СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CV П'ЯТНИЦЯ, 4 ГРУДНЯ 1998 ЧИСЛО 23 VOL. CV FRIDAY, DECEMBER 4, 1998 No. 23

В УКРАЇНІ ПРОЙШЛИ АКЦІЇ ПРОТЕСТУ ЛІВИХ СИЛ

Учасники антипрезидентських мітинґів вимагають повернення „завоювань Жовтня"

Бльок лівих сил Київщини мітинґом на майдані Незалежности столиці розпочав минулого тижня 3-й етап Всеукраїнської акції протесту "проти антинародної політики режиму Леоніда Кучми". На майдані зібралося близько 100 осіб,переважно людей похилого віку, з червоними прапорами, гаслами з вимогою відставки Президента та повернення влади трудящим. Акція проводиться за ініціятиви Всеукраїнського союзу робітників та за підтримки КПУ, СПУ, Союзу комуністів та бльоку лівих сил, до яких входить 20 партій і громадських об'єднань. Народний депутат України, координатор Бльоку лівих сил Київщини Василь Арєстов в інтерв'ю УНІАН поінформував, що відповідні акції проходять у всіх обласних та райцентрах України. За словами В. Арєстова, по закінченні акції протесту "ліві" плянують і далі боротися з нинішньою владою іншими конституційними методами. Зокрема, передбачається розгорнути передвиборну агітацію напередодні президентських виборів та створити ініціятивні групи зі збирання підписів щодо проведення референдуму про дострокове припинення повноважень Л.Кучми. Той же В.Арєстов повідомив, що Бльок лівих сил подав позов до суду на Центрвиборчком через відмову у реєстрації ініціятивних груп з проведення референдуму про припинення повноважень нинішнього Президента. На переконання В. Арєстова, єдиним кандидатом у президенти, який може захистити інтереси трудящих, а не лише власні, є голова Соцпартії України Олександер Мороз.

В Івано-Франківську близько 50 осіб пікетували у вівторок приміщення Івано-Франківської облдержадміністрації у рамках всеукраїнської акції протесту лівих сил, вимагаючи відставки Президента України. Учасники пікетування вимагали "змінити соціяльно-економічний лад у державі, припинити

(Закінчення на стор. 6)

ЗА МАТЕРІЯЛАМИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ

Росія все ще виробляє зброю замість хліба

Відомо, в якій глибокій фінансово-економічній ямі перебуває тепер Росія. Як то кажуть, не дай Боже нікому. Тому цілком природною виглядає стурбованість міжнародної спільноти, зокрема провідних в економічному сенсі держав, з приводу вельми кепських російських внутрішніх справ. Просто таки в повітрі витає ідея якоїсь ефективної допомоги для Росії. Але якої саме — ніхто не знає, бо Росія занадто велика, щоб ситуацію в ній міг змінити навіть найщиріший добродійницький жест збоку. Мова може йти про тяжке і, на жаль, довготривале внутрішнє переродження — з експансіоністичного монстра, у хижій пащі якого щезали всі сили суспільства, Росія мусить, добре посипавши собі голову попелом, стати такою ж державою, як усі інші — державою для людини, а не над людиною.

А тим часом жалісливі американські ліберали, як випливає з повідомлення газети „Вашінґтон Пост", вважають, що Пентагон повинен негайно допомогти російській армії, яка живе буквально впроголодь. Але ж хіба тільки армія? В Росії тепер голодують маси народу, голодують діти. То, може, правильніше було б рятувати від голодної смерти дітей?

Мабуть, як Росія не годна внутрішньо перебудуватися, так само Америка не годна прозріти щодо Росії. А життя змушує прозрівати! Та ж „Вашінґтон Пост" дуже занепокоїлася з приводу недавньої візити у Москву китайського президента Цзяна Цземіня. Мовляв, Москва і Пекін знову зближаються на антиамериканській основі. Російський амбасадор у Пекіні Іван Роґачов сказав в інтерв'ю для аґентства Сіньхуа, що багаторічна

(Закінчення на стор. 6)

ЗБІРКА НА ДОПОМОГУ ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Українці Америки, співчуваючи своїм братам в Закарпатті, які потрапили в біду через сильні зливи, усім серцем відгукнулися на заклики організацій і церков Америки і Канади допомогти потерпілим вижити в холод і негоду. У допомогові комітети, що створені при церквах і організаціях, люди несуть одяг, взуття, інші речі. Надходять також і поважні грошеві суми, які в основному йдуть на відбудову житла та на лікування.

Повідомлення, що надходять з України, втішають хоча б тим, що вся країна кинулася на допомогу закарпатцям: люди діляться своїми небагатими пожитками й грішми (колись таких виявів милосердя серед широкого загалу населення не практикувалося), діють урядові комісії, військовиків звільнили достроково й послали в місця руїни.

На Управу УНСоюзу прийшов лист від Карітас України — офіційної благодійної організації Української Греко-Католицької організації в Україні:

„Слава Ісусу Христу!

Високодостойна пані Дячук!

Як Ви знаєте, дощі які пройшли 3-5 листопада 1998 року спричинили велику шкоду. Постраждало близько 400,000 осіб у більше як 100 містах і селах Львівської та Закарпатської областей. Я хотів би просити Український Народний Союз допомоги Карітас України в цій благородній гуманній акції через фондування доброчинної діяльности Карітас України для жертв цієї повені.

Прошу переказати нашим Владикам, українським організаціям та вірним наше прохання про допомогу.

Із запевненням найщиріших молитовних побажань, щиро ваш у Христі Господі

Любомир, Єпископ-помічник глави
Української Греко-Католицької Церкви

(Читайте „ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ ДОПОМОГТИ" на стор 24)

Нельсона Манделу нагороджено орденом Ярослава Мудрого

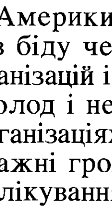
В рамках офіційної візити до Південно-Африканської Республіки міністер закордонних справ України Борис Тарасюк зустрівся з президентом цієї країни Нельсоном Манделою і передав теплі вітання та особисте послання Президента України Леоніда Кучми. Співрозмовники обговорили питання активізації двосторонніх відносин між Україною та ПАР. Б.Тарасюк вручив Н. Манделі орден Ярослава Мудрого I ступеня, яким його удостоєно за заслуги у справі боротьби проти апартеїду, особисту мужність, розвиток дружніх взаємин між нашими країнами.

Члени української делеґації відвідали велике фінансове і промислове місто Йоганнесбурґ. У ході зустрічі в Асоціяції торгових і промислових палат реґіону ознайомились з діяльністю асоціяції, спрямованою на розвиток і підтримку малого та середнього підприємництва. Б.Тарасюк закликав промисловців і підприємців розвивати співробітництво з Україною на реґіональному рівні, активніше здійснювати інвестиції та створювати спільні підприємства з українськими партнерами. Відбулися також зустрічі з керівниками Англо-Американської Корпорації — одного з найбільших в країні об'єднань, що займається видобутком вугілля, золота та алмазів, і фундації "Південна Африка", до якої входять 50 найбільших компаній країни. Йшлося про можливе співробітництво українських і південноафриканських фахівців в галузі обробки благородних металів і дорогоцінного каміння, а також про застосування у вуглевидобувній промисловості нашої держави нових технологічних розробок ПАР.

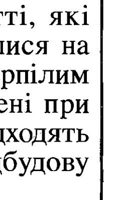
Українська делеґація ознайомилася з роботою одного з хемічних комбінатів, який виробляє добрива для сільського господарства, застосовуючи сучасні та екологічно чисті технології.

■ „БАТЬКО КОНСТИТУЦІЇ" ЗГАДУЄ І ПЕРЕДБАЧАЄ. Стор. 3

■ „КОМУ ВИГІДНО РОЗДІЛЯТИ НАШЕ ПРАВОСЛАВІЄ?" Стор. 6

■ МАЕСТРО СТОЛІТТЯ. МИКОЛІ КОЛЕССІ — 95 років. Стор. 14

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Л.Кучма зустрівся з головою Закарпатської облдержадміністрації С. Устичем

КИЇВ.— 26 листопада. На зустрічі говорилося про хід виконання указу “Про заходи щодо ліквідації наслідків стихійного лиха у Закарпатській обл.”. Було відзначено, що нині ситуація перебуває під контролею, тривають відновлювальні роботи. Велику допомогу потерпілим подають державні органи з усіх регіонів країни. На сьогодні розв'язуються проблеми з розселенням і облаштуванням людей з підтоплених районів, їх забезпечення продуктами харчування, медикаментами, речами першої необхідности, будматеріалами. Відновлено електропостачання і телефонний зв'язок населених пунктів. Л.Кучма доручив уряду розглянути питання щодо збільшення дотацій в область для виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери та надання допомоги багатодітним сім'ям. Порушено також питання щодо необхідности створення в Закарпатській обл. спеціальної економічної зони та території зі спеціальним режимом інвестування.

Об'єднаний центристський бльок може протистояти лівим силам

КИЇВ. — Так заявив лідер об'єднання “Нова Україна” і заступник голови НДП Євген Кушнарьов 27 листопада на пресконференції. Він наголосив, що без майбутнього міцного центристського бльоку президентських виборів не виграти. За його словами, НДП і “Нова Україна” братимуть участь в акції як повноправні партнери, оскільки партії повинні об'єднуватися навколо кандидатури майбутнього претендента. Ймовірну перемогу “лівих” на виборах Президента Євген Кушнарьов назвав страшною трагедією для сьогоднішньої України. Своє звільнення з посади глави Аміністрації Президента пан Кушнарьов прокоментував так: “Для мене це не відставка, а перегрупування сил”.Про те, що що НДП на новому етапі має створити об'єднану потужну загальнонаціональну центристську партію на чолі з новим лідером загальнонаціонального масштабу висловився й голова Київської організації НДП, міністер Кабінету Міністрів Анатолій Толстоухов. Він допускає, що цим лідером може стати прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко.

Нинішня влада надає забагато пільг західнім підприємствам

КИЇВ. — Нинішня влада сповідує принципи космополітизму і діє не на користь українського підприємництва. Про це заявив народний депутат України Сергій Терьохін, виступаючи на засіданні клюбу “Гуманітарна колегія” з темою про “економічний націоналізм”.За словами пана Терьохіна “економічний націоналізм” - це сповідання принципів побудови економіки в країні на користь нації. Як один із поганих прикладів таких дій з боку влади С. Терьохін навів надання значних пільг західнім підприємствам і їхнім грошам.

Критикуючи діяльність влади, С. Терьохін повідомив, що ядерне пальне для українських АЕС, яке імпортувалося з Росії в обмін на ядерніракети, що підлягали розброєнню, буде поставлятися в Україну лише один місяць. За словами Терьохіна, пальне могло б постачатися ще довго, якби розцінки на ядерні ракети хоча б вполовину відповідали їх вартості.

Причини таких дій влади Сергій Терьохін вбачає в її “сором'язливості у відстоюванні державних інтересів”.

Кримські татари вимагають узаконити їхній статус

КИЇВ. — Народний депутат України, перший заступник меджлісу кримсько-татарского народу Рефат Чубаров вважає, що “в Україні законодавчо не визначено місце кримсько-татарського народу”. Депутат зазначив, що нова редакція Конституції Автономної Республіки Крим, запропонована на розгляд ВР України кримським парляментом, вкотре ігнорує кримсько-татарський чинник. Р.Чубаров має намір переконати своїх колег в українському парляменті не приймати Конституцію АРК у поданій редакції. В іншому разі “буде допущено ще одну помилку, яку потім треба буде виправляти”.

Президент України вважає смертну кару А. Оноприєнкові справедливою

КИЇВ. — Підставою для серйозної тривоги в українському суспільстві і в Европі вважає “Міжнародна Амнестія” (МА) заяву Президента України Леоніда Кучми про те, що, як людина, він не бачить іншого справедливого покарання, крім смертної кари за злочини, інкриміновані Анатолієві Оноприєнкові. Такі слова Президента, сказані до завершення судового процесу, в умовах України, з її совєтською по формі і по суті системою судочинства, слабкими гарантіями незалежности суду, можуть серйозно вплинути на хід судового розгляду та на вирок у справі А. Оноприєнка, - наголошено в прес-релізі “МА”. “Міжнародна Амнестія” вказує на те, що в ході попереднього розслідування злочинів, що їх зараз інкриміновано А.Оноприєнкові, було допущено ряд серйозних порушень прав людини, зокрема таких, що стали причиною смерті невинної людини - громадянина України Юрія Мозола, якого було заарештовано 27 листопада 1996 р. львівськими правоохоронними органами за підозрою в скоєні злочинів, за які тепер відповідає перед судом А. Оноприєнко. Через чотири дні після затримання Ю. Мозол помер, ймовірно, від тортур. “МА” володіє інформацією й про інших осіб, які вже визнавали себе винними в скоєнні злочинів, що зараз інкримінуються А. Оноприєнкові. “МА” чекає від української судової влади дозволу на проведення незалежної психіатричної експертизи А. Оноприєнка, оскільки має в своєму розпорядженні відомості, що піддають сумніву стан його психічного здоров'я. В умовах високого ризику фатальних судових помилок, широко розповсюдженої практики застосування тортур, “МА” вважає застосування смертної кари в Україні абсолютно неприпустимою, - наголошено в прес-релізі.

Стан об'єкту „Укриття” занепокоює фахівців

КИЇВ. — Збереження у наступному році досягнутого рівня безпеки об'єкту “Укриття”, який 12 років зберігає під собою зруйнований 4-ий енергоблоьк Чорнобильської АЕС, потребує 45,5 мільйонів гривень. Загалом для виконання усіх необхідних робіт на об'єкті потрібно віднайти 61 мільйон гривень. Про це йшлося на III Міжнародній конференції“Укриття-98”, яка завершила роботу у Славутичі. У ній взяли участь представники 51 організації з України та інших країн. На конференції,зокрема, констатувалося, що досліди і спостереження свідчать про розвиток усередині саркофагу негативних процесів.

Україна прагне унеможливити торгівлю „живим товаром”

КИЇВ. — Відбулася друга в цьому році зустріч Уповноваженого з прав людини (омбудсман) Ніни Карпачової з головою Представництва міжнародної організації міґрації в Україні Стівеном Куком на його прохання. Учасники зустрічі наголошували на тому, що в широкому спектрі проблем міґрації найгострішою залишається проблема торгівлі “живим товаром”. Стівен Кук зауважив, що “завдяки активній позиції українського омбудсмана, її виступам на цю тему в Раді Европи, на міжнародних семінарах та форумах Україну в світі сприймають як ініціатора боротьби з цим ганебним явищем, а досвід роботи оцінюють як унікальний та гідний наслідування”.

Банкір вважає, що немає передумов для зміни курсу гривні

КИЇВ. — Сьогодні немає передумов для зміни курсу національної валюти, особливо для її падіння, - заявив на прес-конференції президент Асоціації українських банків Олександр Сугоняко. За його словами, на сьогодні існують всі умови не лише для стабілізації, а й для зростання курсу гривні, особливо якщо “не буде психологічної атаки”. Курс, закладений в держбюджет-99 (4 грн. за 1 дол.), є реальним. За його словами, щоб уникнути загострення кризи в Україні, конверсія ОВДП має здійснюватися лише на добровільній основі, при цьому в держбюджеті на 1999 рік мають бути передбачені кошти на погашення боргів уряду перед комерційними банками. Уряд, в свою чергу, має зменшити адміністративний тиск на підприємництво і удосконалити систему оподаткування.

Перший Президент України оцінює сім років незалежности

КИЇВ. — Сьома річниця референдуму (1 грудня 1991 року), який підтвердив українську державність, має об'єднати суспільство проти антидержавницьких сил заради продовження стратегічного курсу реформ,- зазначив народний депутат, перший Президент України Леонід Кравчук в ході “круглого стола” під назвою: “1 грудня 1991. Як ми розпорядилися власним волевиявленням 1 грудня 1998?”. Л.Кравчук додав, що сьогодні Україна як незалежна держава більше утверджена документально, аніж фактично. За 7 років державности прийнято Конституцію і взято курс на демократизацію, Україну визнано суб'єктом міжнародного права. Водночас екс-президент наголосив, що незалежність України “не стала джерелом радости для тих, хто голосував за неї”. Він заявив, що досьогодні не окреслено шляхи розвитку України, які підтримував би народ.

За інформаціями УНІАН та УНІАР.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Указом Президента в Україні встановлено День пам'яті голодомору, який відзначатиметься щороку 4-ої суботи листопада.

◆

Уряд Японії надав потерпілим від повені в Закарпатській області гуманітарну допомогу в розмірі 217 тис. дол. ЗСА. До складу вантажу входить 48 наметів, 2 комплекти медобладнання та медикаментів, 3700 ковдр, а також 100 тис. дол.

◆

“Ситуація на фінансовому ринку України залишається контрольованою і прогнозованою”,— сказав голова правління Національного банку Віктор Ющенко. Щодо прогнозу на наступний рік , то голова НБУ висловив “глибоку переконанісь” у тому, що в 1999 році банку вдасться проводити стабільну і зважену фінансову політику. Реальна зарплата у вересні порівняно із серпнем знизилася на 1.8 відсотка. Загалом за 9 місяців вона скоротилася на 10 відсотків (за аналогічний період минулого року - на 7.2 відс.) Середньомісячна номінальна зарплата одного працівника в січні-вересні складала 164,59 грн., що на 7.9 відс. більше, ніж за відповідний період 1997 року. Заборгованість з виплати і зарплати станом на 10 жовтня досягла 6.6 млрд. грн., що майже на 1.7 млрд. грн. (34.1 відс.) більше, ніж на звітну дату в 1997 року.

◆

За підрахунками Мінекобезпеки, загальна сума збитків, заподіяних катастрофічним паводком Карпатському біосферному заповіднику та національному природному парку “Синевир”, становить 7,92 млн. грн. Мінохоронприроди України звернулося до світової екологічної спільноти з проханням надати допомогу, насамперед фінансову, зазначеним природно-заповідним установам та їхньому персоналові.

◆

У поточному році процес зростання кількості малих і середніх підприємств практично припинився. Укази Президента України на захист підприємництва на місцях бльокуються місцевими органами влади. Про це говорилося на п'ятому з'їзді Спілки підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України.

◆

Президент України Леонід Кучма нагородив президента Національної академії наук України Бориса Патона відзнакою “Герой України”, з врученням ордена Держави. Цим відзначено самовіддане служіння Б. Патонанауці, його визначні досягнення в галузі зварювання та спеціальної електрометалюргії, що сприяли визнанню й утвердженню авторитету вітчизняної науки в світі.

◆

Володимир Горбулін представив Державну програму співробітництва України з НАТО, затверджену Президентом України 4 листопада ц.р. Програма розрахована на період до 2000 р. і охоплює співпрацю в політичній, військовій, військово-технічній, економічній, науковій та екологічній галузях. Вона є частиною конкретного механізму імплементації Хартії про особливе партнерство між Україною і НАТО.

ТЕМА ТИЖНЯ

На запрошення УАКРади в Сполучених Штатах побував народний депутат України, голова Конституційної Комісії Верховної Ради, почесний магістер права МИХАЙЛО СИРОТА. Наш кореспондент ЛЕВКО ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ зустрівся з почесним гостем і попросив його поділитися спогадами про момент прийняття Конституції України, в якому М. Сирота зіграв головну ролю, а також думками про теперішню ситуацію в державі.

М. СИРОТА: УКРАЇНА Є І БУДЕ!

Народження Конституції

Коли у 1994 році була обрана нова Верховна Рада, то відразу ж сформували Конституційну комісію, яку очолювали Президент України Леонід Кучма і голова Верховної Ради Олександер Мороз. Ця комісія працювала досить довго, і в лютому 1996 року подала закінчений проєкт до Верховної Ради України. Близько 80 депутатів підтримували той проєкт, тоді як для прийняття Конституції треба було не менше 300 голосів. Почався завершальний етап надзвичайної боротьби за прийняття Конституції і протистояння цьому. Ми практично майже повністю переробили проєкт Конституції і на початку травня внесли цей проєкт на розгляд Верховної Ради України.

Коли за її прийняття в першому читанні проголосувало 240 чоловік, це був шок для тих, хто не хотів цього. Сам Олександер Мороз в першому читанні голосував проти, не підтримуючи її, і лише коли зрозумів, що Конституція буде прийнята і без нього, став брати участь у цій роботі. Коли було прийнято проєкт в першому читанні, Верховна Рада визначила два тижні, щоб ми доопрацювали його. Комуністи поміняли тактику боротьби і вирішили дати нам стільки зауважень, щоб ми просто не змогли їх опрацювати, — більше 7 тисяч поправок і змін. Депутат Євген Теодоров приніс 254 поправки і каже: „ Я б і більше приніс, аби вони захлинулися у них". Комуністи вимагали розгляду кожної поправки. А поправки зайняли 1140 сторінок паперу.

Ми погодилися. Але вже від початку такого розгляду комуністи збагнули, що такий порядок роботи не йде їм на користь і почали докучати нам галасом, нарощуванням напруги. Це була виснажлива боротьба, але статтю за статтею ми приймали голосуванням. Здавалося неможливим, що в цьому парляменті можна буде проголосувати за синьо-жовтий стяг, Тризуб і Гимн України. 26 червня Леонід Кучма видав указ про те, що буде представлений на референдум перший проєкт Конституції, а не опрацьований нами впродовж двох з половиною місяців. Комуністи могли використати референдум для великих збурень. 27 червня ми зрозуміли, що завершимо прийняття Конституції, не виходячи з будинку Верховної Ради, або цього закону просто не буде.

Ключовим питанням залишалися питання символіки, Криму, приватної власности, зокрема на землю. О п'ятій годині вечора я став за трибуну і не пішов звідти до дев'ятої години ранку наступного дня. Комуністи в більшости своїй покинули залю. Було чимало провокацій. Було й таке, що я тримався обіруч за трибуну, а чоловік з десять намагалися стягнути мене з цього місця. То була боротьба добра й зла. Депутат Мойсеєнко вигукнув, що не вважає державним прапором ганчірку на куполі. Олександер Мороз за моїми плечима сказав, що цей прапор ще не утверджений законом. Тоді я відповів, що зараз ми приймемо Конституцію і прапор стане законом. Коли о сьомій годині дві хвилини було подано 301 голос за державні символи України, я зрозумів, що Україна матиме Конституцію!

Тенденція до зростання

Економіка України, починаючи з 1997 року, почала потроху відроджуватися. Вісім областей України в 1997 році досягли збільшення вироблюваного продукту. В цілому намітилася позитивна тенденція. І за 8 місяців 1998 року валовий внутрішній продукт почав зростати і був на один відсоток більшим, ніж у 1997 році. Комусь таке зростання може видатися незначним, але для мене, коли я бачив, що все падало, а тепер почало підніматися, це був добрий знак. Та кажуть, що сироті женитися, то й день малий, почалася криза, яка вдарила й по Україні. Алe Україна значно менше постраждала від кризи, ніж Росія. Отже, Україна зробила абсолютно правильний крок, коли стала самостійною державою. Сьогодні Росія вимагає, щоб Україна в рахунок боргів за газ надала їй на мільярд долярів харчів, а в Україні проблем із харчами немає. Зараз гривня стосовно доляра впала, але значно менше, ніж російський рубель. В середині грудня на Росію чекає наступне падіння рубля через велику емісію грошей (14 відсотків до грошової маси). Ряд великих комерційних банків Росії збанкрутували, а в Україні не загинув жоден.

Сьогодні Україна має нестійку рівновагу, кризу зупинено і є всі тенденції до розвитку. Саме тому з початком економічної кризи „ліві" почали провокування політичної кризи, але й політичної кризи вдалося уникнути, хоча чим ближче президентські вибори, тим більше провокацій. Якби у нас було однорідне суспільство, яке прагнуло б єдиної держави, то ми уже активно розвивалися б, але сьогодні в Україні є три великі групи населення — одні хочуть назад до СССР, другі вважають перспективним зближенням із Заходом, треті взагалі чекають, що хтось прийде і полагодить справи. Сьогодні в Україні є той необхідний набір умов, використовуючи який вона може стати в недалекому майбутньому сильною економічною державою.

АМЕРИКА І СВІТ

Економіка ЗСА залишається стабільною

Американські експерти важають, що тінь азіятської фінансової кризи, а також дестабілізуючі розмови про можливий імпічмент Президента Клінтона все ж не заступили економічного неба країни, і загальні перспективи розвитку, зокрема торгівлі, є досить втішні. Наприклад, безробіття залишилося на попередніх 4.6 відс., а за листопад число безробітних ще й зменшилося.

За останій рік заробітки американців зросли на 3.7 відс. Це рекордний показник за шість років. Згідно з даними Департаменту праці, від жовтня 1997 до жовтня 1998 року споживчі або роздрібні ціни у країні росли тільки на півтора відсотка.

Годі викорінити антиамериканізм з психології іранців

Незважаючи на поважні спроби іранського президента Мохаммеда Хатамі домогтися іpaнсько-американського зближення, прості іранці у своїй більшості продовжують перебувати в полоні вже традиційного антиамериканського наставлення.

Це засвідчує, зокрема, подія минулого тижня. Американські туристи в Теграні зазнали образ і принижень, коли в їхній автобус летіло каміння й услід лунали крики: „Смерть Америці!"

Офіційний представник Державного департаменту Джеймс Рубін повідомив журналістів, що Білий Дім закликав уряд Ірану запевнити дотримання законів і безпеку закордонних туристів, які приїжджають до Ірану як до цивілізованої країни.

Зі свого боку, заступник міністра внутрішніх справ Ірану Мостафі Таджзаде засудив напад ісламських фанатиків на американських туристів і запевнив, що подібні інциденти не повторяться.

ЗСА збільшать допомогу для палестинців

Представник Адміністрації ЗСА повідомив, що Америка не тільки хоче збільшити допомогу для палестинців понад ті 500 млн. дол., котрі виділялися в останні п'ять років, але й має намір звернутися до інших розвинутих країн зі закликом також бути щедрішими.

На цьому тижні, у другій половині, у Вашінґтоні відбудеться конференція міжнародних донорів. До американської столиці приїдуть Ясір Арафат і представники урядів понад 40 країн, в тому числі всіх арабських (за винятком Сирії та Ливану) й Ізраїля.

П'ять років тому на подібній конференції палестинцям було виділено на розвиток Західнього берега і сектора Ґази 2.5 блн. дол.

Наскільки ЗСА збільшать допомогу для Палестини, покищо невідомо, але будь-яка цифра потребуватиме схвалення у Конґресі.

Там були діти з України

Американська телестудія CBS передала репортаж про сиротинець в Німеччині часів нацизму, у якому перебували сотні дітей, як було сказано, польських і російських робітниць компанії Фольксваген, вивезених сюди на примусові роботи. Звісно, найбільше було вивезено на такі роботи українських дівчат, тож треба із знанням історії сприймати віднесення їх до категорії „російських". Майже 400 дітей загинули від поганих умов утримання. Спершу сиротинець був біля заводу, але в 1914 році його перевели за 12 кілометрів від табору і матерям дозволяли відвідувати малят двічі на місяць за спеціяльною перепусткою. Доглядачка Сара Френкель, яка нині проживає в Бельгії, сказала журналістам SBS, що усі діти вижили б, якби мали належний догляд.

Українці в Бельгії відзначають 50-річчя праці

В листопаді ц.р. Організація Українців у Бельгії відзначила 50-річчя праці та існування окремими святкуваннями та випуском „Вістей", що появляються як двомісячник Українського Допомогового Комітету від початку дії українських поселенців. Число 6 (540) за листопад-грудень нав'язує до світлого Листопада 1918 року, але подає також цікаві вістки з посольства України в Бельгії, з громадського життя на цьому терені, культурні вістки та, як завжди, посмертні повідомлення.

„Вісті" хоча скромні об'ємом, у двох картках дають однак добру картину життя української громади в Бельгії під проводом добре відомого довголітнього активіста мґр. О. Коваля.

Поляки поступилися

У Львові досягнуто згоди між польською Радою охорони пам'яток боротьби і мучеництва щодо таблиць на Личаківському цвинтарі. Щоб уникнути конфліктів з приводу написів на цих таблицях, польська сторона погодилася зняти таблицю з текстом: „Невідомим героям, які полягли в обороні Львова і Південно-Східних кресів", а також написи на окремих могилах „Невідомий оборонець Львова". Замість них весною наступного року буде встановлено центральну таблицю з написом: „Невідомим польським воїнам, які полягли у боротьбі за незалежність Польської Речі Посполитої у 1918-1920 роках", а на індивідуальних похованнях — „Невідомий польський воїн".

РОЗПОЧАВ РОБОТУ VII КОНҐРЕС СКУ

2 грудня в Торонто розпочав роботу VII Світовий Конґрес Українців. Головним питанням в насиченій програмі Конгресу стоїть обговорення місця і значення західньої діяспори у справі допомоги та співпраці з Україною. Звідомлення з перебігу Конгресу СКУ читайте в наступних числах „Свободи".

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svo103@aol.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054
and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку-$30.00. Для членів УНСоюзу
$40.00 річно, на півроку-$25.00. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати
поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі
виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Редколегія: Раїса Галешко — головний редактор,
Ольга Кузьмович, Володимир Романюк, Раїса Руденко,
Христина Ференцевич, Петро Часто.

Українці об'єднаються!

Не один, мабуть, з наших читачів витріщить очі на заголовок цієї редакційної. Мовляв, уже ж таке вигадають — „українці об'єднаються"! Еге ж, як рак на горі свисне... Скільки вже гарних закликів та проєктів проголошено, скільки спроб зроблено — все намарне. Шарпаємося, на потіху недругам, у різні боки, ще й ображаємося один на одного: не я за тобою, а ти за мною маєш іти! То які ж підстави, які факти дозволяють стверджувати, що українці в Україні неодмінно об'єднаються?

Постриваймо зі сумнівами! Все значне, велике випливає не з „фактів", а з палкого, нестримного бажання. І не з урядових верхів, а з глибин соборної душі народу. Коли в нації пробуджується інстинкт самозбереження, вона посилає наперед себе, в інтелектуальний і духовний авангард, своїх найкращих синів і дочок. І йде їм услід. І стається те, що має статися — об'єднання народу і його провідної верстви. Це двосторонній, водночас і спонтанний, і свідомий, зустрічний процес — зверху і знизу.

Ясною вірою, що це вже близько, війнуло на нас, свободян, від нашого київського побратима, голови Всеукраїнської асоціяції незалежної преси, головного редактора „Вечірнього Києва" Віталія Карпенка. Всі його відповіді на найболючіші запитання звелися до однієї: не політичні партії, яких сьогодні вже понад п'ятдесят, а саме народний пласт виведе Україну на дорогу, на якій її чекає велика радість об'єднання всіх найздоровіших, найшляхетніших зусиль. Народ уже — не етнічна маса, не податлива в чужих руках глина, а нація, яка з дня на день все глибше осягає політичний, соціяльний, морально-етичний, церковний сенс свого існування, вищий, історично-містичний сенс свого покликання.

Розпорошеність політичних сил, абсурдна кількість партій та їхніх програм, незгоди між ними, навіть боротьба між „лівими" і „правими" — не це тепер є головною ознакою української дійсности. А є нею межа між бути чи не бути Україні. Два масиви протилежних цілей, мов дві тектонічні плити формально єдиного державного материка, пливуть ще разом, одначе еманують зі себе несумісну біоенергетику: над одним струмує світлий дух Життя, над другим же вирують темні відгомони колись панівних тенденцій, крешуть блискавиці ненависти і злоби. Ненависть і злоба — поза Життям. Антиукраїнство в Україні — протиприродне, противне Богові, власною силою воно не втримається — не має ні ніг, ні голови, ні серця.

А тим часом у струнких, пройнятих сонцем риштуваннях молодої держави піднімається з катакомб століть давня-прадавня українська нація. Єдиний тілесно-духовний організм, з єдиною земно-небесною місією. Відродження України — не випадок, не примха історії, а одна з великих Богом вгодних прикмет XX сторіччя.

Не тільки віримо в можливість заснування Єдиної Української партії в Україні — віримо, що вона вже давно є і давно діє. Бо дерево нашої нації п'є соки з вічних джерел. Бо активними членами цієї єдиної партії є безсмертні душі усіх українських патріотів, що жили до нас. Приєднаймо ж у любові наші земні голоси до їхніх небесних — і буде кворум, потрібний для спасіння України.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про фотоманію

Фотографування — це одна із найдавніших технік, що її уживають загально, ще від XVIII століття, і розуміється, з роками вона розвинулася до високої спеціялізації. Коли маємо десь нагоду поглянути на давні-прадавні світлини, на яких показують фотографа, що захований неодмінно під чорною плахтою разом із апаратом, що стоїть на високих ногах, і порівняємо із сьогоднішніми можливостями фотографування, то бачимо, яка зайшла різниця і якими смішними видаються нам тепер ці давні фотографи із своїм приладдям і способом роблення світлин. Щойно у XIX столітті прийшла кольорова фотографія, а відтак технічні засоби вже ішли стомилевими кроками.

Так дійшли ми до сьогоднішньої фотоманії, яка опанувала, здається, увесь світ. Важко собі тепер уявити події, чи то приватні, чи громадські, а вже особливо політичні, які б не були фотографовані з усіх сторін та з усіх осіб, що в ній беруть участь.

Погляньте тільки на яку-небудь телевізійну програму із останніми новинами, тоді побачите, скільки фотографів її знімає і як вони один поперед одного, із важкими приладдями на рамені, стараються пропхатися якнайближче до важливого об'єкту чи особи. Чи завважили ви, скільки разів навіть важко нам побачити, що діється та як виглядає ця політична постать, яку усі знімають? А завважуєте усіх тих фотографів, що сидять, немов діти на долівці, щоб не дай Боже не прогавити на плівці одного руху, одного усміху славної постаті?

Але те саме діється у приватному житті — все мусить тепер бути схоплене на плівку. І це від першого плачу немовляти на руках щасливої матері у лікарні, до застиглого в труні кам'яного обличчя, що вже плине у „кращий світ". А тим часом сотні знімок із усіх родинних чи професійних подій, а особливо з найважливіших, як християни, закінчення школи, заручини, а вже особливо весілля. Фотоманія дійшла до такої техніки, що тепер щораз частіше бачимо на різних святочних оказіях окремі маленькі одноразові фотоапарати, розставлені на кожному столі, щоб учасники могли себе взаємно зфотографувати і увічнити, а щоб організатори мали від усіх пам'ятку.

Пам'ятку? Фотоманія довела до того, що робиться сотні знімок, які цікаві звичайно лише скоро після події, а відтак спокійно спочивають в закутку у картоні або в найкращому випадку — в альбомі, який показується лише при рідкісних нагодах.

А відтак приходить час, що ці світлини з давного минулого є більше болючі, як гарні. Ви бачите ряд осіб, що вже відійшли в кращий світ, ви оглядаєте знімки з весілля молодого подружжя, що вже давно розійшлося, ви знаходите світлини осіб, що колись до вас (принаймні на світлині) усміхалися, а тепер є нашими найважчими ворогами чи політичними противниками.

Так, так, усі ці сотні знімок можуть стати із часом дуже і дуже прикрим зафіксованим на папері спогадом. І що ви робите із усіми тими давніми світлинами, що часто стратили колір або навіть зариси сильветок? Правда, звичайно між тими сотнями є такі, що їх треба заховати завдяки їхній історичній вартості. Більшість, однак, враз із фільмами надається хіба у смітник.

Але фотоманія ніяк не минає, а навпаки — удосконалюється технічно, і щораз більше фотографів не може уявити собі ніякої події, ніякої імпрези без зроблення сотні знімок. Саме недавно я мала нагоду бути на одній такій імпрезі та старалася порахувати, скільки там було фотографів, але мені це не вдалося. На щастя, це була радісна імпреза, і можна було простити їхню кількість і нахабність. Однак це спонукало мене дописати до моєї останньої волі таке „П.С": „Прошу на моєму похороні не робити ніяких знімок!"

О-КА

ЗВЕРНЕННЯ ККДУ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ АМЕРИКИ

ЗБЕРЕЖІМО ТВОРЧУ ІНТЕЛІҐЕНЦІЮ УКРАЇНИ

Коли у шістдесятих роках відлига у СССР дала нагоду Україні піднятись із безодні сталінських часів, то в імені українського народу заговорила інтелігенція — письменники, мистці, науковці та діячі культури. Імперія суворо їх за це покарала. Та це не злякало інтеліґенцію у вісімдесятих роках: коли фундаменти „імперії зла" затріщали, то багато діячів культури і науки стали на чолі народу. У кулуарах Спілки Письменників України народилось Товариство Української Мови, а незабаром — Народний Рух України.

В 1991 році постала незалежна Україна, доля знову повернулася спиною до тих, хто воздвигав Україну — численні науковці, письменники, мистці, артисти не зуміли пристосуватись до нових ринкових обставин і змушені животіти замість того, щоб жити і творити. Держава та їхні творчі спілки покищо неспроможні надати їм відповідне соціяльне забезпечення.

І знову українська громада Америки бажає здійснити велике діло для батьківщини — матеріяльно підтримати ці дуже цінні криниці культури і науки.

Закликаємо усіх, кого турбує витіснення української мови і книжки та занепад науки в краю через вимушене безділля, або відплив талантів за кордон, ще раз зложити свою пожертву — тепер на захист українства.

Ставаймо спонзорами-опікунами зубожілого чи хоровитого українського письменника, поета, мистця, науковця чи викладача, і даймо йому змогу плідно жити і працювати для рідного народу. Ми віримо, що багато з нас подарує 400-500 дол. як спонзор, чи 200-250 дол. як співспонзор, або хоча 100 дол., як прихильник на таку важливу і благородну ціль.

Як це зробити?

Координаційний Комітет Допомоги Україні уважно проаналізував можливості і потреби та розробив детальну програму на 200 стипендій у 1999 році.

Вже в січні 1999 р. місцеві комітети ККДУ одержать перевірені списки і життєписи найбільш вартісних і потребуючих кандидатів на наші стипендії. Управи комітетів шукатимуть за спонзорами між поодинокими родинами чи місцевими організаціями. Підтримаймо щедро їхні зусилля!

Зокрема звертаємось до наших фінансових установ (кредитівок і банків) та до бізнесових підприємств і до професійних груп чи одиниць щедро піддержати цю акцію оборони української

(Закінчення на стор. 19)

ОГЛЯД І КОМЕНТАР

Україна—ЗСА: співпраця триває

Михайло Шпонтак

Американська преса — скупа на вістки про події в Україні, хоч засоби масової інформації через Інтернет щодня отримують найсвіжіші новини від пресових агентств Ройтерс, Ай-Пі, Ю-Пі-Ай — як з України, так і з інших держав Центрально-східньої Европи. Доступ до Інтернету в публічних бібліотеках Ню Йорку — вільний, користуватися цим механізмом не становить особливих труднощів.

Отже, що дізнаємося про Україну з повідомлень агентства Ройтерс?

В останні дні жовтня до Одеси причалили військові кораблі країн НАТО для проведення вишкільних маневрів в північній частині Чорного моря та на великому українському полігоні Широкий Лан, що на Миколаївщині. Навчання „Сі Бріз-98" проходило зі спільної українсько-американської ініціятиви, у рамках програми НАТО „Партнерство заради миру", від 26 жовтня до 4 листопада, і цим разом у ньому взяла участь Росія, з двома кораблями та, 30 морськими піхотинцями. Минулого року Москва відмовилась від подібних навчань. Від України брали участь у вишколі 15 кораблів і 1,500 моряків та морських піхотинців. А всього в межах „Сі Бріз-98" діяло 28 кораблів 30 літаків і 4,500 вояків з одинадцяти країн. Речник Шостої фльоти ЗСА (у вишколі брали участь два військові кораблі та 260 морських піхотинців) на пресовій конференції заявив, що вишкільні маневри „Сі Бріз-98" є надзвичайно важливі для всіх країн-учасниць, із ЗСА і Росією включно, бо поглиблюють взаєморозуміння. „Ми для того в Україні, щоб разом готуватися до гуманітарних операцій", — наголосив Джордж Маркфелдер, офіційний представник групи ЗСА у „Сі Бріз-98". Ліві депутати у Верховній Раді України 191 голосами протестували проти „Сі Бріз-98". Мовляв, це перший крок України в напрямі до НАТО. Комуністичний депутат Петро Бавлин остеріг навіть, нібито маневри дадуть привід думати, що Україна підтримує політику НАТО в Югославії. Міністер оборони Олександер Кузьмук на це відповів, що „Сі Бріз-98" сприяють американсько-українській оборонній співпраці, відповідають програмі НАТО „Партнерство заради миру" і зміцнюють безпеку в Европі.

Також Інтернет подає репортаж Христини Линг про процес конверсії на нуклеарній базі в місті Первомайське, що недалеко на схід від Миколаєва. Микола, старшина-емерит, веде доріжкою через город „ввічливо непрошених" гостей у свою новоспоруджену „американську" хату: „Заходьте, сідайте та будьте як вдома!" Гостинність — чисто українська, але вулиці з майже ідентичними сірими прямокутниками будинків, з кольоровими дахами — вражаюче недоречні в цій колись украй засекреченій совєтській базі нуклеарної зброї. Провінційне місто старих мешканевих бльоків, зарослих бур'яном парків і залишених фабричних споруд, виглядає, на перший погляд, дивним місцем для мешканевих домів американського стилю.

У роки холодної війни багато з 1900 стратегічних ядерних головок були сховані в підземельних комплексах Первомайського. Ракети цілилися убік ЗСА. Після розпаду СССР незалежна Україна з арсеналом ракетних комплексів СС-19 і СС-29 стала третьою нуклеарною потугою у світі. Згідно з умовами договору Старт-1, підписаного в 1994 році, Україна ступенево демонтувала всі ракети з ядерними головками, і два роки тому стала без'ядерною державою. Деякі політологи, свої і чужі, все ще висловлюють сумнів, чи нуклеарне роззброєння

(Закінчення на стор. 21)

Росії Єльцина не стало...

Ярослав Гайвас

Три місяці тому я написав статтю „Чи ЗСА врятують Росію Єльцина?" Вона появилася в пресі з великим запізненням, а тим часом настали такі зміни в Російській Федерації та в світі, що розвиток подій дав відповідь на неї: Росії Єльцина не стало!

Хоч Борис Єльцин ще є формальним президентом Росії, але біг подій був таким швидким і зміни такі великі, що він — той буйний капітан сучасного російського державного корабля, це залишився на капітанському містку, але кермо вже в інших руках. 17 серпня ц. р. після довгої боротьби за владу та глибоких зовнішніх і внутрішніх процесів настав несподіваний фінансовий крах Росії. Цей крах дав шанс конкурентам Єльцина без більшого труду його усунути. Майже всі російські парляментарні групи були в цьому співучасниками. І зовсім виправдано. Бо таки Єльцин був головною причиною нинішнього стану Росії. Він ще пробував рятуватися, усунувши ним же недавно призначеного прем'єра Кирієнка і поставивши на те місце свого повіреного, довготривалого прем'єра Черномирдіна. Але російський політичний світ був проти цього, а Державна дума при підтримці публічної опінії, призначила на цей пост дотогочасного міністра закордонних справ Євгенія Прімакова.

Прімаков — одна з найвидатніших особистостей на сучасному російському політичному олімпі. Вчений високих кваліфікацій, академік, знавець проблематики Близького і Середнього Сходу, де тепер розгортаються події великої ваги, в яких дуже зацікавлена Америка. Прімаков не лише близький до тих справ, але й має приятелів і симпатиків серед державних і суспільних керівних діячів регіону. Він пройшов великий теоретичний і практичний вишкіл як активний керівник російсько-совєтської розвідки на високих постах тієї свого часу могутньої, висококваліфікованої служби. Згодом, як міністер закордонних справ Росії, він виявився неабияким експертом. На пост прем'єр-міністра Російської Федерації він погодився під тиском. Дума дала Прімакову далекойдучі повновласті, а Єльцин зі свого боку передав йому різні свої президентські прерогативи, і він почав зовсім нову за змістом і методами політику. Якщо Єльцин з тактичних міркувань намагався вдавати часто прихильника ЗСА, а особливо Президента Билла Клінтона, Прімаков з подібного камуфляжу не користав: хоч і

(Закінчення на стор. 18)

ІНТЕРВ'Ю

Вчений з діяспори удостоєний диплома академіка

Проф. П. Кононенко вручає почесну грамоту академіка д-рові Є. Федоренкові.

Проф. Євген Федоренко мешкає в тій самій околиці, де знаходиться УНС і „Свобода", і є таким частим гостем української установи, що можна б його зачислити до співробітників нашого тижневика.

Одначе тим разом він приходить, щоб розповісти про свою участь в Конференції, присвяченій 75-річниці від дня заснування Українського Високого Педагогічного Інституту ім. Драгоманова в Празі, що відбулася з початком жовтня, а також про відвідини Києва зі святочної для нього нагоди—іменування його почесним академіком Вищої Школи АПН України.

— Як проходила конференція в Празі?

— Конференція була дуже вичерпна. Доповідачі — відомі науковці, як д-р Б. Зілинський, доц. Тетяна Беднаржова, яку добре знаємо із доповідей в ЗСА, д-р Юрій Шаповал, д-р Сергій Білокінь, і моя скромна особа, щоб вичислити найважливіших. Усі доповідачі — історики, літературознавці, украïністи. Конференція пройшла на дуже високому рівні, і треба лише жаліти, що цього Інституту вже не існує, і можна говорити тільки про минуле.

— Це, здається, можна сказати в цілому про українське літературне та наукове життя в Празі. Чи не так?

— Воно в дечому правда. Я бачив це минуле, коли після конференції відвідував цвинтар та молився на могилах наших славних співвітчизників Олександра Олеся та Софії Русової, що похована побіч, та інших. Далі я поїхав до Києва — мусів бути там 13 жовтня, бо хоча загально число 13 не дуже щасливе, для мене воно саме навпаки. 13 грудня 1997 року мене обрали почесним академіком Вищої Школи АН України, а святочне вручення цього диплому відбулося тепер, 13 жовтня 1998 року. Все пройшло дуже урочисто. Численні мої колеги з України та члени Інституту Українознавства КНУ ім. Шевченка зібралися з представниками Міністерства освіти України, преси й радіо. Урочистості відкрив директор Інституту проф. Петро Кононенко коротким словом про мене, зокрема підкреслюючи мою працю в організації видання чотиритомної хрестоматії української літератури і організуванні науково-практичних конференцій з питань українознавства. Після того проф. П. Кононенко вручив мені диплом почесного академіка.

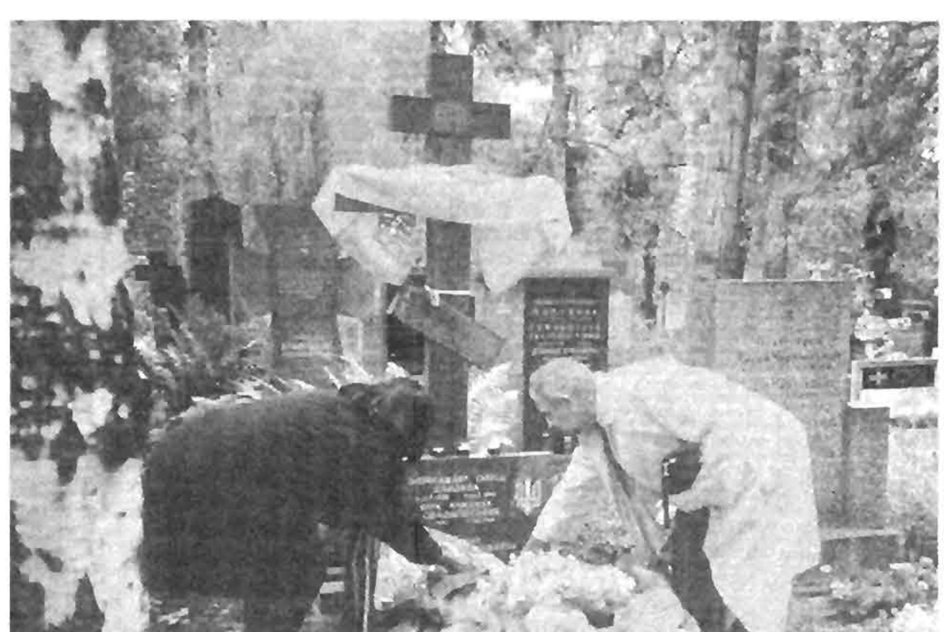
— Чи ви мали ще нагоду для зустрічей і якихось нагальних справ у Києві?

— Я зустрічався з „освітянами", мав доповідь про письменників діяспори у Київському Університеті, в Педагогічному Інституті ім. Драгоманова. З прикрістю завважив, що є великий брак українських книжок. Це не лише у Києві, але у східніх областях і на півдні України. Уявляєте, в Педагогічному Інституті ім. Драгоманова зараз 15 тисяч студентів, а літератури майже зовсім немає. При тому завважується часто почуття меншевартости, коли йдеться про українську мову, і тому вживають щораз більше російську. Панує широка русифікація, а державні чинники ніяк не сприяють розвиткові української культури.

— Значить, у вашій останній поїздці та відвідинах батьківщини „з журбою радість обнялась?"

— Так воно і є. Я старався говорити публічно про це почуття меншевартости, і по радіо і по телевізії — може воно дійде принаймні до деяких сердець. А нам тут треба продовжувати працю і постачати якнайбільше різноманітної літератури українською мовою в Україну.

О. Кузьмович

На могилі О. Олеся у Празі

Патріярх Філарет: „Ми приїхали для того, щоб з'єднати українство...”

Патріярх Філарет: „У нас є Христос, є своя Батьківщина і є своя Церква. Кому вигідно розділяи українське православіє?”

На запрошення парафій Української Православної Церкви, які відійшли до Київського Патріярхату, прибув до ЗСА Їх Святість Патріярх Київський і Всієї Руси-України Філарет.

Приїзд цей сколихнув вірних Церкви, і кожний старався привітати дорогого гостя якнайкраще. Довідавшись про програму візити Патріярха, дослівно за один тиждень наші громадяни організували Комітет з членів української православної церкви св. Вознесіння і св. Покрови в Кліфтоні. Було заплановано відслужити спільну Панахиду в пам'ять жертв Великого Голоду 1932–33 рр., яку б мали очолити Святіший Патріярх Філарет і Архиєпископ Антоній та місцеві священики з українських церков. На жаль, цього не сталося...

Бенкет в честь Їх Святости Патріярха Філарета відбувся 13 листопада. Прибули представники з усіх православних церков зі східнього побережжя ЗСА, приєднались до нас і наші брати-католики. На бенкет прибули представники місцевої влади міста Кліфтону, які сердечно вітали достойного гостя. Мейор міста, Джеймс Анзалді, вручив Філаретові символічний ключ від міста Кліфтону, Н. Дж., Пітер Інглер, керівник над урядниками повіту Пассейк, — грамоту, а конґресмен Билл Паскрел — конґресову грамоту, яка буде записана в рекордових книгах Конгресу. Від Білоруської Православної Церкви вітав Патріярха Митрополит Ізяслав, а потім — представники парафій, які підкреслювали свою єдність з матірною Церквою в Києві.

Прийшли привітати Патріярха представники з екзекутиви УККА, УНС, Стейтової Ради УККА, Н. Дж., Православної Кредитівки з Ню Йорку, „Самопомочі” і кредитівки з Кліфтону, 70-го Відділу МУА, СОЧСУ, Народного Дому.

Член парафії св. Вознесіння і делеґат на XV Собору адв. Віктор Рудь представив ситуацію, в якій опинилась Православна Церква, коли підписано умову з Константинопольським Патріярхом.

Промовляли гості з України, які супроводжували Їх Святість Патріярха Філарета — головний редактор „Вечірнього Києва” Віталій Карпенко, журналіст і поетеса Ніна Бай, Олександер Дикий — керівник Світової Служби Радіо України.

На закінчення звернувся до присутніх Їх Святість Патріярх Філарет. В своїй промові він порушив багато справ, які турбують вірних Української Православної Церкви. „Ми не приїхали для того, щоб розділити українство, — сказав Патріярх. — Ми приїхали, щоб з'єднати українство...” Він підкреслив „Ви повинні надалі залишитися добрими громадянами ЗСА, але не забувати, якого ви коріння, хто ваші батьки і пращури...”

Присутні уважно прислухалися до його слів, і з болем в серці запитували себе: чому нашу церкву, яка існує 75 років і за яку боролися і віддали своє життя тисячі і тисячі духовних провідників і вірних на чолі з Митрополитом Василем Липківським, далі розпинають?

Закінчився бенкет Многоліттям Їх Святості Патріярхові Філаретові і незалежній Українській Православній Церкві на чолі з Київським Патріярхом. Присутні також пом'янули мільйони знищених голодомором в 1932–33 роках.

Програму бенкету вів член парафії св. Вознесіння канселмен Стів Татаренко.

Світлана Марченко
Фото Р. Галешко.

Громада православної церкви в Кліфтоні відспівала Патріярхові Многая Літа.

Росія все ще...

(Закінчення зі стор. 1)

ворожнеча між двома країнами поступається місцем „російсько-китайському стратегічному партнерству“, мета якого — протистояти американському пануванню на світовій арені. Ну, це покищо стратегія на словах, бо ось, наприклад, товарообіг китайсько-російської торгівлі від початку цього року і до кінця вересня становить лише 4.12 блн. дол., а обіг американсько-китайської торгівлі за цей же час — понад 60 блн. дол.

Певна річ, аналізувати слід не лише цифри, не лише результати вчорашнього дня, але й нові вітри та тенденції.Саме тенденції російсько-китайського зближення й небезпечні, бо це зближення базується на збільшенні продажу Росією зброї і модерних військових технологій для Китаю. Після Індії саме Китай є найбільшим покупцем російської зброї у світі. Бачите — хліба і масла Росія неспроможна випродукувати у достатній мірі, а зброї — спроможна.

То чи не занадто кваписться Пентагон зі своєю допомогою для російської армії?

П. Часто

В Україні пройшли...

(Закінчення зі стор. 1)

антинародні реформи, зокрема грабіжницьке зростання цін, повернути вкрадені у народу трудові заощадження”. У зверненні на ім'я голови облдержадміністрації, Президента, прем'єр-міністра та голови Верховної Ради учасники мітингу вимагають скоротити витрати на утримання виконавчої та законодавчої гілок влади на 50 відсотків, провести розслідування у питаннях розкрадання зброї і привласнення іноземних інвестицій, ліквідувати заборгованість у зарплатах, пенсіях та стипендіях, відмовитись від збанкрутілого курсу антинародних реформ, реприватизувати підприємства, припинити розгул на телебаченні сексу та насильства, а також зменшити чисельність міліції та інших спецпідрозділів.

Зміни політичного та економічного курсу, а також відставки Президента і Уряду вимагали учасники мітингу, який пройшов у вівторок у Харкові з ініціятиви громадської організації “Трудова Харківщина”, обласної організації КПУ, СПУ та “Союз Чорнобиль України”. Учасники мітингу вимагали виплати заборгованих зарплати і пенсій, повернення “завоювань Жовтня”, зниження цін на комунальні послуги та недопущення “втягування України в агресивний бльок НАТО”. Акцію протесту підтримали чотири з 34-ох офіційних галузевих профспілок Харківщини. За інформаційними даними, в цілому по області в акціях протесту у вівторок взяли участь близько 2700 осіб.

Близько 300 чоловік пікетували у вівторок будинок Донецької облдержадміністрації в рамках всеукраїнської акції протесту лівих сил. Поряд з економічними вимогами, головна з яких — виплата заборгованих зарплат і пенсій, пікетувальники висували політичні вимоги: відставку Президента України Леоніда Кучми і відставку Уряду.

Понад 200 осіб взяли участь у мітингу, організованому у вівторок лівими силами Луганщини в рамках всеукраїнської акції протесту. Учасники мітингу тримали в руках плакати з надписами “Леоніда Кучму — у відставку!”, “Ні - реформам!”, “Ні - ринку!”. У резолюції мітингу висунуто вимоги про дострокову відставку Президента України, відставку Уряду і про суд над прем'єр-міністром України Валерієм Пустовойтенком.

Учасники мітингу запропонували негайно зформувати уряд народної довіри, висунувши вимогу добровільної відставки голови Луганської облдержадміністрації Олександра Єфремова та голови обласної Ради Віктора Тихонова у зв'язку з тим, що вони не можуть забезпечити належного соціального захисту населення.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Марта Лиско на Пітсбурщині

Учасники засідання Округи УНС–Пітсбурґ.

В суботу, 17 жовтня, у приміщенні клюбу 120-го Відділу УНСоюзу в Аликвипі, Па., відбулися осінні наради Окружного комітету відділів УНСоюзу Пітсбурщини. На наради прибула головна секретар УНСоюзу Марта Лиско. В нарадах також взяв участь головний радний УНСоюзу Микола Дяківський та майже 20 союзовців з відділів: 96—Пітсбург, 120—Аликвипа, 161—Ембридж, 264—Кернеґі і 113—Деррі.

Підсумовуючи організаційні осяги поодиноких відділів, М. Лиско подякувала відділовим секретарям за придбання 36 членів. Найбільше членів приєднали секретарі: головний радний Микола Дяківський — 11, Михайло Турко — 9, Петро Когут — 8, Ілля Матіяш — 4. М. Лиско приділила багато уваги новому, комп'ютерному способові збирання вкладок. Вона пояснила присутнім про нову програму, що включає союзову картку, яка дає новим членам знижку на цінах різних потреб, а також згадала про можливість змінення союзової програми надання стипендій.

Після наради господар клюбу Ілля Матіяш з дружиною Анною погостили присутніх обідом.

М. Лиско також виступила в Українській радіо-програмі, яку веде Михайло Комічак, згадуючи для нових іміґрантів, які не ознайомлені з американським способом забезпечення, про різні грамоти, що їх має УНСоюз.

Ярослава Комічак,
секретар Окружного комітету

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ЖОВТНІ 1998

П.Ч.	Округа/осідок	Число Відділів	Придбано членів у жовтні	Придбано членів разом	Забезпечення у жовтні	на суму разом
	Округи ПЕНСИЛЬВЕНІЇ					
1.	Філядельфія	32	1	46	10,000	414,005
2.	Піттсбурґ	12	2	38	15,000	227,000
3.	Шамокін	10	4	22	35,000	240,000
4.	Аллентавн	10	-	16	-	148,129
5.	Вілкс Бери	6	-	9	-	56,000
		70	7	131	60,000	1,085,134
1.	Балтимор	5	1	7	3,000	76,000
	Округи НЮ ЙОРКУ					
1.	Ню Йорк	21	5	61	29,000	517,999
2.	Сиракюзи	9	-	19	-	161,000
3.	Рочестер	7	-	11	-	42,000
4.	Олбані	4	4	33	14,000	213,000
5.	Баффало	3	-	8	-	76,000
		44	9	132	43,000	1,009,999
	Округи НЮ ДЖЕРЗІ					
1.	Округа Північного Ню Джерзі	21	18	101	200,579	1,451,892
2.	Округа Центрального Ню Джерзі	9	7	23	37,000	230,000
		30	25	124	237,579	1,681,892
	Округи ІЛЛИНОЙ, МИШИҐЕН, ОГАЙО					
1.	Чикаґо, Ілл.	17	17	33	204,000	397,000
2.	Дітройт, Миш.	13	8	45	87,000	365,000
3.	Клівленд, Огайо	10	1	12	3,000	170,000
4.	Янґставн, Огайо	3	-	1	-	5,000
		43	26	91	294,000	937,000
	Округи НОВОЇ АНГЛІЇ					
1.	Коннектикат	9	1	27	2,000	274,000
2.	Бостон, Масс.	4	-	10	-	61,000
3.	Вунсакет, Р.Ай.	3	-	10	-	236,000
		16	1	47	2,000	571,000
	Округи ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ					
1.	Центральна	5	-	3	-	20,000
2.	Міннеаполіс, Мін.	4	-	5	-	108,000
		9	-	8	-	128,000
1.	Необ'єднані Відділи в Америці	14	10	34	565,000	976,000
	Округи КАНАДИ					
1.	Торонто, Онт.	13	4	64	198,145	3,497,232
2.	Монтреаль, Квеб.	5	1	15	3,000	64,000
3.	Ніаґара, Онт.	6	-	3	-	9,000
4.	Захід Канади	7	-	2	-	20,000
	Разом	31	5	84	201,145	3,590,232
	Загальна сума	262	84	658	1,405,724	10,055,257

Марійка Остиславська,
Організаційний Відділ УНС

Доповідь проф. Мирона Куропася про століття УНС

У неділю, 11 жовтня, 1998 року до Округи відділів УНС Північного Ню Джерзі завітав достойний гість д-р Мирон Куропась, знаний публіцист, союзовий та громадський діяч, щоб дати доповідь про минуле і майбутнє УНС. На цій зустрічі був присутній колишній предсідник УНС Йосиф Лисоґір, члени Головної Управи УНС Стефко Куропась, Рома Гадзевич, Андрій Воробець та близько 50 інших гостей.

Д-р Куропась дав цікавий і вичерпний опис обставин, в яких УНС засновано при кінці XIX століття, як УНС діяв у різних періодах теперішнього століття і в який спосіб він може і надалі причинитися до розвитку української справи у майбутньому.

УНС був чи не найсильнішим чинником у витворенні ясного поняття української ідентичности в Америці. Треба пам'ятати, ще тільки 40 відсотків етносу-народу по приїзді до Америки з Австрійської монархії перетворилося на свідомих українців, а решта залишилася русинами в окремій громаді або переіменувала себе на росіян.

Доповідач у типово для нього цікавий і оригінальний спосіб описав активність УНС під час і після Першої світової війни для допомоги Україні, яка терпіла воєнну стихію і боролась за самостійність.Слідуючий етап діяльности УНС був під час 30-их років, коли, незважаючи на економічну депресію, УНС і українська громада процвітали, а членство Союзу подвоїлося. Тоді засновано Лігу Української Молоді Північної Америки (Ukrainian Youth League of North America) і виставлено український павільйон на Світовому Ярмарку в Чикаго, що не був фундований самостійною державою. При кінці 30-их років в житті УНСта інших українських свідомих громад настали труднощі, спричинені совєтськими комуністичними впливами в американському уряді. Українцям закидали, що ми не є досить льояльними до Америки.

В дальшім перебігу доповіді д-р Куропась оповів про приїзд нової іміграції по Другій світовій війні, яка дуже чисельно вступила в члени УНС, і одночасно творила свої нові організації. Народний Союз тоді закупив Союзівку і був головним ініціятором і виконавцем встановлення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні. УНС був також рушійною силою у створенні Світового Конґресу Вільних Українців, обороні дисидентів за людські права в Україні і творення спротиву проти знеславлення українців.

На жаль, у 90-их роках УНС почав переходити труднощі через зменшення членства і недотягнення у господарюванні. Треба було продати будинок Головної Управи, Джерзі Сиrи, Ню Дж., , перестав виходити дитячий журнал „Веселка", „Свобода" стала тижневиком, та й саме існування оселі Союзівки під загрозою.

Доповідач закінчив свій виступ закликом звернути більше увагу на нових іміґрантів-українців, яким УНС може стати в пригоді і які є потенціялом до збільшення членства.

Після доповіді д-р Куропась підписував примірники його нової книжки „Ukrainian American Citadel: The First Hundred Years of the Ukrainian National Association" („Українська твердиня: перші 100 років Українського Народного Союзу").

С. Косоноцький

Відзначили 85-ліття 367-го Відділу УНС

Заходами управи 367-го Відділу УНСоюзу ім. Запорозької Січі в Рочестері, Н. Й., 21 листопада 1998 року, у шкільній їдальні церкви св. Йосафата, відзначено 85-ліття цього відділу.

Названі роковини відзначено спільною вечерею для членів відділу, при чому кошт вечері, включно з холодними й „гарячими" напоями, фінансував відділ.

Святкування відкрив голова 367-го Відділу Петро Дзюба. Привітавши присутніх, він передав ведення програмою секретареві відділу Юрієві Малаховському, який представив присутніх за головним столом. Це були парох церкви св. Йосафата о. монс. Іван Сквілер, парох церкви Богоявлення о. Василь Годенчук, отець-помічник церкви св. Йосафата Володимир Письо з добродійкою, радний УНСоюзу Володимир Корчинський, голова 367-го Відділу УНСоюзу Петро Дзюба та сестри-монахині Бернітта і Джулієт.

Відтак о. В. Годенчук провів молитву й попросив о. монс. І. Сквілера благословити страви.

Після вечері радний УНСоюзу В. Корчинський, дякуючи за запрошення на святкування, передав привіт від предсідника УНСоюзу Уляни Дячук, яка не змогла прибути на святкування. В дальшому підкреслив важливість забезпеченевої установи, якою є УНСоюз, в житті української громади у ЗСА. Також коротко пригадав історію заснування УНСоюзу, який на першій конвенції диспонував сумою 220, 35 дол., а сьогодні налічує 70,000 членів та диспонує понад 60-мільйоновим майном. В успіхах УНСоюзу має також свій вклад 367-ий Відділ, заснований в 1913 році як світське товариство під назвою „Запорозька Січ". Першим головою був Дмитро Захарків. Відділ від початку існування брав активну участь в церковному та загальногромадському житті українців Рочестеру. При допомозі членів місцевого відділу ОДВУ, при 367-му Відділі УНСоюзу зорганізовано знану духову оркестру, якою керував пок. Василь Попович, довголітній секретар відділу. Ґратулюючи Управі відділу, В. Корчинський бажав дальших успіхів в майбутньому.

Опісля о. В. Годенчук склав привіт від парафії Богоявлення, підкреслив важливість існування й діяльности 367-го Відділу УНСоюзу та висловив Управі признання за труд і довголітню працю, зокрема довголітньому членові й голові відділу Петрові Дзюбі. Бажав також успіхів на майбутнє.

(Закінчення на стор. 24)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„І В ДОРОГУ ДАЛЕКУ..."

Пластові сеньйори (зліва) О. Цинцар, П. Саварин, Н. Цинцар, Л. Романків, Б. Медвіцький, О. Саварин.

Едмонтонська Станиця Пласту відсвяткувала свій Золотий ювілей, старань до проведення якого, безперечно, найбільше доклали голова Ювілейного комітету Люба Бойко-Бел і станичний Радомир Білаш. Відзначення 50-ліття Пласту в Едмонтоні — то лише зупинка в мандрівці до „Великої Мети". Проте святкування відбулися, і відбулися гідно — під патронатом Начального пластуна і з участю представників багатьох українських організацій Едмонтону, представників чи станичних п'ятьох Канадських пластових станиць, з ювілейною виставкою, що, мов у дзеркалі, показала 50-літню діяльність станиці. До речі, цю виставку, підготувати яку зайняло Наді Цинцар з її помічницями Орисею Родинюк і Марійкою Татчин цілий рік, можна вже було оглядати на Товариській зустрічі 23 жовтня в Пластовому Домі, коли членство станиці зустрічалося з колишніми членами, які приїхали на цей ювілей з-поза Едмонтону; дивилися кілька фільмів з різних свят чи таборів, співали пластових пісень біля ватри на подвір'ї перед Пластовим Домом. На Товариському вечорі можна було теж набути пластову одноднівку „50-ліття Пласту в Едмонтоні", координатором якої була пл. сен. Віра Кунда.

„Тиждень Пласту" почався Службою Божою в церкві св. Андрія, що її відправив о. парох Віктор Лакуста, і його побажаннями станиці дальшого росту і успіхів у праці над вихованням молоді. Після того в залі біля церкви відбулося офіційне відкриття „Тижня": звіт Станичному, пластовий гимн, новацька пісня, наказ, гимн закарпатських пластунів. Бунчужною була пл. вірлиця Маркіяна Ілюк, а наказ читав писар д-р Андрій Нагачевський. А ввечері 24 жовтня в Шато Луї, під патронатом Начального пластуна, відбувся ювілейний баль. Квитки на нього були заздалегідь випродані, бо своєю присутністю і привітами вшанували ювілей станиці ПР КУК (В. Конвей), Едмонтонський Відділ КУК (С. Романюк і М. Марич), БУКК (Ю. Нагнибіда, УНО (Ю. Йопик), ОУК (М. Гошко), ЛУК (В. Кіндзерська), ЛУК (П. Дацків), УМТА (О. Солтикевич, СУМ (О. Андрійович), 1 УД УНА (М. Блавацький), КУПіП (М. Петришин), УНЗіР (Р. Петришин), хор „Дніпро (О. Енслен), АТЗУК (П. Саварин). Були теж станичні (всі пл. сенатори) станиць: Вінніпеґу — Софійка Качор, Гамільтону — Ірина Горнич, Оттави — Ліда Міґус, Сен Катринс — Марійка Дяків, Калґарі — Михайло Ганч. З депутатів до Альбертської Леґіслятури був Євген Звоздецький з дружиною, а з-поза Едмонтону — Тася Туркевич-Кузьма з Ню Йорку, Ангелина Решітник і Лариса Блавацька з Оттави, Ярко Салдан з приятелькою з Торонто, д-р Олег Мариняк зі Сен Кетринс, Дарія Іванусів-Волстен зі Слейв Лейк і до 30-ти пластунів з Калґарі. Господинею балю була пл. сен. Марія Дитиняк, а виграші оголошувала голова Балетового комітету пл. сен. Ксеня Бубель.

Головним промовцем був кол. станичний Едмонтонської Станиці, а тепер Начальний пластун, пл. сен. кер. д-р Любомир Романків. Ґратулюючи станиці за 50 літ муравлиної праці, він згадав своє пластування в Едмонтоні, але найбільше уваги присвятив Пластові в Україні, де вже є 120 станиць і майже 9,000 членів пластунства, доказ, що мрії діяспорного Пласту — повернути Пласт Україні — на превелику радість всіх, збуваються. Начальний пластун закінчив своє слово признанням станиці за працю і побажання успіхів на майбутнє. Після промови ведуча програмою зачитала привіти обох українських владик Едмонтону — Архиєпископа Івана і Єпископа Лаврентія, о. канцлера Ковальчика, КПС Канади (В. Луціва) і КПС України (А. Гарматія), станиці зі Саскатуну, ЛУКЖК (П. Пастушенко), ЛУК (Н. Таланчук), Л. Маркевича (з України), д-ра Г. Мурського і Ж. Федущак зі ЗСА.

Квартет юначок виконав ювілейну пісню „Ми — пластуни", на слова і музику присутніх Яра Славутича та Люби Білаш. Пл. роз. Харитя Білаш заспівала „новацьку пісню", а під час забави присутні співали під проводом Л. Білаш, М. Лазурко і Е. Ґроха пластових пісень. Та найбільше розвеселила всіх комічна точка пл. сен. Лесі Саведчук, з Калґарі, присвячена „живим, мертвим і ненародженим" кухарям на пластових таборах і „третій пластовій юнацькій пробі", „Скобин лет", яку мало хто зі сеньйорів має, а яку вона усім „уділила" за підписом ЗПСГ („Загальної пластової сеньйорської голоти"). Щось фантастичного! На посвідці, яку дістало півсотні сеньйорів, зокрема зазначено: „Про право ношення відповідної відзначки не маємо зеленого поняття". Вроджений талан! І мистецьке виконання!

Вечір, який розпочався молитвою о. С. Семотюка, закінчив молитвою о. канцлер М. Ковальчик, після чого під музику оркестри „Міґрена" до пізньої ночі пластуни танцювали. Треба згадати, що була при вході до залі частина пл. ювілейної виставки.

Закриття „Тижня" почалося Службою Божою в церкві св. Юрія, в неділю, 25 жовтня, яку в наміренні Пласту відправив пл. сен. о. мітрат В. Тарнавський. Він же й виголосив відповідну до нагоди науку. А далі пластуни переїхали до Пластового Дому. Після традиційних гимнів, звітів, піднесення прапорів і наказу на подвір'ї біля дому станичний Р. Білаш сердечно привітав гостей, станичних інших станиць і Начального пластуна, як також пл. сен. Олю Саварин, яка на XIX Конґресі КУК одержала Шевченківську медалю.

Начальний пластун Любомир Романків.

Шевченківську медалю отримав теж пл. сен. о. мітрат В. Варнавський, а пл. сен. Софія Скрипник — Шевченківську грамоту. Далі присутні станичні по черзі вітали станицю з ювілеєм, а тоді ще раз промовив до пластунства Начальний пластун, закінчивши словами: „Україні треба Пласту в діяспорі, а Пластові в діяспорі треба Пласту в Україні". Після цього відбувся перехід трьох пл. юнаків до ст. пластунства, приняття дітей до новацтва, признання новацьких проб тощо, а там — гимн „Закарпатських пластунів", розхід, смачний обід, приготований Пласт-приятом, і ювілейна виставка. Та ще й яка! Велике признання її організаторці, пл. сен. Наді Цинцар. Щоб описати багатство виставки, треба б писати окремий матеріял... Зате у двох побічних кімнатах була запрезентована, так би сказати, „особиста", тобто рукодільна і творча діяльність едмонстонського пластунства: вишивки, писанки, ікони, різьби, заклади, кераміка, вироби з тіста і дерева, проєкти одягів, металеві свічники, водограї, акварелі і т.д. Також у фойє можна було побачити знимки: із 1-го новацького табору, як також із останнього. Словом — було на що подивитися і зрозуміти, як у станиці, під широкими крилами СКОБ, росте новий люд, наша зміна.

А що далі? А далі — „І в дорогу далеку..." В нове 50-ліття! Залежить від того, як вирішать батьки, а зокрема матері, які „рушник вишиваний на щастя, на долю" дають. Або — не дають... Дай, Боже, щоб давали, зокрема у Богом благословенній Канаді. Щоб нашому козацькому пластовому роду ніколи не було переводу!

Петро Саварин

Навколо ювілейного торта.

Пам'ятай, народе український!

Відзначення 65-річчя Великого Голоду в Україні

"Пам'ять жертв тоталітарного комуністичного режиму вшанувала Україна. Цього року траурна колона киян-патріотів, які 7 листопада поминали мільйонні жертви комуністичного режиму, завершила ходу на Михайлівській площі. Біля стін відроджуваного Михайлівського собору відбулися Молебень та мітинг. Поминальні свічки спалахнули в Києві також у місцях, де нас, українців, розстрілювали в різні часи: будинок КДБ, могила Патріярха Володимира, Жовтневий палац, Бабин Яр, Биківня... Україна поминала. Усі ми, хто йшов у траурній колоні, з гіркотою думали, чи можливо уявити, щоби у роковини приходу до влади Адольфа Гітлера у зал німецького бундестагу хтось із депутатів вніс прапор фашистського режиму та ще й отримав можливість виступити із закликом відродити нацистську державу. В Україні, на восьмому році незалежности прихильники кривавого більшовицького режиму таку можливість мають" — повідомив громадсько-політичний тижневик **"Час" з України**.

Про відзначення 65-ліття Великого Голоду в Україні написав до "Свободи" наш позаштатний кореспондент **д-р Роман Барановський** з **Кергонксону.** Вшанування жертв Голодомору там відбулося заходом відділів УККА та УАКР 8 листопада в церкві Св. Трійці. Отець парох Юрій Годенчук відправив заупокійну Службу Божу, а о. канонік Еміліян Шараневич виголосив глибоку проповідь про цей жахливий злочин Москви проти українського народу.

Під час Панахиди, відправленої обидвома отцями, прапороносці II Дивізії УНА тримали знамена, а присутні – запалені свічки. У вщерть виповненій церковній залі відбулися жалобні поминання. Голова відділу УККА Дарія Степаняк, відкриваючи сумне відзначення, сказала, що нашим національним обов'язком повинно бути постійне нагадування собі та цілому світові про цей злочин комуно-совєтської Москви щодо України, так як це роблять жиди зі своїм Голокостом, не чекаючи навіть якихось округлих дат. Микола Оприско відчитав проклямації Конґресу та Сенату Америки про український геноцид, а представник уряду Джозеф Стоклер – проклямацію міста Варвасінг.

Проф. Володимир Бакум змістовно доповідав про Великий Голод в Україні, підкресливши, що штучний мор українців став одним з найжахливіших виявів геноциду в історії людства, виконаний в 1932–1933 роках совєтсько-большевицьким урядом за вказівкою людожера Сталіна. Офіційний Захід каже, що ця жорстока репресія щодо насамперед селян проводилася, щоб змусити їх чимскоріше прийняти колгоспний лад. Совєти факт голоду заперечували. Фактично ж метою цього геноциду було зламати хребет українському народові, знищити його національну субстанцію, національну ідентичність, висушити джерело його сили, змусити тих, що залишилися живими, страхом перед смертю піддатися большевизації та русифікації, під претекстом творення одного "савєтскаво народа". Першими кроками на цьому жахливому шляху стали ліквідування УАПЦ та її ієрархії, арештування та розстріли еліти нації, знищення "куркулів", вивезення в ГУЛАҐ заможнішого українського селянина. Сталінські

Пам'ятник жертвам Великого Голоду 1933 року в Києві.

бандити вимітали селянські шпихліри, засіки, комори, грабуючи збіжжя до останньої зернини. Вони не дозволяли жодної рятункової акції навіть Міжнародного Червоного Хреста. Населення повально гинуло з голоду, а совєти експортували пограбоване зерно на Захід за сміховинно низькими цінами. Може й тому мовчав той демократичний Захід, а може тому, що "просто" став жертвою московської брехні. Так голод виявився інструментом „національної політики" в Совєтському Союзі.

У мистецькій програмі виступила очевидець того жахіття А. Харчишин, яка прочитала "Смертоносні роки" Єлени Клюєвої. Хор "Золотий Гомін" під диригуванням д-ра Олега Волянського виконав пісні "Стає хмара" Т. Шевченка (аранжування В. Ємець) і "Чорна рілля ізорана" С. Людкевича. Спогади Івана Юрченка прочитала д-р Стефанія Барановська, а "Тридцять другий і тридцять третій у 65-ту річницю українського голокосту" О. Однороманенка — Зена Бундзяк. Сцену відповідно до події належно оформив Микола Вітенко. Жалобні поминання закінчено піснею "Боже, Великий, Єдиний" у виконанні хору.

...Меймі Бридфорд, новообрана радна міста **Нюарк, Н. Дж.**, яка представляє західний район Нюарку, де проживає найбільше українців, заініціювала 13 листопада і була автором комеморативної резолюції від усіх дев'яти членів Міської Ради цього великого міста. В резолюції відзначено 65-ту річницю Великого Голоду в Україні, під час якого загинули понад сім мільйонів осіб. Про це написав нам **Володимир Боднар.** Широкий засяг голодомору в Україні, пише автор, є безпрецедентним в історії людства. Совєтський Союз оголосив нерівну війну власним українським громадянам-рільникам, що були стрижнем сільського господарства та годували країну.

Застосування голодоморів, у менших розмірах, повторювалося в новітній історії людства декілька разів: у Біяфрі, Еритреї, а під нинішню пору – в Північній Кореї. Не навчила нас історія бути людянішими одне до одного, хоча й зроблено відчутні спроби дотримання людських прав у світовому співіснуванні. В резолюції проф. Бридфорд, між іншим, пише: "Резолюція декларує, що Нюаркська Міська Рада висловлює признання українцям міста Нюарк за їхні зусилля у виявленні та відзначенні 65-ої річниці геноцидного голодомору, який мав місце в Україні у 1932–1933 роках. Міська Рада закликає всіх мешканців Нюарку прилучитися до українців у тій акції". Член стейтового сенату Ню Джерзі Рональд Л. Райс був ініціятором ще одної резолюції, яку підписали голова і секретар сенату Доналд Ді Францеско та Долорес Кирк. Конґрес ЗСА також видав двопалатну рівнобіжну резолюцію, в якій, між іншим, є такі слова: "З жалем пам'ятаємо жертви голодомору 1932–1933. Гостро засуджуємо поведінку уряду Совєтського Союзу і його нехтування людським життям і свободою. Признаємо, що демократична незалежна українська держава є запорукою прав людини і тому Україна заслуговує на підтримку зі сторони ЗСА, щоб добитися до тих цілей. Закликаємо, щоби зібрати додаткові факти про голодомор, які повинні служити як джерело інформації для науковців".

Серед членів української громади, жителів західного вейлсбурґського дистрикту Нюарку, що взяли участь у церемонії, були, зокрема, Дарія Бекесевич – від Ліґи Українських Виборців (ЛУВ), Володимир Боднар – від Українського Крайового Центру: Історичної і Інформаційної Мережі (АНЧЕЙН), Божена Ольшанівська – від Окружної Управи Союзу Українок Америки, Ню Джерзі, Марія Василюк – від організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АҐРУ) і Лев Коленський.

Після вручення резолюції відбулася жвава розмова, під час якої проф. Бриджфорд глибше поцікавилася життям українців Нюарку, питанням голодомору та висловила сподівання, що про цю українську трагедію розповідатимуть у школах Нюарку. Її, між іншим, повідомлено, що кілька років тому, стараннями сенатора Райса інформацію про голод в Україні було залучено до підручника "куррікулюм ґайд" для шкіл Ню Джерзі, який виготовила губернаторська Комісія Голокосту Ню Джерзі.

... 15 та 21 листопада відбулися Дні національної жалоби **у Філядельфії**, про що "Сво-

(Закінчення на стор. 20)

ОГЛЯНУТИ ЗДОБУТКИ, ЗАМИСЛИТИСЬ НАД МАЙБУТНІМ

Конференція СУА у Філядельфії

У суботу, 7 листопада, в приміщенні філії Українського Католицького Університету зібралися 36 союзянок, щоб послухати доповідь про історію Союзу Українок Америки, теперішню діяльність і замислитися над майбутнім. Конференцію з трьох сесій — „СУА вчора", „СУА сьогодні", „СУА завтра" — відкрила і провадила нею заступниця голови СУА для організаційних справ Софія Геврик.

Прелегентками першої сесії були почесна членка СУА Стефанія Вочок і Христина Навроцька. С. Вочок розповіла про його засновниць і почини. Гаслами СУА завжди були допомога жінці-еміґрантці, вдовам, сиротам, Україні. СУА дав початок допомоговій організації ЗУАДК. Доповідь Х. Навроцької прочитала С. Геврик, в ній увага приділялася приєднанню нових членок.

Прелегентками другої сесії були голова СУА Анна Кравчук, Квітка Іваницька і Люба Біловщук. „СУА найбільша і найсильніша гуманітарна жіноча організація в світі, — сказала А. Кравчук, — СУА має за собою 30 років дуже успішної стипендійної акції. Світ підтримує наші почини. Під сучасну пору СУА має членок-піонерок, старших віком, народжених в Америці, і недавно прибулих з України.

Голова Округи Дітройт Квітка Іваницька сказала, що підстави суспільного спілкування дало її пластове виховання. Батьки втілили пошану і любов до свого та бажання допомагати іншим.

Референтка стипендій СУА Люба Біловщук, ставши союзянкою, була референткою стипендій в 1988–93 рр. Склад СУА такий різнорідний, що розбіжність віку не робить різниці, найважливіше — це ставлення, пошана.

Ірина Куровицька, Ксеня Захарчук, Зор'яна Сохацька і Надя Петрик доповідали в третій сесії. „СУА має означену мету, — сказала заступниця голови СУА І. Куровицька, — нам потрібно зосередитися на приєднанні членства молодого покоління і жінок четвертої хвилі. Тепер можемо приєднувати жінок і через Інтернет".

А фінансова референтка Округи К. Захарчук вірить, що у кожної жінки, крім професійної праці й виховування дітей, знаходиться ще незаповнений куток власного „я". Цей куток легко заповнити приналежністю до своєї організації, де можна знайти себе.

Організаційна референтка Округи З. Сохацька подала коротко почування жінок, що прибули з України. Вона теж одна з них. „Ми повинні допомагати жінкам, що знаходяться у скрутному становищі, делікатним підходом і толеранцією. СУА для них — це часточка України, якої їм так бракує". Н. Петрик розповіла про своє життя в Америці.

Після конференції заявили бажання вступити до СУА жінки з України — Надя Петрик і Надія Кохан. Анна Кравчук вручила новим членкам відзначку СУА, а присутні привітали їх оплесками.

Анна Максимович

ВІДЗНАЧЕННЯ

Спомин про Листопадовий Чин

В житті нашого народу було багато важливих подій. Деякі з них вже призабуваються, стають частиною історії, без більших наслідків та впливів на наступні події. Але були такі події, яких забути не можна. І коли приходить їхня річниця, ми їх пригадуємо собі з відчуттям глибокої пошани до тих, хто ті події творив, і відчуваємо національну гордість за те, що вони в нас були. До таких подій належить чин Першого Листопада, 80-ту річницю якого в цьому році відзначаємо.

ЧИКАҐО. — З ініціятиви місцевого відділу УККА патріотична українська громада міста Чикаґо зібралася 1 листопада в залі школи св. о. Миколая, щоб у святковий спосіб пригадати собі і заразом відзначити геройський чин Листопадового Зриву, який став одним з наріжних каменів Великої Будівлі, завершеної 24 серпня 1991 року.

Свято почалось апелем комбатантських організацій, а відкрив його голова відділу УККА інж. Орест Бараник. Наступною точкою програми був виступ співочого гурту „Галичани", під мистецьким керівництвом Лесі Коник, який при власному акомпаньяменті виконав пісню „Моя Україно" (муз. Костецького), стрілецькі і повстанські пісні „Зірвалася хуртовина", „Ой, чого ти зажурився", „Вже вечір вечоріє" та „Єднаймося, брати -галичани", вплітаючи у свій вступ деклямацію „Горять свічки".

Святочне слово виголосила мґр. Ірена Камінська. Зокрема вона сказала, що Листопадовий Чин був не тільки виявом суверенітету західніх земель України, але став підставою для того, щоб рік пізніше проголосити соборність українських земель. Доповідачка додала, що творці Листопадового Чину, можливо, навіть не усвідомлювали собі такої можливости, зате ми сьогодні бачимо велике значення цього акту для цілісности України.

Після доповіді слідувала рецитація „Перше Листопада" Романа Купчинського, яку виконала мґр. Олена Гірна. Недавно створена в Чикаґо духова оркестра під керівництвом Богдана Сковінського виконала в'язанку пісень-маршів на народні мелодії, в муз. обр. Б. Сапелюка: „Калина пам'яті", „Вже пора", „Стрілецька слава" та гумореска з опери „Запорожець за Дунаєм". Склад оркестри — це музиканти, що недавно прибули з України, як і гурт „Галичани". Радісно, що до громадської праці українського Чикаґо проєднуються новоприбулі брати і сестри, з якими ми всі єднаємося в ім'я України.

В кінці програми виступив хор „Сурма" під диригентурою Романа Андрушка, чоловіча частина „Сурми" виконала пісні „За рідний край", муз. М. Гайворонського, та „Засяло сонце золоте", муз. І. Недільського. Відтак хор у своєму мішаному складі виконав пісні: „Спіть герої", муз. М. Гайворонського, „Гей, видно село", муз. М. Колесси, та „Наш стяг", муз. Д. Гнатишина, принісши насолоду слухачам.

Свято закінчилося відспіванням національного гимну у виконанні „Сурми" та духової оркестри.

Лука Костелина

ФЛЬОРИДА. — Того ж 1 листопада, старанням Об'єднаних Організацій Південної Фльориди, у залі української католицької церкви Успення Пречистої Діви Марії у Маямі відбулося святочне відзначення двох великих роковин: 80-ліття Листопадового Зриву і 54-ліття смерти незабутнього і неперевершеного св. п. Митрополита Андрея Шептицького.

Парох церкви в Маямі о. Іван Чировський відправив у наміренні українського народу Літургію і Панахиду за борців за волю України та провів молитву за св. п. Митрополита Андрея.

Цілі покоління виростали в дусі патріотизму і виховувалися на прикладі Листопадового Зриву. У теперішньому невідрадному політичному стані на Україні і при певному збайдужінні у діяспорі Листопадовий Чин повинен стати для нас прикладом і зміцнити віру в національне відродження України та в те, що наш народ здатний бути господарем на своїй землі. Будь-які економічні програми будуть марними без національної свідомости, коли не буде народу, здібного до геройчних чинів, про які часто виголошується порожні фрази.

Невелика, але свідома українська громада у Маямі складається переважно з людей вже третього покоління українців, яке розуміє, що знання і пам'ять нашої історії є необхідними у збереженні нашої ідентичности. Деякі з нас, що були свідками листопадових подій, або котрих батьки були активними учасниками Стрілецтва, вдячні цим молодим членам нашої громади у Маямі, які вшановують і пропагують наше славне історичне минуле.

Співав наш гарний церковний хор під диригентурою Дани Максимович-Васькевич. На наших очах росте нове, вже четверте покоління українців, які від немовлят є учасниками церковних відправ, учнями української школи, членами танцювальної групи, яку також провадить Д. Максимович-Васькевич.

Свято відкрила Д. Максимович-Васькевич, привітавши усіх присутніх. О. Іван Чировський прочитав знамениту молитву св. п. Митрополита Андрея Шептицького „Про Божу Мудрість", яку присутні вислухали стоячи та яка зробила на всіх нас глибоке враження. Один з основників нашої громади, Данило Криса, англійською мовою виголосив відповідну до свята промову. Ірина Ракуш з чуттям і зрозумінням деклямувала вірш Михайла Орлича „Листопад". Церковний хор відспівав пісню „Засяло сонце золоте". Національним гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено це вдале і дуже потрібне під цю пору загального збайдужіння свято.

110 долярів, зібраних з вступів, переслано в дар українським інвалідам.

Лідія Я. Гладка

ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЯ

Від служби державі до служби людині

Українські правоохоронці в Америці

Чому кримінальні авторитети вільно ходять, посміхаючись, вулицями Києва та інших українських міст, їх усі знають, але міліція не заарештовує? Чи є якісь зрушення в розслідуванні вбивства Вадима Гетьмана? Чи є механізми захисту молодих жінок від спокуси їх сумнівними заробітками за кордоном?

Такі й інші подібні запитання прозвучали першими на пресконференції з участю високих міліцейських чинів із України, що жваво і динамічно пройшла в готелі „Рамада", Іст Гановер, Ню Джерзі. Членами делегації були заступник міністра внутрішніх справ України генерал-лейтенант Микола Ануфрієв, керівники вищих навчальних правоохоронних закладів Львова та Одеси — у загальному таких шкіл в Україні 17. Це — ректори генерал-майор Феофан Думко, член Академії Наук України (Одеса), доктор наук генерал-майор Віктор Регульський (Львів), а також перший заступник ректора Одеського Інституту внутрішніх справ полковник Георгій Васильєв та доктор юстиції, декан Львівського Інституту внутрішніх справ полковник Михайло Штангрет.

Головною метою приїзду досвідчених правоохоронців було навчання і обмін досвідом. Своїм двотижневим перебуванням на території різних американських стейтів вони зобов'язані неприбутковій організації ЗСА „Проєкт „Гармонія". У 1995 році „Гармонія" заснувала Правоохоронну програму (фінансувана державним Департаментом ЗСА). До нинішнього року більш ніж по 100 законників від ЗСА і країн колишнього Совєтського Союзу змогли зробити обмінні візити для спостережень і обміну досвідом щодо організації поліційної системи у своїх країнах. А засновано організацію „Проєкт „Гармонія" ще 14 років тому її нинішнім директором Чарльзом Гасфордом. З того часу вона надає можливість обміну знаннями і досвідом групам осіб різних спеціяльностей — вчителів, офіцерів поліції, лікарів, адвокатів, екологів, артистів, спортсменів, а також студентів. Це також допомагає країнам колишніх протилежних політичних бльоків розвивати стосунки, знання і майстерність, необхідні для їх співпраці у незалежному світі. Україна та інші держави колишнього Союзу вже обмінялися з ЗСА візиторами більш ніж по 5 тисяч осіб з кожного боку.

Нинішня делегація правоохоронців з України побувала у багатьох коледжах та університетах, поліцейських школах і департаментах Мишигену, Національному Інституті правосуддя, Федеральному бюрі слідства (ФБІ), Верховному суді та інших важливих закладах. При цьому українські правоохоронці вивчали особливості стейтових і федеральної систем навчання, ознайомлювались із різними моделями інтенсивного академічного тренування поліцейських Америки. „Гармонія" представила делегатам учбові пляни і матеріяли про підходи до тренування правоохоронців ЗСА.

Україна чекає результатів їхньої поїздки — нових і важливих пропозицій, основаних на досвіді демократичної Америки. Багато що з побаченого не може бути негайно впроваджено в українську систему правоохорони — тому причиною є надто низькі нинішні фінансові спроможності України і те, що не все запозичене може бути добрим для неї. Проте розмови з кращими американськими професіоналістами поліції допоможуть остаточному утвердженню думки, що правоохорона має бути основою, опорним каменем для демократичної країни і її провідників.

А що можна запозичити від оперативности дій поліції ЗСА? Чи є якісь цікаві секрети в моделі тренування поліційних кадрів? Звичайно, правоохоронні системи України і ЗСА збудовані по-різному, не кажучи вже про незрівняльну протилежність. Україна не має не те, що комп'ютерної техніки, але й вдосталь автомобілів. Це компенсується тільки людьми, які (це при постійному затримуванні і без того мізерної заробітньої платні) мусять бути універсальними. Оперативник, що має термінове завдання, не раз сам повинен придумувати навіть способи добратися до місця порушення. Міліційний штат в Україні великий, але й навантаження міліції значно більше порівняно з американським. Усі розслідування злочинів проводить міліція, а не суд, як в ЗСА. Міністерство постійно працює над здешевленням системи, зберігши при цьому якісь роботи. Відбувається перехід до того, щоб міліція стала муніципальною, фінансувалася не державою, а з бюджету міста, району, які самі б і визначали кількість потрібних їм служб і працівників. Створено самостійний, незалежний від міліції Державний департамент виконання покарань.

В Америці, на думку представників делеґації, безумовно, є що запозичити. Найперше, що захоплювало українських правоохоронців і впровадження чого в Україні не потребувало б особливих грошових вкладень — це система взаємодії поліції Америки з населенням. Україна зараз працює над переорієнтацією працівника міліції — він повинен розуміти, що працює для народу, а не для держави. Психологічне сприйняття багатьох „служак", як висловились делеґати, треба „ламати". Спеціяльні підрозділи, за словами заступника міністра МВС Миколи Ануфрієва, якраз цим і займаються: вони вивчають в Україні стосунки міліції з населенням, аби не допускати з боку своїх службовців грубости і насильства. Створено „Телефони довіри", по яких можна скаржитись на дії працівника міліції в районні, обласні центри чи до міністерства. Створено на-

(Закінчення на стор. 12)

ДО 35-РІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТИ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

І промовив Петро: От усе ми покинули, — та й пішли за тобою слідом. А Ісус відказав їм: „По правді кажу вам: немає такого, щоб покинув свій дім, або дружину, чи братів, чи батьків, чи дітей ради Божого царства, і не одержав би значно більш цього часу, а в віці наступнім — життя вічне".

(Від св. Луки. 18. 28—30)

АПОСТОЛ НАШОЇ СВОБОДИ

Василь Симоненко... Поет, прозаїк, дисидент... Пророк, Апостол нашої свободи. Духовний син Тараса Шевченка.

Ні фізично, ані духовно поета за життя ніщо не пов'язувало з Волинню. В його поетичних творах, щоденнику немає жодної згадки про нашу землю. Навіть з поезії „Леся Українка" важко судити, чи геніальна поетеса „...одна в зажуреній оселі" в Колодяжному, чи десь інде. Проте його творчість була ліками для тих волинян, хто жив Україною і для неї.

Народ мій є!
Народ мій завжди буде!
Ніхто не перекреслить
мій народ!
Пощезнуть
всі перевертні й приблуди.
І орди завойовницьких заброд!

У 60—80-их роках червона Москва прискорено впроваджувала у суспільну свідомість ідею „совєтського" народу, який мав прийти на зміну українському. Ми, українці, мали розчинитись і зникнути зі світу. Немає України, немає українського народу! Є совєтський народ.

Василь Симоненко це добре розумів. Коли Господь хоче врятувати народ, Він посилає йому пророка, щоб Його слова прийшли до того народу. Василя Симоненка посилав нам Господь в 60-70-их роках, щоб ми ними кріпились в своїй вірі і дусі, щоб знали Господні задуми про майбутнє України.

Україно, ти моя молитва,
Ти моя розпука вікова...
Гримотить над світом
люта битва
За твоє життя, твої права.

В ті часи над світом справді гримотіла битва з імперією зла, в диявольських обіймах якої задихалась Україна. Її найкращі сини і дочки платили за майбутнє дорогої України своїм життям— Іван Світличний, Василь Стус, Олекса Тихий... Цей список нескінченний... Мільйони, десятки мільйонів! Волинь також спливала кров'ю. Кривава рука НКВД скосила найкращий цвіт нашої землі. Після війни концтабори і тюрми заповнили члени ОУН і бійці УПА, яка створилась на волинському Поліссі. У 60—70-их роках Волинь на вівтар майбутньої свободи України складала чергові жертви: Валентин Мороз, Дмитро Іващенко, Леся Ковальчук, Анатолія Панас, Мирослава Дмитрук... Їх судили, висилали в червоні концтабори, виганяли з інститутів, аспірантур, позбавляли праці...

Вперше Василь Симоненко прийшов до мене як поет, коли я навчався в 10 клясі. То була поезія офіційна, надрукована, пригладжена, проте й така змушувала думати, вірити, жити не для себе, а для України.

1963 року я — студент першого курсу історичного факультету Луцького педінституту ім. Лесі Українки. Вірші Василя Симоненка приходили на Волинь, до нашого інституту зі Львова, Києва і навіть з ЗСА через Польщу, тоді ще „братскую соціалістічєскую страну". Приходили передруковані на машинці, переписані від руки.

1966 рік. В Луцьку іде суд над інакодумцями, патріотами України,

Василь Симоненко

викладачами вузу Валентином Морозом, Дмитром Іващенком. Серед звинувачень — розповсюдження ненадрукованих поезій Василя Симоненка. Твори поета, заборонені в країні, „гдє так вольно дишіт чєловєк" читали й поширювали студенти нашого Педагогічного інституту. Поезії „Український лев", „Злодій", „Курдському братові", „Де зараз ви, кати мого народу", „Україні" та інші нецензуровані вірші були добре відомі національно свідомим студентам. Їх таємно читали Леся Ковальчук, Анатолія Панас, її двоюрідні брати, пізніші відступники, Григорій Павленко і Павло Зданевич, Марія Савка і Ананій Ковальчук, незабутній Володимир Черпак, самотня могила якого кричить до нашого сумління в селі Висоцьке на Дубровеччині Рівненської области. Вони, і не названі, жили тоді Україною, поезією Василя Симоненка, яка в задушливій атмосфері терору і страху була животворним джерелом.

Поетичні збірки Василя Симоненка придбати було неможливо в ті часи. Вони або взагалі не потрапляли до книгарень, або ж їх засилали в найвіддаленіші села Волині і Полісся, щоб там списати „в макулятуру".

Восени 1966 року мені, студентові-практикантові, учні Купичівської середньої школи Турійського району подарували збірку поезій Василя Симоненка. Я викладав тоді в Купичівській школі історію у 8—10 клясах, а українську мову і літературу — „заслужена вчителька", сестра відомого кагебіста на Волині, родом з села Озірці Ківерцівського району, Максима Чигринюка, який полишив по собі ганебну славу одного з найзапекліших ненависників України, руками якого КҐБ здійснювало найбрудніші провокації проти патріотів на Волині.

Ця „заслужена вчителька" тримала у великій таємниці ім'я геніяльного поета. Учні Купичівської школи переписували поезії в загальні зошити із збірки, відпозичені мною в Лесі Ковальчук, яка в ті часи вже перебувала під домашнім арештом у селі Ворокомле на Камінь-Каширщині і з якою ми все-таки зустрічались.

Пізніше ті „загальні зошити" моїх учнів Івана Іванюка та Вячеслава Голуба з віршами Симоненка опиняться в руках кагебістів і будуть „свідками" проти нас. 25 червня 1967 року, за декілька годин до випускного вечора в інституті, мене допитуватимуть кагебісти Арнольд Василевський, Павло Удахін та інші. Головне запитання: „Хто мені давав вірші Василя Симоненка і кому давав їх я?".

Я відмовивсь будь-що підписувати, і П. Удахін, обсипаючи мене добірними російськими матюками, на закінчення крикнув: „Іді, сволочь, всю жізнь будєш каятся, что нє сказал нам правду".

Ні, я не каявсь, хоч вигнали з праці, аспірантури, не друкували, хотіли фізично знищити. Я продовжував жити Україною Василя Симоненка. Були нові вечори поезії Василя Симоненка, нові нагінки збоку КҐБ. Викликали вчителів, учнів. Одні вистояли, не злякались переслідувань. Інші — зломились. Кожному — своє. Та вся свідома свого українства інтелігенція жила пророчим поетичним словом Василя Симоненка:

Бо нива ця — моя!
Тут я почну зажинок,
Бо кращий урожай
не жде мене ніде,
Бо тисячі доріг,
мільйон вузьких стежинок
Мене на ниву батьківську веде...

Напевно, Волинь не знає більших шанувальників поетової творчости, як Ліля Слєдзінська та її донька Неоніла з славного міста Крем'янця. Ліля Адамівна — мій щирий друг ще з юних літ. Викладала мову і літературу в Крем'янецькому педагогічному училищі. Вела літературний гурток. Виховала на Симоненкових творах цілу плеяду українських патріотів, серед них і Євгенію Скоровронську, закатовану кагебістами, „тендітний цвіт, понівечений бурею". Під такою назвою вийшла її посмертна збірка поезій (Збараж, 1992 р.).

Ліля Слєдзінська з донькою Неонілою достойно несли свій хрест на Голготу, яку старанно змайстрували слуги диявола в Крем'янецькому КҐБ, і чільним майстром був не хто інший, як теперішній начальник СБУ по Волинській області Петро Житар. Пам'ятаємо про його присутність, видиму і невидиму, на всіх обкраяних українських заходах, як от відслонення пам'ятника Лесі Українки у селі Великі Бережці, похорон діда Вітенка — відомого українського патріота в Крем'янці.

1972 року Ліля Адамівна з донькою кинули нечуваний виклик слугам диявола — поїхали до Черкас і зустрілись з Ганною Щербань — матір'ю Василя Симоненка. Щороку до Різдвяних свят вони надсилали до Черкас, на вулицю Шевченка, 345, кв. 3, свої скромні дарунки.

Добре в'івся у печінки шанувальником Симоненкової творчости Сергій Рябцев, випускник історичного факультету Луцького педагогічного інституту ім. Лесі Українки. Студента Сашу Рябцева пам'ятають свідомі волиняни ще з 1973 року, коли він за завданням Волинського КҐБ втирався в довір'я до патріотів, робив спроби „створити антисовєтську організацію". А тепер, у незалежній Україні, посів пост заступника начальника СБУ по Волинській області. Разом з Петром Житарем Саша Рябцев так захищають Україну, що цей захист ми добре відчуваємо на собі і зовсім не дивуємось отим „економічним і політичним злочинам...". Служба безпеки — в „надійних" руках.

Ще про одного мого довголітнього друга, палкого шанувальника Симоненкової творчости, працівника музею „Козацькі могили" в селі Пляшевій, поета Ярослава Мичуду, який в сумнозвісні 70-ті читав, переписував, передавав іншим пророчі вірші про Україну, потрібно сказати українському світові. Саме за цю справді Симоненкову любов до України його виганяли з праці, жорстоко мордували і таки позбавили передчасного життя. Ще й дотепер в Рівненському обласному управлінні СБУ засідають на високих постах, вже як „захисники" України, вчорашні кати Ярослава Мичуди.

У травні 1973 року на допитах в КҐБ міста Луцька, мені, щойно вигнаному з праці у Волинському краєзнавчому музеї, кагебісти Володимир Чорноморд і Максим Чигринюк пригадали мій „гріх" — розповсюдження поезій і „Щоденника" Василя Симоненка. І було все як у його вірші „Суд":

Параграфи присіли біля столу,
Примітки причаїлись по кутках,
Очима гострими підсудну прокололи
Цитати із багнетами в руках.

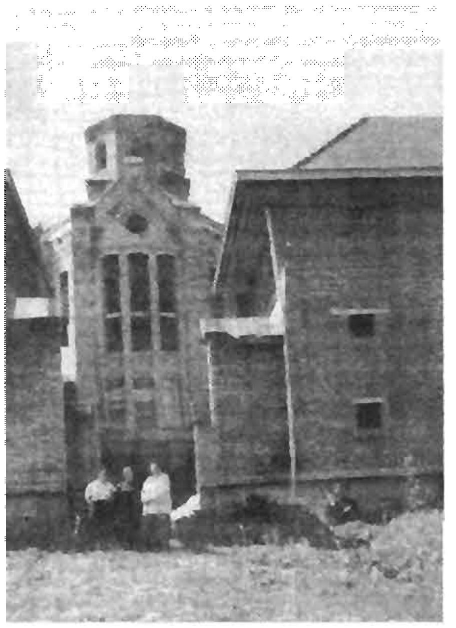
А начальник управління КҐБ по Волинській області Лука Синенко „рекомендував" мені як „по-совєтському" потрібно дивитись на „націоналістіческоє творчєство Симоненка..."

Нині Україна, весь світ знає, хто такий Василь Симоненко — Апостол нашої свободи, поет-геній, який знав і вірив:

Хай палають хмари бурякові,
Хай сичать образи — все одно.
Я проллюся крапелькою крові
На твоє священне знамено!

Володимир Рожко,
історик- архівіст ,м. Луцьк

Спорудження монастиря в Гошеві продовжується

Ольга Ісаєвич, сестра Анатолія Дмитришин та Божена Ольшанівська перед монастирем в Гошеві.

Організація Американці в обороні людських прав в Україні (АГРУ) продовжує збірку грошей на спорудження монастиря в Гошеві і освітнього центру в Моршині. Цей проєкт АГРУ почав ще 1991 року. Головним ідеологом і рушієм проєкту був св. п. Зиновій Красівський — політв'язень, письменник, публіцист, мислитель, борець за права людини і незалежність України, родом із сусідньої Витвиці. Це він був той завзятець, який переконав Сестер Пресв. Родини взятися за діло, мотивуючи це тим, що в такому ділі Господь допоможе. Він і виготовив плян будови. Але, помимо жертвенности багатьох людей, завершення її не відбулося через брак грошей.

Головні, муровані з цегли будинки стоять, дахи накриті, баня вже є на каплиці, але інтер'єри ще не викінчені. Навесні ц.р. була повінь, яка залила поля і городи монастиря, знищила сіножаті. Пропав весь урожай і нема чим прогодувати худобу. Сестри змушені просити паші в сусідів, які самі бідують. Уряд України не може допомогти, бо панує економічна криза. Виглядає, що закінчення будівель лежить на наших плечах — залежить від жертводавців, людей доброї волі. Я (за свої приватні кошти) відвідала монастир Пресв. Родини в Гошеві цього літа і мала нагоду провести кілька днів в його стінах. Велика посв'ята Сестри Анатолії і її помічників, а також військових з армії України, посуває працю вперед. Але відбувається це надто повільно. На перешкоді завершення будови стоїть брак грошей. І тому знову просимо Вас посилати пожертви до: AHRU Hoshiv, 43 Midland Place, Newark, NJ 07106. Всі зібрані гроші посилаємо до монастиря Пресв. Родини в Гошеві на покриття коштів будови, а кошти, пов'язані із збіркою (поштові, адміністративні) покриваємо з АГРУ.

Тут додаю лист від Сестри Анатолії Дмитришин з Гошева:

„Щиро дякую Вам за Вашого листа і за ті теплі слова подяки. Розумію, що ми не змогли створити Вам добрих умов для відпочинку, але чим багаті, тим і раді. Дякую також за добрі слова в мою сторону, хоч все це маю не від себе — Бог дає силу, віру і завзятість. Він покликав мене до цієї праці, то я мушу зробити все, що від мене залежить. Також прошу і Вас не опускати рук. Так, наша Україна є знищена, найгірше є те, що знищено душу народу, але ми не маємо права опускати рук, а мусимо плекати те нове покоління, яке не знає смаку 'московської ковбаси'. Саме вони, оці діти, які 'не вміють розмовляти по-російськи', які не знають, хто такий Ленін, вони побудують нову Україну. Але ми мусимо їм допомогти, мусимо передати їм той дух свободи, яки несемо у своїх серцях, той дух віри, який дає силу, коли наступає безсилля. І для того ми будуємо монастир, щоб тут люди, особливо молодь, знайшли Бога. Тоді вони сіятимуть добро у відданому служінні ближнім і своєму народові. Але для цього потрібен час і наша праця: невтомна і жертвенна.

Ще раз дякую Вам за все. Також дякую за останню збірку грошей. Вони нам дуже потрібні. Нехай Господь благословить Вас і допомагає у всьому. З молитвами с. Анатолія Дмитришин".

Божена Ольшанівська

Біля пам'ятника Зиновія Красівського у селі Витвиця.

Від служби державі...

(Закінчення зі стор. 10)

уково-дослідницький інститут з вивчення проблем боротьби з корупцією, спеціяльні комісії у всіх районах визначають рівень вини правоохоронця і пропонують покарання. Для співпраці з Генеральною прокуратурою у боротьбі з корупцією існує Координаційний комітет, який очолює Дурдинець. За оголошеною Президентом Кучмою програмою „Чисті руки" проведено „чистку рядів міліції" (віє холодом від сталінського терміну — Т. Г.) — минулого року звільнено 20.000 працівників правоохоронних органів, багатьох притягнуто до кримінальної відповідальности. Раніше, — кажуть українські міліціонери, — таке було неможливим. Хоча, однак, за рішенням суду багатьох звільнених доводиться поновлювати на службі — змушує існуючий закон.

В ЗСА вищу освіту офіцери здобувають на платній основі, а потім, уже з місця праці, їх направляють до поліцейських академій на короткий, але інтенсивний перевишкіл. Українська система значно глибша і дорожча — 3-4 роки безплатного навчання на повному державному утриманні, якісна підготовка юриста (як після інститутів та коледжів кримінального права в ЗСА), вивчення іноземних мов (чого не вимагається в Америці), гарантована праця для нього по закінченні студій. Але освітні заклади України, знову ж таки, не можуть надати деяких звичайних для ЗСА тренувань, як комп'ютерне, наприклад, — матеріяльна база країни ще слабка. Проте, як і раніше, бажаючих вчитися багато — існує великий конкурс на вступ до юридичних інститутів. В них, до речі, передбачено пільги для сиріт і дітей працівників міліції, що загинули під час виконання службового обов'язку. Таких абітурієнтів приймають на навчання поза конкурсом, їм виплачують стипендії, передбачено інші пільги.

Ця система навчання зручна для України — відбираючи кращих із кращих серед випускників школи, університетське оточення може формувати в них моральні якості і демократичний дух, необхідний для праці в нових умовах.

Велика надія покладається тепер на покоління з новою соціяльною орієнтацією. Але чи не повториться давня трагедія України — молоді офіцери з благородними стремліннями попадатимуть у стару скрипучу систему з неповороткими керівними кадрами, котра хоче від них тільки послуху і мовчання? — такі питання звучали також на пресконференції.

Саме для цього, запевнювали працівники права, і посилюється контроля за керівниками. Все інтенсивніше проводиться й „омолодження" систем. Як? На додаткове навчання і тренування до академій беруть молодих перспективних працівників з різних районів і областей України. Нині навчається 100 чоловік, через рік вони повернуться на місця керівниками.

Всі ці заходи дають надію, що українська міліція ще не довго шпортатиметься у старій системі беззаконня і вседозволености, Україна якнайшвидше прославить себе як правова демократична европейська держава.

Беруть члени делеґації з собою до України й дослідження з досвіду боротьби з наркоманією, а також насиллям в сім'ях і його профілактики. Бо вважають, що ці проблеми скоро можуть різко позначитися на криміноґенному стані України.

Тамара Ганенко

Не нарікаймо !

Відчуваючи радісне піднесення довгоочікуваних хвилин в Україні, 10 вересня 1991 року я залишив Австралію і летів у край, де народився, де співала колискових пісень моя ненька. В Києві і поза ним ми з дружиною вже мали багато друзів.

У Києві ми придбали помешкання. Протягом декад поза Україною ми вели постійну акцію в обороні України і української правди, маніфестували в обороні засуджених і ув'язнених патріотів України, голосили перед світом правду про великий геноцид України — Голод 1932-33 років. Ці наші акції увінчалися успіхом.

Спостерігаючи за подіями в Україні та вивчаючи психіку моїх там земляків і одночасно реакцію українців у діяспорі, вважаю своїм обов'язком зробити мою скромну оцінку. Бажаючи бути об'єктивним, я не осуджую моїх земляків за їхню національну несвідомість, розуміючи цей великий трагічний стан як наслідок їх безсилля перед Москвою. Наша далека батьківщина і її народ окрадені національно, і праці ще багато для його оздоровлення, особливо в ділянці його національного усвідомлення.

З іншого боку, українці західньої діяспори, поїхавши у відвідини до своїх рідних, творять свою окрему уяву про стан в Україні. Більшість з них чують нарікання та тугу за втраченим Союзом, мовляв, за часів Союзу все було запевнене і центр завжди забезпечував громадян. Ці нарікання — вияв „безпорадности" супроти вільного ринку та потреби індивідуальних змагань. Читаємо у листах від наших рідних лише нарікання на сучасний стан в Україні, намагаємося матеріяльно допомагати рідним. Система, яка була в Україні понад сім десятків літ, залишила наш народ і державу в критичному стані. Перефарбовані на демократів комуністи гальмують розбудову держави. Наша матеріяльна допомога в Україну часто потрапляє до брудних рук мафії. Отож, коли ми допомагаємо Україні, творімо там контролю через довірених людей.

На жаль, сьогодні в Україні є мало рішучих людей при владі. Перебуваючи в Україні, я переконався, що куди б я не пішов, до якого-небудь міністерства, ніхто з урядовців, які там працювали, не міг вирішити ні одної конкретної справи, покликаючись один на одного. В українському Уряді, на жаль, працює багато москалів, які саботують українську державу та які повинні б бути суджені за національну зраду. В Україні панує безвладдя, законів ніхто не дотримується. Але це не означає, що в таких обставинах треба скласти руки і капітулювати. Треба жити в Україні, щоб зрозуміти і побачити ту дійсність. Багато ми чули нарікань і невдоволень від українців у діяспорі, які базувались на самих негативах. Чомусь ми дуже негативний народ! Можливо, що протягом століть рабства нам „запрограмовано" комплекс меншовартости та безпорадности і тому бачимо лише негативні сторони, втрачаємо надію. Але ж за роки незалежности багато зроблено доброго, чим ми маємо пишатися. Все добре в Україні твориться українськими патріотами, українським народом, незалежно від промосковських перешкод. Збільшуються українські школи, міцніє національне усвідомлення в українському війську та росте національно здорова молода зміна. Час на нашому боці.

Тож я вважаю, що нам, українцям діяспори, треба позбутися неґативного наставлення щодо сучасного стану в Україні та мислення — „моя хата скраю". Доведімо ворогам, що ніяка сила не зможе відокремити нас від нашого народу в Україні. Протягом понад пів століття нас розкладала „п'ята колона" „рідних" запродавців, яких купувала Москва та які вешталися поміж нами, сіючи зневіру та нацьковуючи брата на брата. Москва далі продовжує цю політику в Україні і поза нею. Закликаю вас: солідаризуймося з нашим народом в Україні та з нашими там патріотами. Вони сподіваються нашої духової підтримки. Уникаймо тих, що деморалізують діяспору, проповідуючи безвихідний стан в Україні та вмовляючи в нас, що наші люди в Україні є нам ворожі. Це стара провокація, щоб нас розділити з нашим народом в Україні, тому бережімося кривомовців. Крім отих одиниць, що далі плекають „вірус комуністичного союзу", народ наш є від віків гостинним і щирим. Безумовно, нас насторожує широко вживана в Україні московська мова, але це ще не свідчить про те, що всі, хто її звик вживати, не є відданими українцями. Це ще залишки ворожої окупації та індоктринізації, що, мовляв, українська мова другорядна, що з нею кар'єри не зробиш тощо.

Чимало з нас, проживаючи поза Україною, сподівалися, що коли Україна стала незалежною, то вона стала такою, яку ми собі уявляли. Ми забули, однак, що там за останніх сімдесят років виростали нові покоління, в яких подекуди інша ментальність, звички. Ми забули, що тисячі наших патріотів вивезено на північ, де вони гинули; ми не взяли до уваги, що на їхніх оселях Москва поселила своїх людей, які стали її знаряддям у русифікації України. Відвідавши Україну, дехто з нас повертається звідти розчарованим мовляв, то не та Україна, яку я сподівався побачити... Це невиправдані слова. Тому що Україна, хоч і понівечена, завжди була, є і буде нашою рідною матір'ю. Ми, еміґранти, розбудовували і творили свідоме українське суспільство в країнах нашого поселення тому, що Україна була святинею в наших душах. Ми жили для України і трудилися поза нею, обороняючи її ім'я та українську правду перед чужинцями.

Покинувши нашу батьківщину та опинившись на чужині, ми прагнули жити для України, а на різних імпрезах вставали з місць і співали: „Душу й тіло ми положим за нашу свободу". Але не завжди запитували себе, чи ми готові вкласти нашу „цеголку" в розбудову назалежної української держави, як настане та священна потреба.

Україна має знати про нас, хто ми і чиї ми діти. Крім обережної матеріяльної допомоги велике значення для неї має наша моральна підтримка. Віками вороги нас ділили, нацьковували до взаємного поборювання. Не допускаймо, щоб це продовжувалося. Український народ — один, неподільний, великий! Хай нас не зневірюють деякі події в Україні. Будьмо терпеливими, спілкуймося, допомагаймо відданим, чесним людям як в Україні, так і в діяспорі. Не нарікаймо, допомагаймо в розбудові нашої національної святині — незалежної Української Держави.

Михайло Ґоян,
Аделаїда-Австралія

В Україну — з розкритими очима

У кінці вересня ц.р. Товариство Рух Допомоги Незалежній Україні в Чикаґо влаштувало панель відвідувачів України, які розповіли свої враження про останні події в Україні. Панель, яким керував голова Товариства д-р Богдан Ткачук, відбувся в Українському Культурному Осередкові, який цього року відзначає своє десятиріччя.

Перші три доповідачі — Ореста Фединяк, Богдан та Дмитро Григорчук — працівники каси „Самопоміч" та Українського світового кооперативного руху. В Україні зареєстровано понад 400 кредитових спілок, до створення яких багато причинилися українські кредитівки діяспори. Вони створені на принципах подібних до американських, лише з тією різницею, що в Україні Уряд не ґарантує їх вкладів.

Іванна Ґорчинська, яка їздила на наради мирян Української Греко-Католицької Церкви, які відбулися напередодні собору єпископів у Львові, розповіла про перебіг нарад та праці різних комісій. Д-р Мирослав Коленський, який бував в Україні вже понад тридцять разів, розповів про Конгрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, що відбувся у кінці серпня в Ужгороді. Це п'ятий конґрес, що відбувається в Україні. Цього разу лікарів із ЗСА було майже тридцять, найменше число в порівнянні з попередніми конгресами, бо молоді лікарі не виявляють такого захоплення, як лікарі старшої генерації.

Ірина Камінська, яка відвідала Україну вдруге, була в багатьох містах Сходу й Заходу України, розповіла про святкування дня назалежности, про візиту в Україну президента Франції Ж. Ширака, який обіцяв допомогти Україні вийти з економічної скрути, бо Франція й Україна мають багато спільного. Королева Франції Анна, дочка Ярослава Мудрого, який похований в соборі св. Софії, єднають нас, сказав президент, відвідуючи сакрофаг князя Я. Мудрого. Вона з захопленням розповіла про перебіг футбольних змагань у Києві між збірною України та Росії, на яких був український Уряд, і з яким захопленням глядачі підтримували своїх гравців. Вона привезла, як сувенір, один з написів на стадіоні: „Граємо за Україну". Коли українська дружина виграла, радощам не було меж. Подружжя Дарія та Василь Маркусі, котрі жертвенно працюють над виданням Енциклопедії Діяспори, розповіли про свою поїздку автом по країнах колишніх сателітних держав, щоб зібрати відомості про українців у тих країнах. Вони зупинилися також на Закарпатті, в околицях народження д-ра В. Маркуся, де тепер закордонні „друзі" та Українська Православна Церква Московського Патріярхату пропагують окремішність русинів, чим вносять у тих сторонах розбрат.

Всі відвідувачі України говорили про гостинність українців, не дивлячись на брак усього через брак грошей, хоч по магазинах все є, і вірять, що український народ переживе всі негаразди. Марійка Климчак, яка зі своїм чоловіком перебрала українську радіопередачу в Чикаґо від подружжя Самбірських, після шестирічного перебування в ЗСА відвідала Україну й побачила її трохи іншою, як бачили деякі люди з діяспори. Марійка говорила про корупцію митників у Львові, яким вона мусіла дати „двадцятку", про брак праці; про неплачення працівникам; про жебраків, що просять під церквами, на вулицях та риються по смітниках. Молодь, що закінчила університет, не може дістати праці, й тому багато їх їдуть на заробітки в інші країни. Але її дітям подобається Україна, й не раз казали — може, ми тут, у Львові чи в Києві, купимо собі хату, щоб не вертатися до ЗСА.

Присутня на імпрезі Людмила Протасова, новопризначена виконувати обов'язки генерального консула для центральних стейтів ЗСА з України, говорила про заходи Уряду щодо хабарів, гуманітарної допомоги та шкіл з українською мовою. Цього року вперше, казала вона, пішли до школи діти, що народилися в незалежній Україні, росте нова ґенерація, яка дивиться на світ розкритими очима. Між іншим, вона сказала при відзначенні 65-річчя Великого Голоду в Україні, що Уряд України видав указ про відзначення цієї річниці в Україні.

Ол. Сергієнко

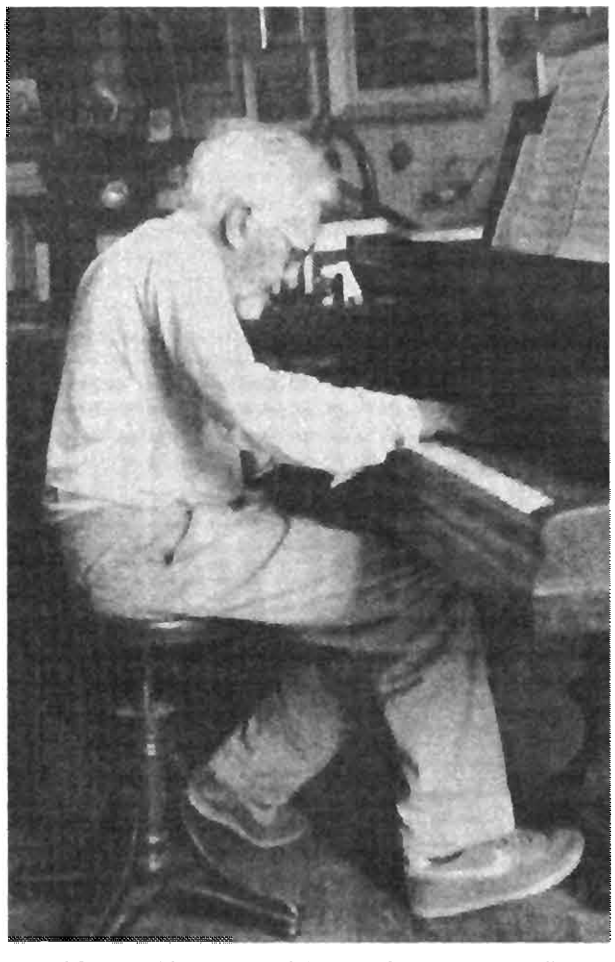
ЛІТЕРАТУРА І МИСТЕЦТВО

Микола Колесса – маестро століття

6 грудня 1998 року старшині української музики XX століття виповниться 95 років

„Замало сказати, що біля колиски його стояла Муза. Ним опікувалася сама українська культура в її європейському контексті, здобутках і втратах, радощах і драмах. І тому він — жива історія, колосальний культурний пласт, образ цілого століття, що обійняло найдивовижніші епохи...“

Газета „Культура і життя“, 25 грудня 1993 року.

Микола Колесса: „Сфорцандо в снікерсах“
Фото Р. Савицького.

Маестро належить до плеяди львівських музикантів і є достойним сином видатного етнографа і музикознавця Філярета Колесси, близького співпрацівника великого угорського майстра Белі Бартока.

Діяльність М. Колесси процвітала протягом цілого століття і знайшла відображення у трьох творчих напрямах: композиції, диригентури й педагогіки.

Випускник Празької державної консерваторії, де вчився в клясі знаменитого композитора В. Нóвака (учня А. Дворжака), Микола Колесса поставив перед собою завдання поєднати народні мелодії мешканців українських Карпат з тенденціями музики XX століття, відображеними в енергійній музиці Бартока, а також свого професора, Нóвака. У 1920-их роках Колесса був одним з перших композиторів, які внесли модерні елементи до структури професійної музики. Його творчість включає оркестрові й камерні форми, фортепіянові, хорові твори, музику для театру та фільму, а також обробки українських народних пісень, які здобули признання як високе досягнення композитора у цьому, можна б сказати, „переповненому“ іншими композиторами жанрі. Численні його композиції доступні у звукозаписах.

Високо оцінений критиками дебют Симфонічної оркестри Одеської фільгармонії в ділянці звукозапису (фірма ASV,1995 рік) включив Першу симфонію М. Колесси з анотаціями трьома мовами. Це — перша в історії симфонія західньоукраїнського композитора, записана на компактний диск.

Відомий диригент Дем'ян Пелехатий у 1983 році сказав: „Говорять, що диригентом треба народитися. Мабуть, це дійсно так. Як диригент Колесса відомий своєю майстерністю. Він подає приклад наполегливої праці, ставлячи високі вимоги перш за все до себе самого“.

Під батутою маестра звучали оркестрові шедеври Бетовена, Моцарта, Чайковського та інших композиторів, чеська музика і безліч прем'єр українських творів. У 1939 році він першим диригував фортепіяновим концертом В. Барвінського, який згодом вважався загубленим (в наш час твір віднайдено). Перші звукозаписи монументальних симфонічної поеми „Кавказ“ і кантати „Заповіт“ блискуче відображають геніяльність шевченкових текстів у сплаві з унікальною музикою С. Людкевича. Ця велич „Кавказу“, який досягнув рідкісних в українській музиці висот, була відображена диригентом за допомогою унікального звуковидобуття: М. Колесса обдарований спеціяльним відчуттям епічно-патріотичного жанру. Мало хто здає собі справу з того, що твір та його історично основний диригент народилися того самого року (1903).

Особлива презентація „Кавказу“ в 1979 році з нагоди 100-ліття С. Людкевича була професійно записана на відеоплівку; маестра можна бачити за диригентським пультом також й у інших фільмах.

Диригентська паличка М. Колесси надихала музичне життя і спричинила ріст стандартів виконання. У 1939 році маестро став співзасновником оркестри Львівського фільгармонічного товариства, згодом керував хором „Трембіта“ та диригував у Львівському оперному театрі.

Чільний музикант, Колесса відстоював відповідний рівень музичної діяльности також як член Ради СУПРОМу (Спілки Українських Професійних Музикантів) у 1930-их роках. 12 років він був ректором Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка. У цій відповідальній ролі „капітана великого корабля“ він сплянував оптимальний курс музичної освіти для многих тисяч.

Його колишні студенти тепер керують оркестрами оперових театрів, фільгармоній та хорами; їх так багато, що маестра справедливо вважають засновником окремої, львівської школи диригування. Список його студентів очолює бл. п. Є. Вахняк. Серед інших видатних учнів маестра — Ю. Луців, І. Юзюк, І. Гамкало, Т. Микитка та інші. Але найбільш обдарованим серед „дітей“ М. Колесси був бл. п. Степан Турчак, чиє блискуче виконання Другої симфонії свого вчителя та супровідне слово зафіксовані на відеоплівці, знятій у Львові у 1984 році.

Від себе особисто: цього літа я мав щастя спостерігати за маестром зблизька у його львівському домашньому студіо, як також в його улюблених Карпатах. Там, серед кришталево-чистого гірського повітря, він молодіє на очах. Правда, диригентську паличку тепер замінено на люльки. І в місті, і під час відпочинку в горах до вдумливого патріярха зверталися молоді музиканти за порадою. Свої знання й час він щедро дарував з тією великодушною схвальною посмішкою, яка граничить з благословенням. Немає сумніву, що вчення Колесси залишиться найціннішою частиною його цінної спадщини.

Єдиним, найбільш повним друкованим джерелом про цього рідкісного музиканта є збірка статтей під назвою „Микола Колесса — композитор, диригент, педагог“ (Львів, Міністерство Культури України, 1997) пера різних музикознавців під редакцією професора Львівського вищого музичного інституту Яреми Якуб'яка. Протягом років появлялися статті в різних українських та російських виданнях, а також у ведучих музичних енциклопедіях Чехословаччини, Італії, Німеччини та Франції. Серед західньо-українських музикантів подібну увагу було приділено тільки Барвінському і Людкевичеві. У 1993 році був знятий один з документальних фільмів „Гармонія життя і часу“, який показує Колессу у Львові, Кракові, Празі та включає архівний запис його розмови з Людкевичем. Як мене повідомлено, в даний час ведеться праця над іншим фільмом про М. Колессу.

...Довгим був шлях до висот — від обіцяючого студента Нóвака до музичного велета. У 1983 році маестро був удостоєний найвищої в Україні нагороди — Державної премії ім. Т. Шевченка, а у 1993-му одержав Відзнаку Президента. Згодом він став Дійсним членом Академії Мистецтв України.

Пригадуються інші активні понад 90-літні знаменитості: Стоковський, Казальс, Людкевич. Тож нагороди Колесси — не за довголіття, вони — явні докази його досягнень. У свої 95 Маестро століття пережив три імперії окупантів, щоб дочекатись нової України.

У відвертому інтерв'ю про ідеали Т. Шевченка в контексті з нашим часом М. Колесса підкреслив: „То, знаєте, ціха тільки справді великих талантів — жити у віках. Так уже склалося, що Шевченко приходить до кожного з нас у дитинстві, а потім ми усе своє свідоме життя ідемо до нього“

Ця розсудлива думка педагога-музиканта є правдивою сьогодні, як ніколи перед тим. Певною мірою, я б сказав, вона стосується і самого М. Колесси — музичного вкладу в нашу національну культуру.

Роман Савицький, мол.

Зустріч з українськими мистцями в Ню Джерзі: сидять (зліва) М. Колесса, Н. Соневицька, д-р В. Витвицький, стоять: Г. Колесса, Р. Савицький, мол., У. Старосольська, Д. Каранович, Б. Витвицький, д-р І. Соневицький, Л. Грабовський.

В АМЕРИКАНСЬКОМУ КОЛЕДЖІ СПІВАЛИ БОРТНЯНСЬКОГО

„Свобода", започаткована першою хвилею української еміграції на північно-американський континент, віддзеркалила усі наступні хвилі. Кожна мала власну історію, власні спонукальні причини, кожна додавала до попередньої якусь характеристичну рису, поглиблюючи єдине русло американського українства і зміцнюючи його береги. Етнічно-духовна єдність — це те, чим наша діяспора вправді може гордитися. Це її найбільша заслуга перед Україною. Останні роки дають все нові й нові підстави вважати, що й четверта хвиля не становить вийнятку, хоч вона для декого, може, й здається дещо „нелогічною". Двері для нових прибульців відчинили демократичні процеси ще за Горбачова, особливо ж — після розпаду імперії й постання незалежної української держави. Отак, власне, й виникає це запитання: чого ж їхати у світи, коли Україна вже вільна? У запитанні — відповідь: тому й їдуть, що вільна і демократична. На жаль, воля і демократія покищо не означають пристійного, в економічному сенсі, життя. І поки там скрута, українці виїжджатимуть за кордон — щоб допомогти собі і своїм родинам. І Україні! Бо хоч і відрізняється „четверта хвиля" від попередніх, хоч волею-неволею несе на собі невидимий психологічний спадок підсовєтського буття, хоч і не відразу знаходяться прибульці в українському середовищі, одначе мають вони й перевагу: швидше входять в американське життя, глибше засвоюють інші культури, щоб врешті виконати той самий святий обов'язок — вище піднести ім'я України в світі.

Ось подія свіжа, вереснева: у Вестмінстерському хоровому коледжі (Westminster Choir College of Rider University) хоровим концертом звітує за два семестри навчання диригент-українець Василь Гречинський. У програмі — твори Шарля-Франсуа Ґуно, Йоганнеса Брамса, Бенджаміна Бріттена, але також — „Херувимська пісня" Миколи Лисенка, „Милість спокою" Кирила Стеценка, „Всі язице восплещіте" (31-ий хоровий концерт) Дмитра Бортнянського. Кому пощастило, чув і бачив диво: американці, корейці, японці, німці співали по-українськи! У групі знайшлося лише двоє українських хористів...

Закінчивши Львівську Консерваторію, Василь Гречинський, на запрошення американсько-українських шанувальників музики, приїхав до Ню Йорку й очолив славну „Думку". Що було далі, розповідає він сам:

— Була спрага осягнути нове. Хоч Гегель і визначив мелодію, як почуття, звернене до почуття, однак у тоталітарній совєтській дійсності й музика, навіть без тексту, зазнавала утисків та репертуарних обмежень. Особливо духовна. А саме до неї мене вабила якась невмолима сила. Мабуть, моя матінка мали рацію: „Будеш диригентом, бо ти народився на саме Різдво, коли в церкві співали". Й оновлення „Думки" для мене природно означало звертання саме до духовної музики. І чим глибше я входив у цей бездонний світ, тим палкіше в нього закохувався, тим більше він мене хвилював. Одначе любити — ще не означає знати. От я й зібрав у жмут усі свої душевні сили і пішов в американський хоровий коледж, щоб новими дорогами повернутися до себе. Бо не тільки в музиці, але й в інших мистецтвах так буває, що національні скарби перед тобою краще відкриються, коли ти діткнешся скарбів інших народів і культур. До цього вибору мене дуже шляхетно заохочувала д-р Марія Цісик з Єйльського університету. Спочатку взяв курс диригування, хоч і технічні навики, і праця з партитурою — це вже була мова, добре мені знайома. От хібащо англійську вдосконалив. Відтак відважився взяти повну програму навчання і виконати master degree in sacred music... Іспит-концерт після двох семестрів повинен був відобразити різні епохи, різні музичні стилі. Мої професори хотіли чути також щось наше, українське. Я мав намір назвати всю програму „Благослови, душе моя, Господа" і жадав бодай 45 хвилин на це. А давалося лише 25 хвилин! Часу — обмаль, хористів — обмаль! Три сопрано, три альти, один тенор і один бас. Таки свої, студенти, і кожен по горло зайнятий власними програмами. Хоч плач! Дозбирував по одному — живі душі відгукувалися, довідуючись, що буде щось незнане для них... Коли вперше, ще без слів, проспівали „Херувимську" і „Милість спокою", запитую: ну як? У відповідь — гарячі оплески! Це вперше у стінах американського коледжу звучала українська музика. Але як їх, чужинців, навчити українських слів, фонем? Наприклад, „щ" у „Всі язице восплещіте"? Хвацько знаходжу цю фонему у „freshcheese" — зрозуміли! Відтак на комп'ютері укладаю „ключ звуків" і в такий спосіб даю співакам підрядковий переклад українського тексту на англійську мову... О, які ж вони були вражені! Кореянка Сан Мен Лі сказала мені: „Якщо ви маєте такі співи, то ви надзвичайно багата нація"... Всі також були зворушені великою кількістю українців-слухачів у концертовій залі коледжу... А я — й поготів...

—Маестро, тільки одне-єдине запитання. Проте непросте. Вже пройшовши якийсь відтинок дороги через американську музичну освіту, які враження і думки ви несете назад, в життя української громади Америки?

— Америка занадто мало знає українську духовну музику. Можливо, в цьому без вини завинив сам характер дотеперішнього західнього українства. Воно несло функцію самозбереження і достойно виконало її, та при цьому зусилля були спрямовані всередину самої громади, а не назовні. У результаті ми тепер не маємо збірників з музикою Лисенка чи Стеценка в системі звукозапису, доступній для американців. А от росіяни мають такі збірники. То як же ми, без спеціяльної літератури, розрахованої на американських музикознавців і диригентів, можемо довести свою мистецьку і духовну самобутність? Наприклад, як можна переконати, що Бортнянський — український композитор? Очевидно, слід не тільки частіше виконувати його твори, але й озброїтися непохитними музикологічними арґументами на користь тези, що музика Бортнянського за самим своїм характером — українська. Прикро, що духовна музика завмирає, принаймні сильно спрощується, у церквах... Могла б стати, але не стала осередком духовної пісенности греко-католицька семінарія у Вашинґтоні... А тим часом вона, духовна, церковна пісня нашого народу — одна з окрас усього людського світу...

Розмову записав П. Часто

НОВІ ВИДАННЯ

„Життя відмінно йде від наших сподівань...”

Вірші Олекси Гай-Головка. Том третій.

Відгоряють дні мої осінні
В повені квітчасто-весняній...
Я здружився з вільною країною,
Та душа моя живе не в ній.

бо:

В ніченьку недужу,
В любому краю,
Залишив я душу
Змучену мою.

Під цими рядками охоче підпишуться усі українські мистці, котрих лиха доля розкидала по всіх континентах світу й чия творчість нині повертається нам, спраглим на правдиве літературне слово, читачам вже у вільній Україні. На жаль, повертається лише слово — вияв невтомної праці душі, а самі вони приречені залишитися під чужим небом — надто міцне коріння пустили, аби повернутися назад. Та й хто їх жде тут, коли:

Навколо пустка навісна,
Оголена, хоч і розкута.
Де мріяли колись садки,—
Тепер немає пустці спину.
Лиш стогнуть згаьблені грудки
З моєї рідної хатини.
І вславленого солов'я
Розбилась арфа золотая...
Стою, дивлюсь і плачу я, —
Що вдіяла комуна злая...

Ці пекучі рядки вирвались з душі поета, коли після довгих літ розлуки вдалось йому приїхати в Україну, в рідне село Вікнину, де проминули щемко-радісні дитячі літа.

Я веду мову про Олексу Гай-Головка, українського поета, прозаїка, члена Спілки письменників України, автора тритомника поетичних творів, прозових книжок „Поєдинок з дияволом”, „Одчайдушні”, „Смертельною дорогою”, „Їм дзвони не дзвонили”, громадянина Канади, мешканця Вінніпеґу. Народився він 12 серпня 1910 року, в селі Писарівці Крутянської волости, в колишній Подільській губернії. Закінчивши факультет літератури в Ленінграді, в 1940 році переїхав до Львова. Влітку 1944 року його забирають до Німеччини, там він редаґує газету української дивізії „Галичина”, однак як поет став відомим ще на рідній землі, коли в 1934 році вийшла перша збірка його поезій — „Штурмові балади”.

Тримаю у руках третій том його поетичних творів, що побачив світ у цьому році у видавництві „Тайп”, завдяки фінансовій допомозі Українсько-Канадської фундації ім. Тараса Шевченка й Товариства українських самостійників у Суррей. Редактор тому — Петро Сорока, кандидат філологічних наук, член Спілки письменників України.

Третій том — це поезія зрілого майстра. Це — творчий звіт, поетична біографія. Через усі три томи проривається поетів біль за чвари між своїми, що споконвіку притаманні нашому народові, як покута, як кара Господня за якісь скоєні древніми пращурами гріхи.

Демон роздору між нами живе,
Вітчизну у серце пече...
Але я вірю, що тяжка неволя
Злетить із наших сіл і городів...
Земля прокинеться від зоряних пісень,
Освітить нас народження Христове
І виведе Вкраїну з ночі в день...

Живучи далеко від рідної землі, поет уважно слідкував за всіма подіями, що відбувались там, і завжди, коли з гіркотою, коли з болем, а коли з їдким сарказмом, озивалася на них його чутлива душа. На смерть Володимира Івасюка вона вибухнула баладою про „українського духовного богатиря”, котрий, на пропозицію кагебістського генерала:

„Возз'єднання пісню давай-но мені,
Щоб в сонячнім світлі чи лютій грозі
Співали її українці усі...”,

лише „вбійчо до ката зареготав”. Засміявся цей український юнак у вічі катам, як це чинили лицарі минувшини, славні прадіди-запорожці, коли їх саджали на палі...

Це ще один феномен, ще одна загадка українського духу: одні мужньо можуть вмерти за високі ідеали волі, а в той же час „брат брата впокоїв у темряві стін, бо в партію іншу занурився він”. Такий ми вже народ. Одні віддають своє життя на вівтар боротьби за волю, інші ж по-рабськи служать окупантові. Але й там, у середовищі еміґрантів, є такі, що

У совєти їдуть нині
Головаті й невгомонні.
Їдуть ніби жовто-сині,
А вертаються червоні.

Палко люблячи Україну, співстраждаючи з рідним народом, поет, на щастя, не цурається, і любовної лірики:

— Чому повітря так багато
В моїй малесенькій кімнаті,
Немов у синім дзвоні неба?
— Тому, що я прийшла до тебе...

До третього тому поезій Олекси Гай-Головка, окрім власних віршів, увійшли ще переклади творів канадських англомовних поетів, особливо близьких авторові. Ось вірш Ватсона Кірконнелла „Пам'ятник Шевченкові у Вашінґтоні”:

Відтоді вже пройшло понад сто літ,
Але Шевченків дух і далі терпить гніт...
Бо трон замінено марксистським лихом,
А чорного орла — червоним грифом;
Кайданів брязк у Прометея на руках
Партійний кляп у горлі в козака...

Все ж через усі три томи червоною ниткою проходить тема віри в те, що Україна здобуде волю, незважаючи на всі лиха, й чорнобильське в тому числі.

І дивлюсь у даль, і світиться мені,
Що воля зійде в ній, як у моєму сні,

— писав Гай-Головко у липні 1989 року в поезії „Приснилося мені, що згинула неволя”.

І нарешті — сталося! „Україна вкрилась прапорами, синню неба й золотом землі!” Поет безмежно щасливий, та за плечима вже — немалий тягар літ. Чи ще дасть йому доля можливість припасти устами до рідної землі? І сумніви, сумніви...

Нехай вже так, нехай вже буде,
Що України не побачу я.
Нехай вже так, нехай на мої груди
Ласкаво ляже не моя земля.
Нехай у ній я буду вікувати
Зі снами зрослими в моїм житті,
Та дух мій буде з вічністю витати
Над Україною у дні її святі!

Доля змилостивилась над поетом: у вересні 1992 року він відвідав рідні місця. Його радо вітають у Києві, поновляють у Спілці письменників, влаштовують творчий вечір...

Набравшись вдосталь як позитивних, так і негативних вражень, поет повернувся назад. Боляче вразило його, що у Верховній Раді, звідки б мала розпочатися українізація майже вщент зросійщеної України, так багато опинилося лівих. Хто і пощо їх туди обрав?

Тепер пождіть — дадуть вони вам їсти
Помазаники ваші — комуністи.

Особливий поетів біль — доля української мови, бо ж

Без мови — країна без роду,
Без мови країна німа,
Без мови немає народу,
Без мови охоплює тьма.

І закликає поет всіх нас, в Україні і не в Україні сущих, рятувати мову, бо вже нинішній парлямент розглядає закон про необов'язковість вивчення її в школах і вищих навчальних закладах.

Прокиньтеся, брати мої любі,
І станьте на варті її.
Рятуйте життя від погуби,
Що чинять „свої” й не свої.

Душею поет — з Україною, з її проблемами, з її надіями.

І тепер я словом до вас лину,
Нинішні й прийдешні земляки,
Не давайте зняти з України
Волі й незалежности вінки.

Данило Сивицький,
с. Мшонець на Тернопільщині

Вийшов збірник НТШ на пошану В. Кубійовича й А. Фіґоля

Чикаго. — Видавництво „Обереги” в Києві нещодавно видало збірник п. з. „Будівничі НТШ й ЕУ: Володимир Кубійович, Атанас Фіґоль”. Видана під еґідою Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці та редакції Енциклопедії Української Діяспори, книга вийшла як 4-ий випуск Бібліотеки Української Діяспори, на 252 стор. Впорядник і автор передмови — М. Маркусь, а відповідальний редактор — О. Мишанич.

В збірнику представлено статті 15 авторів і кілька важливіших публікацій обох „будівничих”. Стрижнем книги є доповіді, виголошені на двох конференціях, влаштованих 28 вересня 1985 року, у 85-річчя проф. В. Кубійовича, та 30 жовтня 1993 року — на пошану д-ра А. Фіґоля.

Серед авторів, які відзначили науково-організаційну діяльність В. Кубійовича, є: д-р В. Ленцик (Володимир Кубійович як організатор української науки), д-р А. Жуковський (праця Володимира Кубійовича над Енциклопедією Українознавства), д-р І. Стебельський (Володимир Кубійович як географ), мґр. Г. Колодій (Володимир Кубійович як картограф) та В. Маркусь (Володимир Кубійович як історик і мемуарист). Поміщено також спогади про В. Кубійовича та одне слово на поминальній тризні в Сарселі 8 листопада 1985 року. Доповнюють ще цей розділ стаття самого В. Кубійовича, передрукована з газети „Новий час” (18 січня 1937 року) „Стан і потреби української науки” та публікація з „Вістей з України” (3–9 січня 1994 року) В. Абліцова п. з. „В. Кубійович: слуга Мефістофеля чи заложник епохи?”. Перша стаття — це наче науково-політичне кредо автора, а друга ілюструє ревізіоністський погляд людей в Україні на ролю і наукові заслуги цього видатного наукового діяча.

Розділ про А. Фіґоля складається зі статтей-доповідей В. Маркуся (загально про діяльність), О. Кузьмович і д-ра Ю. Крижановського (про А. Фіґоля як пластового діяча), В. Баранецького й І. Керестіля (А. Фіґоль як організатор фінансів ЕУ) та особисті спогади брата, В. Фіґоля, і близької співробітниці та подруги С. Янів. Поміщено також матеріяли про похорон А. Фіґоля і добірку з його статтей і виступів. У них виявлено широке зацікавлення і погляди автора на різні аспекти нашого життя — від Пласту до науки і політики.

Видання, ціна якого 10 дол., можна замовляти в редакції ЕУД: **Encyclopedia of Ukrainian Diaspora 2247 West Chicago Ave., Chicago, Il 60622–4828.**

Видаймо книжку про злочини проти українства

Шановні українці!

Радо інформуємо, що завершується підготовка до видання найбільшої досі книги про українське козацтво. Вона незабаром побачить світ.

Водночас готується до друку велика книга під назвою „Злочин”. Голод, вивезення в Сибір, концентраційні табори, тюрми, нищення церков, розстріли й заслання єпископів і духовенства, пацифікації, вбивства наших національних провідників та багато інших кривд заподіяно нашій нації. Щоб передати нашим нащадкам правду про страшні наруги над нашим українським народом треба це ґрунтовно задокументувати і видати. Просимо вас допомогти зібрати відповідні документації, матеріяли і фотографії. Надіслати їх на адресу: „Fortuna” — P. Kardash, 74 Shell Gr., Oak Park. Vic. 3046 Australia. Tel. 613/9306 4431. Після використання все надіслане повернемо з подякою.

З пошаною
Петро Кардаш

Словник для дітей на компактному диску

Видавництво „Рідна мова" вже понад 30 років забезпечує українських дітей усіх країн поза Україною шкільними підручниками і словниками — англійсько-українськими та українсько-англійськими. Вислід нашої праці — вісім назв, загальний тираж — понад 100,000 примірників. При цьому ми завжди покладалися на власні професійні та фінансові можливості.

На жаль, тепер їх замало, щоб встигнути за життям та його вимогами. Світ швидко комп'ютеризується, електроніка витісняє традиційну поліграфію, бо екран комп'ютера чи компактний диск (CD) вміщують куди більше інформації, ніж книжкова сторінка.

„Рідна мова", відгукуючись на нові потреби українського шкільництва, хоче видати відомий двотомний — українсько-англійський та англійсько-український — словник Марії Дейко у формі компактного диску CD. Він включатиме озвучений англійський і український переклад усіх слів, іменникові ряди, з Corel Dran 8 clipart та інших джерел, а також найновішу термінологію з різних ділянок життя незалежної української держави. Граматична основа видання — Харківський правопис 1928 року і „Правописний словник" Г. Голоскевича.

Крім цього, ми плянуємо обидва томи словника ввести в Інтернет.

Завдання вельми відповідальне, бо інші народи і їхні діяспори мають CD-словники. В тому числі і росіяни. Можна, отже, сказати, що тут ідеться про нашу національну гідність. Однак, успішно здійснити цей плян ми зможемо тільки при активному сприянні всього свідомого українства Америки, зокрема учительської і батьківської громадськости.

Спонзорів просимо звертатися на адресу: Ridna Mova Publishing, 10 Savaris Court, Donvale, Vic., 3111.

Імена добродійників буде оприлюднено у спеціяльному додатку до CD-словника.

За „Рідну Мову" — В. Дейко

Книга — подарунок Україні

У жовтні цього року вийшла з друку гарно видана книга Марії Гарасевич „Ми не розлучались з тобою, Україно". Книга нараховує 768 сторінок, 37 цікавих фотографій. Артистично виконана тверда обкладинка, тираж — 400 примірників.

У книзі зібрано літературно-критичні праці Марії Гарасевич, статті про мистців, листи визначних діячів української літератури та мистецтва У. Самчука, Г. Китастого, Б. Олександрова, М. Понеділка, Г. Черінь, В. Софроніва-Левицького, Т. Курпіти, М. Мінського, В. Чапленка, Г. Костюка та інших, а крім того — нариси, репортажі тощо.

Книга є чималою вартістю для діяспори, а ще більшою — для України, бо щойно тепер там починають вивчати творчість українських закордонних письменників. У вступному слові проф. Яр Славутич пише: „Підсумова книга зібраних досліджень, статтей, есеїв та оглядів Марії Гарасевич, призначена для масового читача, може виконувати ролю допоміжного підручника для навчальних закладів України".

Книгу буде розіслано по бібліотеках та філологічних факультетах університетів, 30 примірників авторка дарує у формі допомоги демократичній пресі України та для письменницького фонду Спілки письменників України. Хто складе на цю ціль 50 або більше долярів, на руки Комітету сприяння українській демократичній пресі в Україні, отримає книгу „Ми не розлучились з тобою, Україно" з власноручним підписом автора.

Чеки просимо висилати на адресу скарбника комітету: Mr. Jurij Rozhin, 34510 Richard "O" Dr., Sterling Heights, Mich. 48310-6127.

Комітет сприяння українській демократичній пресі в Україні

ЮВІЛЕЇ

ТУІА відзначило своє 50-ліття

Іст Гановер, Н. Дж. — Тут в суботу, 7 листопада ц. р., у приміщенні готелю „Рамада" відбулося успішне відзначення 50-річчя існування і активної діяльности Товариства Українських Інженерів Америки.

Програма ювілейного святкування включала бенкет, дві доповіді, відзначення визначних членів ТУІА і мистецьку частину. Бенкет відкрив коротким словом інж. Володимир Гнатківський, голова Ювілейного комітету, а Ліда Магун-Гурин відспівала американський гимн. Відповідну до хвилини молитву провів о. Вернард Панчук, ЧСВВ, а слово-привіт сказав теперішній голова Товариства Українських Інженерів Америки д-р Лев Добрянський.

Головну доповідь про п'ятидесятилітню діяльність ТУІА „ТУІА — вчора, сьогодні і завтра" виголосив інж. Євген Івашків. Запрошена американська астронавтка Гайдімарія Стефанишин-Пайпер промовляла на тему „Міжпляннетні подорожі". В своїй доповіді, виголошеній українською мовою, Стефанишин-Пайпер розповіла про те, як вона стала астронавтом і які її пляни і можливості на майбутнє. З нагоди цієї зустрічі Стефанишин-Пайпер виявила бажання стати членом ТУІА.

З нагоди згаданого ювілею Товариство Українських Інженерів Америки відзначило 25 своїх членів грамотами за їх жертвенну суспільну працю та працю для добра Товариства Українських Інженерів Америки. Їх одержали інженери-члени Т-ва Остап Балабан, Юрій Базилевський, Методій Борецький, Дмитро Демедюк, Дамян Геча, Роман Галібей, Роман Гавриляк, Мирон Гнатейко, Володимир Гнатківський, Юрій Гончаренко, Петро Грицак, Євген Івашків, Евстахій Ярош, Григорій Кузьма, Олександер Леськів, Мирон Лепкалюк, Володимир Магун, Іван Мокрівський, Роман Рогожа, Євген Стахів, Зенон Салевич, Роман Волчук, Борис Захарчук, Євген Змий і Євген Зиблікевич.

Почесний гість святкування, новий член ТУІА астронавт Гайдімарія Стефанишин-Пайпер

В мистецькій частині програми виступали солістка-сопрано Лариса Магун-Гурин і Андрій Савка, соліст Львівського театру опери і балету ім. І. Франка. Вони приємно і щедро розважили присутніх своїми барвистими голосами. Солістам професійно акомпаньювала Реней Ландсман. Кінцеву молитву провів о. Аркадій Миронко з Кліфтону, Ню Дж.

З нагоди 50-ліття ТУІА наспіли привіти, між іншими, від Львівської Політехніки, Українського Інженерного Товариства у Львові, УККА, УАКР, УНС, СУК „Провидіння", Українського Інституту Америки і від багатьох інших українських товариств, установ та окремих осіб.

На закінчення програми всі присутні відспівали український національний гимн. Бенкетом і програмою вміло проводив інж. Володимир Гнатківський.

Відзначення 50-ліття Товариства Українських Інженерів Америки підготував Ювілейний комітет в складі: інженери Володимир Гнатківський — голова, Мирон Гнатейко, Юрій Гончаренко, Євген Змий, Олександер Леськів, Зенон Салевич, Методій Борецький.

М. Б.

ДО 130-РІЧЧЯ „ПРОСВІТИ"

До редакції газети „Свобода"!

8 грудня цього року Всеукраїнському Товариству „Просвіта" ім. Тараса Шевченка виповнюється 130 років. Щоб підкреслити вийняткове значення „Просвіти" для української національної справи, в Україні створено Організаційний комітет на чолі з віцепрем'єр-міністром Валерієм Смолієм. Відзначення цього важливого ювілею передбачає низку культурно-просвітніх акцій, видання серії публікацій до ювілею, а заключним етапом стануть урочисті збори в приміщенні Національної Опери за участю керівників держави, членів Уряду України, народних депутатів, представників громадськости та почесних гостей.

Володимир Єльченко,
постійний представник України при ООН

Соборна дочка України

В історії кожного народу є організації, які втілюють його найсокровенніші надії та сподівання. Такою організацією в Україні стало Всеукраїнське Товариство „Просвіта" ім. Тараса Шевченка, яке відіграє надзвичайно важливу ролю у загальнонаціональному духовному відродженні.

Просвітяни завжди опікувалися духовним та моральним здоров'ям нації, були провідниками ідей української державности, дбали про збереження одвічних цінностей народу, докладали великих зусиль, аби Україна стала незалежною.

Перше Товариство „Просвіта" було утворене 8 грудня 1868 року у Львові. Тоді головним у його діяльності було поширення освіти й відродження національної свідомости серед українського народу шляхом друкування книжок, часописів, читання лекцій, відкриттям курсів з українознавства та української мови, проведенням культурних та економічних заходів, до чого залучалися кращі науковці, громадські діячі, які не шкодували сил та часу задля української національної справи.

Біля джерел „Просвіти" стояли кращі сини й дочки українського народу: Іван Франко і Леся Українка, Михайло Грушевський і Микола Лисенко, Борис Грінченко й Олена Пчілка, Олександер Духнович і Олександер Барвінський та багато інших.

Використовуючи різноманітні форми роботи, просвітяни несли українському народові світло знання, нагадували, що він має свою велику й героїчну історію, багаті культурні традиції.

У своїй діяльності Товариство виходить з того, що українська мова є одним із найважливіших чинників у становленні української нації, консолідації суспільства, зміцненні державности та досягненні добробуту.

Під впливом „Просвіти" поступово змінюється ставлення суспільства, усіх гілок державної влади до такого важливого, гострого питання, як державність української мови, що завершилося ухваленням ст. 10 Конституції України. Важливим чинником є те, що Товариство „Просвіта" створило основу і проводить велику роботу, спрямовану на об'єднання всіх політичних і громадських організацій національно—демократичного спрямування. Конструктивно й плідно співпрацює з органами державної влади.

Сьогодні Товариство — це широка мережа осередків „Просвіти" в усіх областях, містах, районних центрах, селах, населених пунктах України.

Традиційно „Просвіта" є одним з ініціяторів відзначення загальнодержавних свят — Дня Незалежности, Дня Конституції, Дня Всеукраїнського референдуму; ювілейних дат, присвячених життю і творчості найвидатніших українців — Т. Шевченка і В. Стуса, І. Франка і Л. Українки, юних героїв Крут тощо, а також щорічних Всеукраїнських акцій „Толока", „Чисті джерела" та „Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову", які знайшли підтримку Уряду та Президента України.

При „Просвіті" створено „Молоду 'Просвіту'", через яку впливаємо на формування національної свідомости та патріотичне виховання молоді, особливо в університетах та інститутах, школах, українській армії.

Видавничий центр „Просвіта" видає літературу для дітей, публіцистичні видання, а також серію видань до ювілею.

Центральний друкований орган „Просвіти" — газета „Слово 'Просвіти'", що видається в Києві. Всього „Просвіта" має в Україні 18 друкованих органів.

Микола Нестерчук,
відповідальний секретар Товариства,

Росії Єльцина не ...

(Закінчення зі стор. 5)

не виступав проти ЗСА, але відразу почав будувати російський силовий бльок, починаючи з Близького Сходу. Єльцин ще намагався триматися деяких президентських прерогатив. Одначе з одного боку протиставилася тому Державна дума, з іншого — стан його здоров'я, що гіршав. Єльцина поїздка до ісламських незалежних держав, на яких Росії залежить дуже багато, закінчилася його передчасним виїздом після невдалих виступів; поїздку до Відня відкликано, а останньо в часі дуже важливої візити японського прем'єр-міністра в Москві він навіть не міг узяти участи в бенкеті. Приїзд японського прем'єра був великою справою для Москви, бо вона далі окуповує японські Курильські острови, які просто життєво необхідні для населення Японії. Розмови Єльцина з японським прем'єром були безрезультатними. Але результати розмов між іншими членами кабінету на чолі з Прімаковим та японцями наразі невідомі. Гадають, що Прімаков пішов на якісь поступки, однак проблему в цілому далеко не розв'язано. Професійний розвідник Є. Прімаков оцінює сучасну слабість реально. Хоч російські політики, генерали, преса, зацікавлені науковці завжди аґресивно протиставлялися будь-яким уступкам японцям, тепер їм доводиться мовчки приймати до відома неминучу конечність поступок на міжнародному форумі. Ото ж знову кажу: Росія Єльцина скінчилася.

Яка ж була та Росія? Насамперед Єльцин, а за ним і російські політики маячили про реставрацію Російської імперії, хоч і в якійсь новій формі. Єльцин, частенько поступаючись американській політиці, сподівався, що американці поволі із цим годитимуться. Росія Єльцина ніби ж погодилася на незалежність новопосталих держав, але ділом на кожному кроці протиставилася тим державам, творила їм труднощі в утривалені існування. Український приклад виразно це ілюструє. Росія однією з перших визнала проголошення самостійної української держави, однак зробила це тільки тому, щоб підступом, спричинюванням внутрішнього розладу в Україні, обмеженням на інтернаціональному фронті ослаблювати її та крок за кроком перебирати в свої руки.

Єльцин мав на початку великі успіхи. Він по-мистецьки усунув Михаїла Горбачова з президентства в СССР, розваливши Союз. Силою він позбувся російської опозиції, задушивши її танками 3-4 жовтня 1993 року, фактично продиктував текст нової російської конституції, який забезпечував йому, як обраному президентові Росії, величезні привілеї та повновладдя. Єльцин авторитарно номінував і скидав російських прем'єр-міністрів. Те саме він робив з генералами і керманичами різних центральних відомств. Керівники різних держав входили в співпрацю з ним, як одноособовим керівником Росії взагалі. Коли гарматами і танками було розгромлено російський парлямент, у демократичному світі не було протестів. Навіть ЗСА, які як найсильніша в світі великодержава мала б дбати про правність, мовчазно погодилися з тим, а Президент Клінтон заявив прямо: „Не було для нього іншого вибору".

Вашінґтон усвідомлював собі вагу Росії в нових умовах світу, через що робив усі можливі заходи, щоб співпрацювати з нею, допомагати їй і тримати „при собі". Але робити це ставало щораз важче на фронтах світової політики і внутрішнього становища в Росії. Зовні Росія пробує творити бльоки, які виразно протиставляються американським інтересам. Згідно з новими даними, Росія винна понад 200 мільярдів долярів світові. В тому ЗСА — майже сто і, мабуть, не збирається віддавати.

Москва, тобто фактично Прімаков, пішла на дуже ризикований фінансово і політично крок: проголосити тимчасову невиплатність тих боргів, одначе без порозуміння з власниками фондів, і тримісячний мораторій. Це, очевидно, викликало глибоке обурення кредиторів, за якими заступилися їхні уряди. Особливо такий розвиток подій викликав чималі клопоти в ЗСА, бо ще настала правдоподібність невиплатности Росією фондів, що припадає на початок наступного року. Всякі спроби досягнути компромісу щодо тих боргів не принесли успіхів. Міжнародний валютний фонд в такій ситуації не може давати дальших мільярдових кредитів. А Є. Прімаков на жарт, а може, серйозно, заявив: „Якщо, нам західні держави й багаті та банки не позичать грошей, то їм не платитемо боргів"...

Вашінґтон дуже довго й терпеливо поступав з Росією. Ще на початку вересня, отже вже після відмови Росії вирівнювати платності, Президент Клінтон відбув поїздку до Росії, навіть з наміром уможливити нові питання їй з Міжнародного валютного фонду біля 15 млрд. дол. Але результати його спроб і розмов у Москві були неґативні. А на інших відтинках також загострювалося становище. Вашінґтон рахував, що Росія не встряватиме в американські клопоти на Близькому Сході. Тим часом сталося навпаки: Росія включилася в іракські та іранські труднощі та небезпеки по їхньому боці, на що Вашінґтон не міг замикати очей. І з американського боку раніші намагання рятувати Росію Єльцина стали нереальними. Меделин Олбрайт виразно сказала, що Вашінґтон неґативно оцінює зміни внутрішніх плянів і зовнішніх клопотів Прімакова, які так чи сяк закінчаться невдачею. Тобто і з американського боку прийшов кінець Росії Єльцина. На місце дуету Клінтон — Єльцин в Росії наростає небезпека перебрання влади крайніми правими і лівими силами, а в ЗСА — зміцнення збройної потуги на Близькому і Середньому Сході, з метою виразнішої підтримки американської політики в тому реґіоні.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го ГРУДНЯ 1998 Р.

Дітройт, Миш. Річні загальні збори 175-го Відділу УНС відбудуться о год. 1-ій по пол. в Домівці СУА, 27040 Раєн вул. у місті Воррен. Порядок нарад: відкриття і прийняття порядку нарад, вибір президії, відчитання протоколу з попередніх загальних зборів, звітування а) управи, б) делегатів, в) контрольної комісії, дискусія над звітами, абсолюторія уступаючій Управі, вибір нової Управи, різні справи, питання і внески, закриття ділової частини нарад. Після ділової частини нарад — товариська гутірка при каві з солодким. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться півгодини пізніше, без огляду на кількість присутніх. Леся Лаврин, фін. секретар.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

Достойному Михайлові Сироті, народному депутатові України.

У моєму репортажі з конвенції УАКРади у Воррен, Миш., я назвав Вас „Михайло Середа". Тричі б'ю чолом об долівку і глибоко вибачаюсь. Я знаю, що Ви — Сирота. Знаю, що після схвалення Конституції України Президент Кучма заявив, що Ви вже не „сирота"! Ще з травня 1996 року я з великим зацікавленням і задоволенням спостерігаю Вашу політичну діяльність — віч-на-віч у Верховній Раді і в засобах масової інформації. Мені приємно було поспілкуватись з Вами на конвенції УАКРади і послухати Ваш виступ. Я знаю, що перекрутивши Ваше прізвище, я скривдив Вас. Вибачаюсь. Пояснюю це тим, що я став жертвою розумового затору — ментального бльоку — коли писав репортаж. Багато років тому, коли я був студентом журналістики, на нашому факультеті найкраще написаний репортаж автоматично діставав недостатню оцінку, якщо навіть одне прізвище в репортажі було неправильно написане. Таку оцінку ставлю собі за репортаж про конвенцію УАКРади. А Вам, шановний Пане Сирота, бажаю ще багато, багато успіхів у політичному й державотворчому житті України!

Р. Хом'як

Редакція „Свободи" в свою чергу вибачається за такий прикрий недогляд.

Збережімо інтеліґенцію...

(Закінчення зі стор. 4)

інтеліґенції.

У місцевостях, де немає активних комітетів допомоги Україні, бажаючі спонзори можуть включитись в акцію захисту української культури і науки, пересилаючи свої бажання і чек поштою прямо до централі ККДУ: CCAU 66 Susan Drive, Chatham, N.J. 07928 Tel. (973) 635-8814, Fax (973) 701-9040.

Імена чи назви спонзорів будуть оголошені у нашій пресі. Рівночасно ці імена чи назви та їхні адреси будуть передані стипендистам, щоб вони могли їм подякувати і засвідчити про відбір річної стипендії.

Стипендії буде можна відтягати від податків, якщо чеки були виписані на ККДУ (CCAU), або на місцеву організацію, яка має звільнення від податків.

Екзекутива і Рада директорів ККДУ

Пам'ятай, народе...

(Закінчення зі стор. 9)

боду" повідомив ще один з її дописувачів – інж. **Методій Борецький**. У всіх церквах і домах молитви правилися Святі Літургії, Богослужби в намірені жертв голоду

Зліва: Лев Коленський, Марія Василюк, Божена Ольшанівська, проф. Меймі Бриджфорд, Дарія Бекесевич, Володимир Боднар. Нюарк.

в Україні. В українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії відбулася соборна Панахида, яку відправив Владика Володимир Паска в сослуженні сімох священиків та виголосив відповідну доповідь. Відбулося жалобне відзначення сумних роковин у залі катедральної школи при Френклін і Бравн вулицях.

Вступне слово мала голова Громадського комітету мгр. Уляна Мазуркевич, а головну доповідь виголосив голова Української Національної Інформаційної Служби УККА у Вашінгтоні Михайло Савків. Тоді чоловічий хор "Прометей" виконав відповідні до хвилини пісні, а Володимира Кавка мистецьки відчитала вірш, присвячений трагедії 1932–33 років. Тримаючи засвічені свічки, присутні відспівали молитву за спокій душ загиблих під час Голодомору.

Відбулася маніфестація біля Дзвона Свободи на Площі Незалежності ЗСА у Філядельфії. Цю маніфестаційну імпрезу також відкрила мгр. У. Мазуркевич. Відтак промовляв академік, директор Інституту Літератури ім. Т. Шевченка при Національній Академії Наук України Микола Жулинський. Посадник Філядельфії Ед Рендел прочитав відповідну проклямацію та подякував українцям за їх вклад у розвиток міста. Зі словом-молитвою звернувся до Господа пастор Української Євангелистської Церкви П'ятидесятників Ярослав Пристацький. Соборну Панахиду відправили парох УКЦеркви Благовіщення Пречистої Діви Марії о. шамбелян Яків Мельник і парох УПЦеркви св. Володимира о. протопресвітер Франко Істочин.

В програмі виступали хор УЄЦП (диригент Володимир Яремчук) і хор Першої Української Євангелистсько-Баптистської Церкви (диригент Люба Василиків). Жалобний хоровод виконала молодь Українсько-Американської Громади під керівництвом Тоні Катрук. В програмі взяли участь свідки Голодомору Маргарета Боржаківська, Ніна Квашинська, Петро Гурський, Іван Кононенко, Василь Євтушенко. Загалом на маніфестації, не дивлячись на холодну погоду, було майже 400 осіб, зокрема чисельною була молодь НУРШ.

Христя Прокопович та Методій Борецький подбали, щоб достатком було летючок у двох мовах. Імпрези підготував Громадський комітет, до якого ввійшли представники 25-ти організацій. До програмової комісії належали Віра Андрейчий, Методій Борецький, Орися Гевка, мгр. Ігор Кушнір і Юрій Наконечний. Після маніфестації дві американські телевізійні станції подали прихильні коментарі-повідомлення, а щоденник "Філядельфія Інквайрер" помістив репортаж "Ukraine's devastating famine is rememered" ,з двома ілюстраціями.

Промовляє академік Микола Жулинський. Філядельфія.

ПОДЯКА

Перейшовши тяжку операцію на серце і, не маючи фізичної змоги подякувати всім тим, хто відвідав мене в лікарні, прислав картку або в якийсь інший спосіб бажав мені скорого одуження, складаю найсердечнішу подяку.

В першу чергу ВПреосв. Влад. Антонію, ВПреосв. Влад. Ізяславові, всечеснішим отцям Ю. Сівкові, В. Дякові, З. Жарському, Я. Глинському та І. Лишикові за їх молитви до Господа Бога.

Також дякую хорові Церкви Пам'ятника з дириґентом Тарасом Павловським за співи на молебні.

Залишаюся з великою пошаною і християнською любов'ю,
Микола Коник.
До моєї подяки приєднуються дружина Марія і родина.

Україна—ЗСА: співпраця...

(Закінчення зі стор. 5)

було в інтересі молодої української держави. Але Джім Гикс, представник американської фірми „Бехтель“, що була запрошена, як контрактор, для знищення нуклеарних комплексів, сказав: „Такі події роблять світ кращим місцем, і мої внуки не переживатимуть проблем, які докучали нам. Дивна річ — перебіг історії. Такі комплекси я споруджував в Америці, а тепер — важко в те повірити, що ми робимо тут“. Багато людей, продовжує автор, погоджуються з Джімом Гиксом, навіть ті військові, чиї друзі та приятелі втратили працю на ядерних базах і змушені були перейти фаховий перевишкіл.

Поля соняшників і пшениці покривають колишні нуклеарні сховища-склади, а городи, повні квіття, є частинно результатом угоди між ЗСА і Україною, яка значною мірою полегшила болючий перехід до без'ядерного статусу.

Ще одна добра новина: 29 жовтня у Києві представники Польщі під проводом заступника міністра закордонних справ Пшемислава Ґрудзінського спільно з заступником прем'єр-міністра українського Уряду Сергієм Тігіпком, з активною участю і підтримкою амбасадора ЗСА Стівена Сестановича, оприлюднили нову українсько-польську угоду, спрямовану на зміцнення і поглиблення господарсько-торговельних взаємин. „Ми відчули позитивний імпульс збоку Америки задля економічного розвитку Польщі відразу з відновленням незалежности в 1989 році, — підкреслив Ґрудзінський на спільній пресовій конференції в Києві 29 жовтня. — Почуваємось до обов'язку зробити наступний крок — ми отримали американську допомогу в дуже важкий період трансформації і тепер хочемо поділитись досвідом з нашим українським партнером“. А амбасадор ЗСА наголосив, що програма фокусує увагу на макроекономічних і місцевих реформах, зокрема на розвиткові підприємств малого бізнесу в Україні. Показником зміцнення українсько-польської економічної співпраці було повідомлення Варшавського радіо, 28 жовтня, що польські інвестори відкривають у східніх областях України 50 нових суперринкових підприємств, що включатимуть ресторани і банківництво.

З боку Америки, „МекДоналдс“ оповістив про відкриття 75 нових ресторанів швидкої обслуги в Україні, які у своїй кулінарній діяльності використовуватимуть переважно українські продукти: картоплю, м'ясо, хлібо-булочні вироби, цукор тощо. Додаткові інвестиції фірми „МекДоналдс“ принесуть 140 млн. дол. в економіку України, створять приблизно 8,000 місць праці до 2001 року. Нова ціна „биґ мак“-канапки — один доляр і 20 центів.

Тут варто пригадати слова кореспондента газети „Ню Йорк Таймс“ Томаса Фрідмана, що в країнах, де поширюється фірма „МекДоналдс“ зі своїми ресторанами швидкої обслуги, не буде війни.

До добрих новин можна зарахувати і отримання 78 млн. дол. від Міжнародного валютного фонду і 70 млн. дол. від Світового банку — на рахунок понад трибільйонової позики. Відповідно посилюється тиск на Уряд України, щоб змусити його пришвидшити економічні реформи. А литовський президент Валдас Адамкус під час дводенної візити до Києва пропонував, щоб Україна спільно з Литвою „стукала у двері“ Европейського союзу, оскільки членство в европейських економічно-фінансових структурах сприятиме розвиткові країни.

Гривня тримається нової ставки: 3,428 за одного доляра. А Росія остаточно погодилася, щоб Україна сплачувала борг за енергоносії в сумі приблизно одного більйона дол. продуктами сільського господарства. Дотепер Москва вимагала сплачування твердою валютою.

У російській Державній думі під час дискусії з приводу російсько-українського „великомаштабного“ договору знову лунали голоси українофобів. Григорій Тихонов, голова думського Комітету в справі СНД, та мер столиці Москви Юрій Лужков знову наполягали на тому, що Севастопіль — російське місто. Міністерство закордонних справ України 2 листопада рішуче відкинуло чергове зазіхання московських імперіялістів на цілісність території Української незалежної держави.

Подібна загроза збоку Москви пригадує нам, українцям західньої діяспори, що наша активна підтримка незалежної Української держави буде потрібна ще довгі роки.

Імпрези відзначення 65-ої річниці Великого Голоду в Україні, наше вшанування мільйонів невинних жертв можуть послужити прикладом, як далі ми можемо і повинні допомагати вільній, але ще не цілком українській Україні. Як відомо, Палата представників прийняла особливу резолюцію Конгресу, яка стверджує, що Великий голод в Україні 1932-33 років був запланований Сталіном з його катами як страшна зброя для знищення свободолюбного українського народу. Численні конґресмени і сенатори 25 жовтня виголошували меморіяльні заяви в Конґресі ЗСА для вшанування пам'яті понад семи мільйонів невинних жертв та щоб морально підтримати незалежну Українську державу.

В неділю, 8 листопада, о год. 2-ій по полудні, в катедрі св. Патрика на П'ятій евеню в Ню Йорку була відправлена соборна Панахида в намірені українського народу. Вступне слово мав Владика Василь Лостен. Після Панахиди Аскольд Лозинський коротко з'ясував сутність і ціль Великого голоду 1933 року, запланованого в Москві для знищення національно-свідомих українських хліборобів і української інтелігенції, та відчитав резолюцію Конгресу ЗСА з нагоди 65-ої річниці Великого голоду, привіти від Президента Билла Клінтона і від посадника Ню Йорку Рудольфа Джуліяні. Проклямацію губернатора стейту Ню Йорк Джорджа Патакі відчитала Лариса Волошин. Емоційне меморіяльне слово виголосив колишній амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Ґрін Міллер, котрий правильно назвав совєтський голодомор в Україні Голокостом і зрівняв душугуба Сталіна з Гітлером. Програму завершено словом В. Єльченка, амбасадора України до ООН, та молитвою „Боже Великий, Єдиний“.

Здається, за спонукою українців в ЗСА, в Україні відзначили 65-річчя народовбивчого Великого голоду в той самий час, що і в Ню Йорку, під головуванням віцепрем'єр-міністра Василя Смолія, з меморіяльним Молебнем на Софійському майдані, жалібним походом, вечером-реквієм в залі Національної Філармонії та іншими імпрезами.

Подібні імпрези необхідно влаштовувати частіше — хоч раз на рік, щоб повернути українцям історичну пам'ять і піднести національну свідомість, бо тільки свідомий нарід може остаточно встати з колін і стати справжнім господарем на своїй рідній землі.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА

Найважча хвороба — самотність

Під таким заголовком читаємо дуже актуальну статтю в медичній газеті України „Ваше здоров'я" (число за 29 липня ц.р.).

Авторка статті Лілія Соколова пише, що часто люди в літах, особливо після перенесення хвороби, стають замисленими: бояться і чекають нових недуг. У цей час їм здебільшого потрібна моральна підтримка. Не маючи її, вони почуваються зовсім пригніченими. А якщо ще й живуть лише на жебрацьку пенсію, то з'являється озлобленість, претенсії, докори, і старість для них — це вже пустка, убогість, мука для себе й для інших.

Сучасна геронтологія (наука про старість) поділяє людське життя приблизно так: перші тридцять років — пізнання світу, навчання, освоєння професій, наступні тридцять років — професійна діяльність, і третя тридцятка — це період „третього віку". Чи останній період життя стає дуже тяжким тому, що він супроводжується хворобами та неміччю?

На це вчені відповідають так: старість також може бути без хвороб і з користю для себе й для інших. Вбиває літніх людей, перш за все, самотність, стверджує Джеймс Лінч — відомий спеціяліст у галузі психосоматичної медицини. Ще перші соціяльно-психологічні експерименти, що проводилися в нас у 20-ті роки, показали: у присутності інших людей старі переносили життя легше.

Менше скаржаться на своє життя літні люди, які зайняті суспільними чи творчими проблемами. Такі висновки є результатом тесту, який проводився торік серед киян у віці 50-70 років. Через масове безробіття літні і старі люди сьогодні першими опиняються „за бортом" повноцінного життя. На питання, чи залишили б вони роботу, якщо б мали вибір і були матеріяльно забезпечені, відповідь була практично однакова — ні! Чому? А тому, що вдома не вистачає... спілкування.

Не маючи попереду мети, можливости реалізувати свій вільний час, сили і здібності, ще практично здорові люди живуть своєю майбутньою немічністю. Можливо, тому на питання, „чи бажаєте прожити до 100 років?", 55 відсотків жінок-пенсіонерок і 39 відсотків літніх чоловіків відповіли: „Ні. Тому, що не хочу бути безпорадним тягарем"...

Соя— смачна і корисна

Так твердить у своєму дописі в газеті „Ваше здоров'я" (число за 25 липня ц.р.) Борис Скачко — асистент катедри фітотерапії Київського Медичного Інституту. Він пише, що, враховуючи цінні компоненти сої, її використовують і як дієтичний, і як лікувальний засіб. Страви із сої, які не пройшли термічної обробки, можна вживати при виразковій хворобі шлунка і дванадцятипалої кишки, гастриті (запаленні шлунка) з підвищеною кислотністю та у випадках хронічного панкреатиту.

Соєве борошно і соєве молоко вживають також при цукровому діябеті. Проролсу сою варто регулярно вживати, щоб вивести холестерин з організму. Немовлятко, яке переводять з грудного годування на звичайне, краще засвоює соєве молоко, ніж коров'яче. В Австрії соєве борошно використовують для харчування дітей, які хворі на туберкульозу.

У тибетській медицині сою застосовують при „кам'яній хворобі", гемороях, захворюваннях органів травного каналу. Із сої виготовляють маргарину, кисломолочні продукти, кондитерські і хлібні вироби, соуси, сурогати кави і какао.

Д-р Юліян Мовчан

ubn

UKRAINIAN BROADCASTING NETWORK®

24 години в день

7 днів у тиждень

Телепрограми і Радіопрограми з України і про українців.

ПЕРЕДПЛАТА: $19 В МІСЯЦЬ

"DSS-II™" САТЕЛІТНЕ ОБЛАДНАННЯ: $399

ПРОФЕСІЙНЕ ВСТАНОВЛЕННЯ: $200

Завдяки сателітній системі "DSS-II" Ви матимете доступ до 185 каналів телепрограм сателітної мережі DIRECTV,® починаючи з DIRECTV LIMITED, що включає "Bloomberg Television," "QVC," "Home Shopping Network" та платні фільми DIRECTV— все це за додатковий кошт— лише $5.99* в місяць. Інші пакети телепрограм і послуг DIRECTV— також до Вашого вибору.

DIRECTV®

Наша філія SkyView® встановлює вчасно і акуратно у Вашому домі сателітну систему "DSS-II" і надає Вам ввічлив і вичерпну інформацію про наші послуги та мережу.

За інформацією дзвоніть:

ubn 1-877-330-4388

www.brama.com/ubn

* **Programming, pricing, terms and conditions subject to change.** DIRECTV programming is provided in accordance with the terms and conditions of the DIRECTV Customer Agreement, a copy of which is provided with your first DIRECTV billing statement. Hardware and programming sold separately. DIRECTV and DSS-II are trademarks of DIRECTV Inc., a unit of Hughes Electronic Corp., and are used with permission. UBN and SkyView are registered marks of Ethnic-American Broadcasting Company, LP

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ ДОПОМОГТИ ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ,

звертайтесь на такі адреси:

КАРІТАС УКРАЇНИ

1. Опис ситуації.

Цьогорічна повінь найбільша від 1970 року. За даними Закарпатського гідрометеоцентру за два дні у регіоні випала місячна норма опадів, що спричинило підняття рівня води у річках на 2–7 метрів, а в річці Тиса — до 13 метрів. Було знищено 88 км. дамб, вода затопила поля, зруйнувала 28 мостів, пошкодила 338 км. доріг, зруйнувала 1369 будинків. В зоні затоплення опинилось 204 населених пункти, в яких проживає 414 831 осіб, 44 157 з них відрізані від зовнішнього світу.

2. Кому перш за все Карітас надає допомогу?

Пріоритети надаються найбільш соціяльно незахищеним групам населення: багатодітним родинам; одиноким особам похилого віку; інвалідам; малозабезпеченим родинам.

На основі списків від місцевих органів влади визначено 1000 таких родин.

Проект допомоги триватиме до травня 1999 року і передбачає декілька напрямів:

1. Забезпечення вищевказаних груп населення теплим одягом, білизною, медикаментами, питною водою та іншим (за рахунок гуманітарних вантажів від партнерів);

2. Забезпечення продуктами харчування першої необхідности дорослих — один пакунок два рази на місяць — вартість одного пакунку становить 15 дол. ЗСА;

3. Забезпечення продуктами харчування 400 немовлят та дітей віком до 3 років — один пакунок на весь зимовий період — вартість одного пакунку 40 дол. ЗСА;

4. Забезпечення твердим паливом 600 родин, будинки яких не опалюються газом (існує домовленість із шахтами м. Червонограда), з розрахунку 1 тонна вугілля на сім'ю — вартість однієї тонни вугілля з доставкою до потерпілих 60 дол.;

5. Забезпечення 200 потерпілих сімей компактними печами, які працюють на твердому паливі — вартість однієї печі з доставкою становить 140 дол.;

6. Забезпечення компресорами для висушування вологих стін (договір із Чехією на доставу 150 таких машин);

7. Проведення невеликих ремонтів 50 будинків, які ще можуть бути відновлені — вартість ремонту одного будинку 1,000 дол.;

8. Забезпечення 70 сімей побутовими предметами першого вжитку: посудом, меблями та побутовою технікою, за рахунок коштів, отриманих від наших жертводавців — вартість одного набору становить 1,000 дол.;

9. Забезпечення 100 сімей будівельними матеріялами — вартість матеріялів на один будинок 1,000 дол.

Фінансові пожертви (в амер. долярах) для підтримки проєкту допомоги можуть бути вислані безпосередньо на рахунок **Карітас України.** Прохання повідомляти, кому Карітас України має надіслати листподяку та підтвердження отримання цих грошей. Факс: 38-0322-971256 або 38-0322-720007.

Рахунок Карітас України:

Account 04-400-562 of Electron Bank, Lviv, Ukraine with Bankers Trust CO NY USA SWIFT BKTRUS 33, for The Charitable Organization „Ukrainian Central Caritas" account 2600.2000000260/3901 5000000001.

Координатор проєкту допомоги потерпілим від повені: **Анатолій Козак, Адреса: вул. Озаркевича, 4, Львів 290016, Україна**

Повна інформація про ситуацію в Закарпатті знаходиться на веб-сторінці Карітас України: www.caritas. lviv,ua

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСЬКА КООРДИНАЦІЙНА РАДА

закликає своїх членів і прихильників подати допомогу потерпілим від повені у Закарпатті

Важливо, щоб ця допомога якнайшвидше дійшла до місць призначення. Тому екзакутива УАКРади рекомендує жертводавцям висилати грошові пожертви на адресу бюра в Ню Йорку: Ukrainian American Coordinating Council, 142 Second Avenue, New York, NY, 10003 або через ваші банки чи кредитівки безпосередньо на рахунок Карітас України — благодійної організації Української Греко-Католицької Церкви в Україні. Банківський рахунок Карітас України

Account 04-400-562 of Electron Bank, Lviv, Ukraine with Bankers Trust CO NY USA SWIFT BKTRUS 33, for The Charitable Organization „Ukrainian Central Caritas" account 2600.2000000260/3901 5000000001.

Населення Закарпаття відчуває гостру потребу в теплому одязі, харчах та ліках, тому екзекутива УАКРади закликає жертводавців доставляти ці речі через місцеві відділи Союзу Українок Америки, котрі цим вже займаються.

Рекомендуємо також інформувати ваших сусідів про стихійне лихо в Україні, запевняючи їх, що представники двох американських установ — Корпус Миру і Коунтерпарт — активно працюють над наданням допомоги нашим землякам і уважно слідкують за тим, щоб допомога із ЗСА була доставлена людям, котрі її потребують, а не йшла на чиєсь збагачення.

Пригадуємо, що цю важливу справу треба буде мати на увазі ще довший час, бо хоч повінь ущухла, але внаслідок погано плянованого совєтським режимом зрубу лісів в цій частині України, геологи предбачають нові зсуви землі в горах ще цієї зими.

Екзекутива УАКРади

ДОПОМОГОВІ КОМІТЕТИ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ:

Світовий Конгрес Українців: Ukrainian World Congress, 2118A Bloor St. W., Toronto ON M6S 1M8 Canada, з допискою „Повінь".

Карпатський Союз Америки: Закарпатська область, м. Ужгород, вул. В. Гренджі-Донського, 3, Голова крайової „Просвіти" Павло Федака. Або: „Карпатський Союз Америки". Cargatian Alliance, Inc., P. O. Box 391 Cooper Station, New York, N. Y. 10276–0391.

Український Конгресовий Комітет Америки: Карпатська агенція регіонального розвитку, вул. Миру 1, Ужгород; або Закарпатське крайове товариство „Просвіта": вул. Грушевського 37/101, Ужгород. За дальшими інформаціями просимо звертатися до нюйоркського бюра УККА: (212) 228–6840, або бюра ЗУАДК: (215) 728–1630.

Український Народний Союз: Ukrainian National Foundation, Inc., P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, N. J. 07054

Комітет Об'єднаних Організацій міста Ню Йорку в співучасті з Товариством „Самопоміч" — збірка взуття, одягу, харчів: 98 Друга авеню, в години праці.

Ансамбль „УКРАЇНСЬКА РОДИНА"

започатковує серію благодійних концертів на допомогу потерпілим студентам мистецьких навчальних закладів Закарпаття

Перший концерт

„Верховино світку ти наш"

неділя, 13 грудня 1998 р.
год. 1-ша по пол.
Церква Чесного Хреста
31-12 30-та вул., Асторія, (Квінс)

Другий концерт

неділя, 20 грудня 1998 р.
год. 12-та по пол.
українська православна церква Всіх Святих,
206-209 Схід 11-та вул., Ню Йорк

Закликаємо підтримати цю акцію також своїми пожертвами.

Конто „КУЛЬТУРА ЗАКАРПАТТЯ" число 25161000
Самопоміч, 108 Друга Авеню, Ню Йорк, НЙ, 10003
Тел.: (212) 473-7310

Відзначили 85-ліття...

(Закінчення зі стор. 7)

Згодом забрав слово о. В. Письо, який недавно прибув з України. Вітаючи членство 367-го Відділу з 85-літнім ювілеєм, він підкреслив заслуги УНСоюзу, а при тому й ОУН, у збереженні української тотожности в західній діяспорі. Особливо важливою діяльністю діяспори, в тому у великій мірі УНСоюзу, було ширення правди про комуністичну систему та поборювання цієї системи, що й у висліді дало дуже позитивні висліди у здобутті незалежности України. В заключному слові о. В. Письо закликав, щоб наші діти йшли нашими слідами.

Закриваючи святкування, В. Малаховський подякував Управі відділу за влаштування імпрези, присутнім — за прибуття, Христині Дзюбі та Петрові Дзюбі— за смачну вечерю .

Іван Лико

Ділимося сумною вісткою, що 1 грудня 1996 р. на 85-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча і незабутня МАМА І БАБУСЯ

МИХАЙЛИНА ЮРЧУК

з дому СЕРЕДЮК

нар. 19 серпня 1914 р.
в Шляхтинцях в Тернопільській області

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю 4 грудня 1996 р. о год. 7:30 веч.
Guzielek-Pomykaj Funeral Home — 18 Belmont Pl. Amsterdam, NY
ПОХОРОН в суботу 5 грудня о год. 11:00 з церкви св. Миколая, а відтак на цвинтарі св. Миколая в Амстердамі, Н.Й.

Залишилися в смутку:
син — ІРИНЕЙ з дружиною ОЛЕНКОЮ
внуки — ДОРІЯН з дружиною КСЕНЕЮ
— ДАРІЯ
— ДІЯНА
та ближча і дальша родина в США, Канаді та Україні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Просимо про молитви за душу покійної!

Замість квітів в пам'ять покійної просимо складати пожертви на допомогу сиротам в Україні через стипендійну акцію СУА і фонд будови Українського Музею в Ню Йорку.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕФАН ГОЛОД член УНС Відд. 147 Т-ва св. Михаїла в Аллентавні, Па. Помер 29 січня 1998 р. на 85-му році життя. Нар. в 1912 р. в Стрию, Україна. Членом УНС став в 1951 р. і вдруге в 1971 р. Залишив у смутку дружину Ілейн, сина Богдана в Україні, дочок Сандру і Лідію, невістку, брата, сестер і двох внуків. Похорон відбувся 2 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Івана в Northampton, Па.

Вічна йому пам'ять!

Дженіс Мілінічик, секр.

ОЛЕНА ГЕЙНЕР член УНС Відд. 78 Т-ва св. Миколая в Дженкенвілл, Па. Померла 19 лютого 1998 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. Дженкінтавн. Членом УНС стала в 1978 р. Залишила у смутку чоловіка Михайла, сина Роберта, дочку Елизабет. Похорон відбувся 24 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Миколая в Дженкевілл, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АЛБЕРТ БАБЯК член УНС Відд. 57 Т-ва свв. Петра і Павла в Коговз, Н.Й. Помер 30 січня 1998 р. на 79-му році життя. Нар. в 1918 р. в Коговз. Членом УНС став в 1937 р. Залишив у смутку дружину Гелен, сина, дочку і внуків. Похорон відбувся 2 лютого 1998 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла у Вотерфорді, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МОРРІС МАТВІШИН член УНС Відд. 444 Т-ва ім. М. Лисенка в Саскатуні, Канада. Помер 31грудня 1997 р. на 76-му році життя. Нар. в 1921 р. Членом УНС став в 1975 р. Залишив у смутку сестру Анну. Похорон відбувся 5 січня 1998 р. на цвинтарі Memorial Gargens в Prince Albert, Sask.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО КОВАЛЬ член УНС Відд. 180 Т-ва ім. Івана Франка в Акрон, Ог. Помер 31 січня 1998 р. на 74-му році життя. Нар. в 1923 р. в Бережанах, Україна. Членом УНС став в 1966р. Залишив у смутку дружину Павлину, синів Михайла і Йосифа, дочку Олену з чоловіком Вілліямом і внука Еріка. Похорон відбувся 3 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Христа в Акрон, Ог.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ТЕОДОР ГРИЦАК член УНС Відд. 452 в Чикаго, Ілл. Помер 25 листопада 1997 р. на 71-му році життя. Нар. в 1926 р. Залишив у смутку дружину Катерину і трьох дочок: Теодору, Лізу і Тіну. Похорон відбувся 27 листопада 1997 р. на цвинтарі св. Миколая в Гаммонд.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ГРИГОРІЙ ҐОЛЕЦ член УНС Відд. 137 Т-ва ім. Богдана Хмельницького у Західньому Істоні, Па. Помер 8 лютого 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1922 р. в селі Ятвяги, Мостиська, Україна. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у смутку дружину Дарію, брата Михайла, синів Петра і Григорія, пасерба Володимира, 7 внуків, двох пасербиць. Похорон відбувся 14-лютого 1998 р. на цвинтарі св. Михаїла у Вайтголл, Па.

Вічна йому пам'ять!

Стефан Колодчин, секр.

МИКОЛА КАВКА член УНС Відд. 174 Т-ва „Ватра" в Дітройті. Помер 31 грудня 1997 р. на 83-му році життя. Нар. в 1914 р. в Україні. Членом УНС став в 1979 р. Залишив у смутку дочку Оксану, внуків і жалібну громаду. Похорон відбувся 2 січня 1998 р. на цвинтарі Вудтавн у Дітройті.

Вічна йому пам'ять!

Віра Крутий, секр.

ВАСИЛЬ ЯРЕМИШИН член УНС Відд. 266 Т-ва ім. Івана Франка в Амстердам, Н.Й. Помер 29 січня 1998 р. на 87-му році життя. Нар. в 1911 р. в с. Гримайлів, Україна. Членом УНС став в 1968 р. Похорон відбувся 2 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Михаїла в Амстердам, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

СТЕФАН В. КНАПП член УНС Відд. 385 Т-ва „Запорозька Січ", Міннеаполіс, Мінн. Помер 8 грудня 1997 р. на 88-му році життя. Нар. в 1909 р. в Сімпсон, Пеннсильвенія. Членом УНС став в 1969 р. Залишив у смутку брата Михайла, сестер: Елизавету, Ольгу, Джоан, Долорес. Похорон відбувся 12 грудня 1997 р. на цвинтарі Holy Sepulcure, South Field, MI.

Вічна йому пам'ять!

Мирон Крамарчук, секр.

МІЛДРЕД БАНЯ (Ні Козак) член УНС Відд. 125 в Чикаго, Ілл. Померла 12 грудня 1997 р. на 77-му році життя. Нар. в 1920 р. в Оак Парк, Ілл. Членом УНС стала в 1964 р. Залишила у смутку чотирьох дітей і 9 внуків. Похорон відбувся 27 грудня 1997 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна їй рам'ять!

Секретар

МАРІЯ БАЛЗАНУ член УНС Відд. 217 Т-ва Св. Йосифа в Рочестері, Н.Й. Померла 2 лютого 1998 р. на 78-му році життя. Нар. в 1919 р. в Рочестері, Н.Й. Членом УНС стала в 1933 р. Залишила у смутку чоловіка Петра.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

о.КАНОН РОМАН КИСІЛЕВСЬКИЙ член УНС у Вінніпегу. Помер 28 вересня 1997 р. на 81-му році життя. Нар. в 1915 р. в Станиславові, Україна. Залишив у смутку дружину мгр Володимиру Кисілевську, дочки: Тетяну Гаваляшко, Вірляну Головко, внуків: Наталку і Адріяна. Похорон відбувся 3 жовтня 1997 р. на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпезі, Канада.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АННА РАТИЧ член УНС Відд. 353 Т-ва „Запорозька Січ" в Ню Брансвику, Н.ДЖ. Померла 17 лютого 1998 р. на 84-му році життя. Нар. в 1913 р. в Україні. Членом УНС стала в 1950 р. Залишила у смутку чоловіка Любомира, дочку Дарію, сина Василя, внука, двох пасербів та ближчу і дальшу родину в США і Україні. Похорон відбувся 20 лютого на цвинтарі св. Петра в Ню Брансвику.

Вічна їй пам'ять!

Осип Рінник, секр.

ІВАН РІТРОСЬКИЙ член УНС Відд. 88, Союзівка, Кергонксон. Помер 7 лютого 1998р. на 90-му році життя. Нар. в 1907 р. у Ваітгол, ПА. Членом УНС став в 1926 р. Залишив у смутку дружину Анну, синів д-р Івана і Мирона, внуків Івана мол., д-ра Стівена, Мирона, Михайла, Маделину, Сюзанну, брата Стефана, Йосифа, Семюела, Софію і Гелену, п'ять правнуків, декілька племінників і племінниць. Похорон відбувся 11лютого 1998 р. на Cedar Park цвинтарі в Гадсон, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Стефанія Гаврилюк, секр.

ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕЗ член УНС Відд. 381 Т-ва св. Андрія в Норт Порт Фла. Помер 9 лютого 1998 р. на 86-му році життя. Нар. в 1912 р. в Ярославі, Україна. Членом УНС став в 1973 р. Залишив у смутку дружину Ярославу, дочку Зоріянну з чоловіком Роном, внуків Адріянну з чоловіком Михайлом, Ентоні з чоловіком Джордан, Андрія з дружиною Марсі, Лярису і сина Юрія з дружиною Трейсі. Похорон відбувся 12 лютого 1997 р. на цвинтарі в Салт Лейк Сити, Utah.

Вічна йому пам'ять!

Варвара Бойд, секр.

ЙОСИФ ЯЦКІВ член УНС Відд. 163 Т-ва „Єдність" у Філядельфії. Помер 21 лютого 1998 р. на 43-му році життя. Нар. в 1954 р. у Філядельфії, Па. Членом УНС став в 1990 р. Залишив у смутку маму Марію, дружину Терезу, синів Христофера і Михайла, дочку Дженіфер, сестру Анну з родиною та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні. Похорон відбувся 26 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Марії, Факс Чейс у Філядельфії, Па.

Вічна йому пам'ять!

Теодор Дуда, секр.

ПЕТРО ПОТАПЕНКО член УНС Відд. 175 Т-ва св. Миколая в Дітройті, Миш. Помер 2 лютого 1998 р. на 84-му році життя. Нар. в 1914 р. Членом УНС став в 1959 р. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Віру з чоловіком Томом, синів Бориса з дружиною Ларисою, Віктора з дружиною Лісою, внуків Вікторію, Томаса і Миколу та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Вудлон в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Леся Лаврин, секр.

МАРІЯН ОХРІН член УНС Відд. 240 Т-ва ім. Є. Коновальця, Клівленд- Парма, Огайо. Помер 18 лютого 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1922 р. на Україні. Членом УНС став в 1965 р. Залишив у смутку дружину Ольгу, синів Юрка з дружиною Іреною і внучкою Діяною, Романа, родину в Канаді, Франції і Польщі. Похорон відбувся 21 лютого 1998 р. на цвинтарі свв. Апостолів Петра і Павла в Пармі.

Вічна йому пам'ять!

Богдан Семків, секр.

МАЛКО ІВАН член УНС, Відділ 320 Помер 9 листопада 1997 р. Нар. в 1916 р. Залишив у смутку дружину Марію, сина Роберта, невістку Сандру, внуків, друзів і приятелів. Похорон відбувся на Oak Lawn Cemetery.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

НАДІЯ ШЕВЧУК член УНС Відд. 127 Т-ва св. Миколая в Баффало, Н .Й. Померла 21 лютого 1998 р. на 74-му році життя. Нар. в 1923 р. в Україні. Членом УНС стала в 1950 р. Залишила у смутку чоловіка Івана, дітей Василя, Надію, Віру, 5 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 24 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Матвія в Баффало, Н. Й.

Вічна їй пам'ять!

Катерина Ланд, секр.

ВОЛОДИМИР КУЧЕР член УНС Відд. 174 Т-ва „Ватра". Помер 30 січня 1998 р. на 79-му році життя. Нар. в 1919 р. в Україні. Членом УНС став в 1967 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ксеню, 3 дітей та внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Маунт Клеменс в Дітройті, Миш.

Вічна йому пам'ять!

Віра Крива, секр.

ЗЕНОВІЯ СОХОР-ПЕРРІ член УНС Відд. 388 Т-ва ім. Богдана Лепкого в Бей Гарбор, Фл. Померла 8 лютого 1998 р. на 55-му році життя. Нар. в 1943 р. в Бродах, Україна. Членом УНС стала в 1992. Залишила у глибокому смутку маму Марію, мужа Дейвида, донечку Катрусю, сестру Лесю з мужем Петром і дітьми та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Англії й Україні. Похорон відбувся 14 лютого 1998 р. на Саусборо цвинтарі в Саусборо, Масс.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

СТЕПАН БАБІЧ член УНС Відд. 164 Т-ва ім. Грушевського в Бервік. Помер на 68-му році життя. Нар. в Бервік, Па. Залишив у глибокому смутку дружину Анну і двох синів Даніела і Дейвида. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Кирила і Методія у Бервік.

Вічна йому пам'ять!

Тимко Бутрей, секр.

РИЧАРД ЗАЯЦЬ член УНС Відд. 147 Т-ва св. Михаїла в Аллентавні, Па. Помер 15 лютого 1998 р. на 63-му році життя. Нар. в 1934 р. в Аллентавні, Па. Членом УНС став в 1952 р. Залишив у глибокому смутку дружину, маму, сина Ричарда, дочок Джейн і Ліну, сестру і внуків. Похорон відбувся 19 лютого 1998 р. на цвинтарі Калварі в Еммаус, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ПОВЛІНА член УНС Відд. 39 Т-ва „Січ" в Сиракюзах Н.Й. Помер 21 лютого 1998 р на 67-му році життя. Нар. в 1931 р. в Сиракюзах, Н.Й. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у глибокому смутку дружину Елбу, синів Йосифа мол., Дейвида, дочку Джоанну, брата Володимира, сес-тер Ольгу і Стеллу. Похорон відбувся на Онондага Ветеранс цвинтарі в Сиракюзах Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

НІНА ДІДИЦЬКА член УНС Відд. 94 Т-ва Маркіяна Шашкевича в Гемтремк. Померла 20 лютого 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Членом УНС стала в 1951 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Романа з дітьми. Похорон відбувся на Маунт Олівет цвинтарі в Клівленді, Огайо.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ОСАД член УНС Відд. 291 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Клівленді, Огайо. Помер 28 лютого 1998 р. на 71-му році життя. Нар. в 1926 р. в Клівленді, Огайо. Членом УНС став в 1945 р. Залишив у глибокому смутку дружину Паулину, синів Петра і Павла, дочку Марію і сім внуків. Похорон відбувся на Бруклин цвинтарі в Клівленді, Огайо.

Вічна йому пам'ять!

Віра Напора, секр.

ІВАН ФУРДА член УНС. Помер 26лютого 1998 р. на 82-му році життя. Нар. в 1915 р. в Нюарку, Н. Дж. Залишив у глибокому смутку дружину Варвару, сина Богдана, дочку Катерину. Похорон відбувся 28 лютого 1998р. на цвинтарі св. Марії в Амстердам, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ҐОЙДА член УНС Відд. 456 Т-ва Богдана Хмельницького в Тимминс, Онт. Помер 28 лютого 1998 р. Нар. в 1917 р. на Лемківщині в Україні. Членом УНС став в 1948 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анастасію, дочку Ірину з чоловіком Михайлом і внуками Михасем, Іванком, Надією, Маркіяном і Тамарою, синів Тараса, Андрія з дружиною Олею і внуками Павлом і Стефаном. Похорон відбувся 3 квітня 1998 р. на цвинтарі св. Володимира в Оквілл, Онт., Канада.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИКОЛА ХОМАНЧУК член УНС Відд. 5 Т-ва св. Миколая в Асторії, Н.Й. Помер 22 лютого 1998 р. на 78-му році життя. Нар. в 1919 р. в Україні. Членом УНС став в 1967 р. Залишив у глибокому смутку синів Романа і Ярослава з родинами, сестру Катерину з родиною, братову Агнес і її родину, а також родину в Україні і Канаді. Похорон відбувся 27 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

Вічна йому пам'ять!

Маріон Климишин, секр.

МИХАЙЛО ВАСЛАСЬКИЙ член УНС Відд. 282 Т-ва Непорочного Зачаття у Вілкс Беррі, Па. Помер 3 березня 1998 р. на 90-му році життя. Нар. в 1907 р. у Вілкс Беррі, Па. Членом УНС став в 1961 р. Залишив у смутку братів Івана і Стенлі, сестер Катерину, Юлію, Олену і Алісу, племінників і племінниць. Похорон відбувся 6 березня 1998 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Плейнс Тавншип Па.

Вічна йому пам'ять!

Марія Болоски, секр.

ТАРАС МУНЕВИЧ член УНС Відд. 253 Т-ва ім. Івана Франка в Лудлов, Ма. Помер 24 лютого 1998 р. на 69-му році життя. Нар. в 1928 р. в Піттсфілд, Ма. Членом УНС став в 1944 р. Залишив у глибокому смутку компаньйона Івана Дісерса і племінника Якова Муневича. Похорон відбувся 27 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Йосифа в Піттсфілд, Ма.

Вічна йому пам'ять!

Петро Гаврилців, секр.

МІЛДРЕД (СОФІЯ) МАЛЛАЛІЙ член УНС. Померла 7 квітня 1998 р. на 74-му році життя. Нар. в 1923 р. у Балтиморі Мд. Залишила у глибокому смутку чоловіка Расселла, сина Йосифа, трьох дочок Джаніс, Джейн і Лісу, чотирьох сестер Марію, Доріс, Алл і Гелену, сімох внуків і одну правнучку. Похорон відбувся 9квітня 1998 р. на Н.Дж. Ветеранс цвинтарі у Arnytown.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ОЛЕНА КЛИМИШИН член УНС Відд. 174 Т-ва „Ватра" в Дітройті. Померла 7 лютого 1998 р. на 87-му році життя. Нар. в 1911 р. в Україні. Членом УНС стала в 1962 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Миколу. Похорон відбувся 11 лютого 1998 р. на Маунт Олівет цвинтарі в Дітройті.

Вічна їй пам'ять!

Віра Крива, секр.

КРИСТИНА ПІН член УНС Відд. 407 в Торонто. Померла на 95-му році життя. Нар. в 1903 р. в Україні. Членом УНС стала в 1960 р. Залишила у глибокому смутку внука Стефана і невістку Анну. Похорон відбувся 18-го березня 1998 р. на Парк Лоун цвинтарі в Торонто.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АНАСТАЗІЯ ФЕЩУР член УНС Відд. 209. Померла 10 березня 1998 р. на 94-му році життя. Нар. в 1904 р. в Україні. Членом УНС стала в 1951 р. Залишила у глибокому смутку брата Антона і велику союзову громаду. Похорон відбувся 13 березня 1998 р. на цвинтарі св. Гертруди в Колонія, Н.Дж.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
ділиться сумною вісткою з членам и і українською громадою, що в суботу 28 листопада 1998 р. відійшов у вічність довголітній голова та почесний голова Центральної Управи ОДВУ

бл. п.

д-р БОГДАН ГНАТЮК

Глибоке співчуття дружині Ірені та всій родині складає

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

Ділимося сумною вісткою з членством УНСоюзу і цілою українською громадою, що в суботу, 28 листопада 1998 р. відійшов у вічність наш довголітній член Головного Уряду та почесний член Головного Уряду

бл. п.
д-р

БОГДАН ГНАТЮК

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю, 4 грудня 1998 р. о год. 10-ій ранку на цвинтарі св. Марії, Факс Чейс, Па.

Опечаленим дружині Ірені та всій родині складаємо щирі співчуття.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСоюзу

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, після довгої і тяжкої недуги, відійшла від нас у вічність, 9 травня 1998 р. в Ріверсайд, Конн. наша найдорожча ЖІНКА, МАМА і БАБУСЯ

бл. п.

ТЕОДОЗІЯ САВИЦЬКА

Цією дорогою висловлюємо нашу подяку всім, які прибули на похоронні відправи, та своєю участю вшанували пам'ять покійної, та всім, які з'єдналися з нами молитовно в цей день.

Дякуємо монс. о. Іванові Терлецькому за уділення св. Тайни Єлеопомазання, за похоронні відправи та за св. Літургію в 40-ий день смерти. Рівнож складаємо подяку о. Богданові Данилові та о. дияконові Маркові Гірнякові за похоронні відправи на цвинтарі в С. Бавнд Бруку.

Дякуємо шановним представникам організацій, які своєю присутністю та своїми зворушливими словами на Панахиді віддали шану покійній за її відданість цим установам: Ані Кравчук, голові Союзу Українок Америки, Олі Гнатейко, голові Українського Музею в Ню Йорку, Кекилії Дацюк, представниці Катехиток Серця Ісусового в Бразилії.

Ми вдячні Івасеві Дурбакові, приятелеві дітей покійної, за його спомини про покійну з давніх років в Ютиці, Н.Й.

Дякуємо Кир Василеві Лостенові, Епископові Стемфордської Епархії, за лист співчуття, який був відчитаний на Панахиді.

На поминках промовляли теж Марійка Шуст, директор Українського Музею в Ню Йорку та о. Богдан Данило зі Стемфорду. Були прочитані зворушливі телеграми „Надгробне прощання" від Кир Єфрема-Епископа з Куритиби, Бразилія, та від Ольги Корчаґін, директорки Інституту Катехиток в Бразилії, які в імені української студіюючої молоді в Бразилії складали покійній нев'янучий вінок молитов вдячности.

Від родини ділилися споминами про покійну Дозю, брат д-р Святослав Клюфас, шваґерка Ірена Клюфас, та племінник Юрій Клюфас з Торонто. Усім вище згаданим ми глибоко вдячні за їхні щирі слова.

Нашу особливо глибоку вдячність висловлюємо тим ласкавим людям, які підтримували бл. п. Теодозію на дусі в часі її недуги, виявляючи їй свою приязнь, шану та любов, тоді коли вона цього найбільше потребувала.

Дякуємо найближчій родині, Ксені Драґан з доньками, знайомим, сусідам, та парафіянам за молитви, листи з побажаннями здоров'я, квіти телефони та відвідини.

Дякуємо Іванці Полозяк за її повну посвяти опіку над хворою. Дякуємо Відділам Союзу Українок Америки та окремим членкам СУА за прислані карточки з побажаннями видужання.

Покійна була глибоко зворушена цією увагою, та хотіла особисто подякувати усім, але не ставало сил. Тож в її імені, та від нас, цією дорогою складаємо вам усім найщиріше спасибі.

Хай Бог винагородить Вас за ваші добрі серця.

На цьому місці висловлєюмо теж глибоку подяку лікарям-друзям, які віддали свій час і труд клопотячись акуратністю медичної діягнози бл. п. Теодозії у перших вирішальних тижнях після вияву її недуги, а саме: д-рові Борисові Михальчукові, д-рові Романові Клюфасові та д-рові Лаврові Кучинському з Куритиби, Бразилія.

Ще раз дякуємо всім, що разом з нами відпровадили улюблену нашу Дозю на вічний спочинок, та всім, що висловили нам свої слова співчуття. За Поминальні Служби Божі, за квіти, за молитви та за пожертви „замість квітів" на різні добродійні цілі ми глибоко вдячні, та рівночасно перепрошуємо, якщо б ми когось несвідомо пропустили.

муж — ЗИНОВІЙ
з донькою — ГАНДЗЕЮ і
сином — ЮРКОМ та їхніми родинами.

НА ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ пожертвували:

З. і М. Боднарчуки, І. Ганкевич, Хр. Гошовська, І. Юрчик, д-р Е. і І. Клюфаси, П. і М. Кочанські, І. і Евг. Круліковські, д-р В. і Л. Ленцики, родина Луків, д-р Б. і Е. Сарачинські, О. і Ю. Скульські, Т. Сломошинська, М. і А. Терлецькі, І. і М. Дурбаки, о. Л. Мудрий, о. митрат І. Моватт, 57-ий Відділ СУА в Ютиці.

НА ВІЧНІ СЛУЖБИ БОЖІ пожертвували:

Wendy & Emil Nigro, Dr. Bartel Crisafi, Dr Bill & Suzan Mara, Mary Young, Margaret Laffan.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:

Союз Українок Америки, Інститут Серця Ісусового в Бразилії, Юлія Нестерук, Ксеня Драган з доньками, Христя і Олько Гладкі і Данило Савицький, Пелпс Меморіял Госпіталь.

НА ТРИВАЛИЙ ФОНД ІМ. Д-Р ТЕОДОЗІЇ САВИЦЬКОЇ ПРИ СТИПЕНДІЙНІЙ АКЦІЇ СУА ЗЛОЖИЛИ:

	3,450 дол.	Гелен Спенцер;
по	1,000	Аніса і Юрій Мицаки, Зиновій Савицький;
по	250	Анна і Бернард Кравчуки;
по	200	Іванна і Стефан Рожанковські, д-р Юрій Савицький, Укр.-Американське Т-во сеніорів-Маямі;
	150	Округа СУА — Нова Англія (М. Антонишин);
	136	Відділ 92 СУА (Т. Рішко);
по	100	Л. і Д. Більовчуки, д-р О. і Л. Бойко, д-р Т. і М. Доберчак, Б. Домарадський, Б. і Н. Ковалі, Відділ 24 СУА (О. Мельничук), Відділ 108 СУА (Д. Брочинська, І. Вірщук, О. Войтович, „Жовківщина" (Б. Саламаха);
по	50	С. Андрушків, К. Антипів,Т. І М. Ганкевичі, М. Кричик, Едв. Кунофски, Н. і М. Кунинські, Л. і А. Лабунька, Д. Ломницька, Хр. і М. Мельник, І. і Я. Моцюк, І. Ратич, М. Рудик, Відділ 17 СУА (М. Тершаковець), Відділ 34 СУА (З. Білас), Відділ 62 СУА (Н. Мельник), Відділ 83 СУА (Н. Дума), Відділ 86 (К. Воловодюк), Відділ 99 СУА (Л. Мокій), Відділ 100 СУА (О. Кузишин), Округа СУА — Центр. Н.Й. (Л.Мокій), Округа СУА Півн. Н.Й. (М. Стасюк);
	40	Ірена Юрчик;
по	30	П. і П. Йовики, А. Трохимчук, М. Віґант;
по	25	М. Данилюк, М. Душник, О. і Е. Филиповичі, І. Ганкевич, Л. Гладка, С. і Д. Косовичі, А. Крумшин, М. Кузьма, Е. Лужняк, М. Мартинюк, П. Матвишин, О. Руденська, І. і М. Руснаки, А. М. Смеречинська, М. Тершаковець, Відділ 49 СУА (О. Салдит), Відділ 50 СУА (О. Гаєс), Відділ 65 СУА (Н. Головінська), Відділ 119 СУА (О. Кулинич), М. і А. Василюки;
по	20	О. Бобеляк, А. і М. Бойцуни, М. Борковська, І. Гнатів, А. Король, О. Кулинич, Я. Лабка, Л. і І. Мокій, Б. Осадца, Т. і Р. Шутер, Л. і О. Сохан, У. і В. Зінич;
	15	Ірена Ракуш;
по	12.50	М. Шварц, Д. Сільверсміт, Р. Т. Шварц, П. Вольф;
по	10	А. Бокей, Д. Брочинська, Ґ. Церба, О. Дубик, О. Ганушевська, М. Глушок, М. Гнида, Л. Городиска, Дж. Коник, М. і І. Крамарчуки, М. і П. Лещишини, Д. Марків, Л. Мриглоцька, М. Мицик, Е. Обаранець, В. Сендзік, С. Серна, Л. Стебельська, О. Тритяк, С. Вочок, А. і Л. Закревські.

НА УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ-МЮНХЕН:

100 дол. Орест і Леся Храплива-Щур.

НА „АНЧЕЙН":

200 дол. Божена Ольшанівська.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ — ТРИВАЛИЙ ФОНД Ім. д-р ТЕОДОЗІЇ І ЗИНОВІЯ САВИЦЬКИХ:

по	1,000 дол.	Зиновій Савицький, Аніса і Юрій Мицаки;
по	200	д-р Юрій Савицький, д-р Еміль і Ірена Клюфаси;
по	100	Богдан і Ірена Чайківські, д-р Олександер і Рома Клюфаси, С. Качарай, д-р Андрій і Тетяна Тершаківці;
по	50	І. Рішко, Тетяна Бутович, д-р Володимир і А. Щупаки, д-р Святослав і д-р Галина Клюфаси, О. і М. Гнатейки, С. Балагутрак, Володимир і М. Омецінські, Хр. і В. Ковінки, д-р Тетяна Доберчак, Марта Доберчак, А. і М. Бачинські, 57 Відділ СУА-Ютика;
по	40	Марія Шуст, Ірена Юрчик;
	35	Зенон Онуфрик;
по	30	Йосиф і Ярослава Гапій, Марія і Роман Оленці;
по	25	Доріс і Я. Горбачевські, В. і О. Лоґуші, О. Лебідь Вінтер, Д. Байко, Василь Підгірний, д-р Евген Стецьків, Ольга Маґоцька;
	20	Фалина Войтович.

У невимовно болючих РІЧНИЦЯХ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ наших найдорожчих відбудуться

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

за спокій їх душ

св. п.

ІВАННИ ШКАФАРОВСЬКОЇ

4-та річниця смерти нашої улюбленої мами і бабці

св. п.

МАРІЇ ПРИСТАЦЬКОЇ

15-та річниця смерти нашої дорогої бабці і прабабці.

11 грудня 1998 р.
Йонкерс, Н.Й., о год. 8:00 ранку,
церква св. Архистратига Михаїла

12 грудня 1998 р.
Гемптонбург, Н.Й., о год. 3:00 по пол.
каплиця цвинтаря св. Духа

13 грудня 1998 р.
Кліфтон, Н. Дж., о год. 9:00 ранку
церква св. Вознесіння.

Просимо згадати покійних у ваших молитвах.

ДІТИ і ВНУКИ

З волі Всевишнього упокоївся у Бозі дня 21 листопада 1998 р.

бл. п.
інж.

СТЕПАН КОСАНОВСЬКИЙ

нар. 4 лютого 1934 р. в Україні

ПАНАХИДА і заупокійна Служба Божа була відправлена в понеділок 23 листопада 1998 р. в церкві свв. Володимира і Ольги в Ґлен Спей, Н.Й.

За молитви про померлого просять:
сестра — ЛІДІЯ
ближча і дальша родина

Нехай американська земля буде для померлого Степана легкою!

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 25 листопада 1998 р. відійшла у вічність

бл. п.

МИХАЙЛИНА СТАШКІВ

з дому ГАРАСИМІВ

Нар. в Стрию, Україна

Залишені у смутку:
муж — ЙОСИФ
син — ЙОСИФ мол. з дружиною АЙЛІН
донька — ТАНЯ КІЛЯР з мужем РОМАНОМ
правнуки — КАТРУСЯ КІЛЯР
— АДРІЯНА КІЛЯР
— ЛЯРИСА СТАШКІВ

Пожертви в пам'ять покійної можна складати на American Cancer Society

---

З почуттям невимовного жалю ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і українською громадою, що 31 жовтня 1998 р., прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Божу вічність на 82-му році свого трудолюбивого життя найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ і ШВАГЕР

бл. п.

МИХАЙЛО КУЗЬМА

нар. в селі Нижбірок Новий, р-н Гусятин

ПАНАХИДА відбулася 4 листопада у похоронному заведенні Насевичів у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 5 листопада в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії в Мелровз Парк, Па., а відтак на цвинтар святої Марії в Факс Чейсі, Па.

У глибокому жалю і смутку залишені:
дружина — НАДІЯ
доньки — ЛЮБА КАЛИТА з мужем ТАРАСОМ
— МАРТА ЛЕЩИШИН з мужем ВОЛОДИМИРОМ
внуки — АНДРЕЯ і МАРКО КАЛИТА
— ТАЛЯ ЛЕЩИШИН
швагерка — НАТАЛІЯ ЛЕВ з родиною
швагер — ЮРКО ҐАДАЧ з родиною
братова — ЯРОСЛАВА КУЗЬМА з родиною в Україні

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п. покійного буде відправлена СЛУЖБА БОЖА
в суботу 12 грудня о год. 9:00 ранку в церкві Благовіщення
Пречистої Діви Марії в Мелровз Парк, Па.

Царство йому небесне, нехай з Богом спочиває!

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що дня 28 листопада 1998 р. відійшов від нас у вічність на 83-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДЗІДЗЬО, ПРАДЗІДЗЬО, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.
проф. д-р

інж. БОГДАН ТАРАС ГНАТЮК

Професор емерит Аеродинаміки та споріднених наук на Notre Dame, West Virginia та Drexel університетах.

Відомий суспільно-громадський та політичний діяч, член Проводу ОУН, один з основоположників СКВУ, довголітній голова ОДВУ та Фундації ім. О. Ольжича, колишній контролер і почесний член УНСоюзу, довголітній заступник голови та касир ЗУАДК-у, дійсний член НТШ, член групи науковців проєктодавців інтерконтинентальних балістичних ракет (NASA) та інших американських і українських наукових установ, колишній голова студентської громади в Danzigy.

ПАРАСТАС відбувся в четвер, 3 грудня 1998 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, Філядельфія.

Служба Божа була відправлена в п'ятницю, 4 грудня о год. 10-ій рано в катедральному храмі у Філядельфії, а опісля тлінні останки спочили на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

В глибокому смутку:
дружина — ІРЕНА
доні — ВОЛОДИМИРА
— ІРЕНА
син — ОЛЕГ
внуки й правнуки
брат — МИРОСЛАВ з дружиною АННОЮ і синами БОГДАНОМ, ЮРІЄМ, АНДРІЄМ та їх родинами
родина в Україні і Канаді.

Нехай чужа, але гостинна американська земля буде йому легкою!

Вічна йому пам'ять!

• РОЗШУКИ •

Особи, які знають або знали **дочку** покійного **ІВАНА ЯВОРСЬКОГО**, проживаючого Rd. 1 Jordanville, NJ. Прошу тел. на число: **732-920-1795**

Розшукуємо сліди у ЗСА **АНДРІЯ ФЕДОРОВИЧА КЛЕПАЧЕКА** і **його родини.** Народився у Замехові, Польща, між 1880 і 1887р. Юнаком емігрував до ЗСА, одружився на дочці фабриканта, мав дітей. До самої війни писав листи в Україну рідному братові — Йосипові Клепачекові. Після 1945 р. листи зі ЗСА вже не приходили. Майже вся родина Йосипа Клепачека загинула під час війни, у живих залишився тільки його син Михайло, тобто мій батько. Якщо хтось що-небудь знає про Андрія Ф. Клепачека, прошу написати мені на адресу: **Україна 264940, Волинська обл. м. Володимир Волинський, вул. Княгині Ольги, 67, Галині Романюк-Клепачек.**

• ДО ВИНАЙМУ •

Renting apartment, for single mature person, with kitchen, bedroom, & bathroom near ROVA FARM, Jackson, NJ.

Call George: 716-671-4616

• НА ПРОДАЖ •

На Фльориді дешево продаються 3 будинки: будинок 3/3, дуплекс 2/2, 1/1), а також дім 1/1.

Разом 240.000

Тел.: (954) 946-8098

• ПРАЦЯ •

Жінка з Зах. України, 43 роки, пошукує працю на P/T або на п'ятницю, суботу, неділю по догляду за старшими особами. В США легально, є досвід роботи.

Праця Jersey City, або близько

(201) 659-4839 після 5-ої веч.

Скульптор з 20-річним стажем виконує любі літні роботи, спеціяльні проекти на цвинтар; вибиває портрети, образи, малюнки на гранітних плитах. Оригінальність та якість гарантується.

(201) 659-4839 після 5-ої веч.

Талановитий скульптор з України (в країні легально IB-1) пошукує працю та спонсорську підтримку.

(201) 659-4839 після 5-ої веч.